

**Republika Hrvatska
Centar sudske prakse**

i

Odjel za praćenje i proučavanje sudske prakse

**ZBIRKA SENTENCI
s nomenklaturom prava**

**1
—
2023.**

Sadržaj

Kazala	VII
ABECEDNO STVARNO KAZALO.....	IX
GRAĐANSKO I TRGOVAČKO PRAVO	IX
ABECEDNO ZAKONSKO KAZALO	XIII
GRAĐANSKO I TRGOVAČKO PRAVO	XIII
ABECEDNO STVARNO KAZALO.....	XXI
KAZNENO PRAVO	XXI
ABECEDNO ZAKONSKO KAZALO	XXIII
KAZNENO PRAVO	XXIII
Sentence.....	XXV
<i>0 > Stvarno pravo .....</i>	<i>1</i>
STVARNO PRAVO > POSJED > ZAŠTITA POSJEDA > SUDSKA ZAŠTITA > OSTALO > SMETANJE NA JAVNOM DOBRU.....	1
STVARNO PRAVO > PRAVO VLASNIŠTVA > ZAŠTITA PRAVA VLASNIŠTVA > TUŽBE ZA POV RAT STVARI > PRAVA VLASNIČKA TUŽBA (REI VINDICATIO) > POLOŽAJ POŠTENOG POSJEDNIKA > NAKNADA ZA UPOTREBU I KORIŠTENJE STVARI.....	2
STVARNO PRAVO > PRAVO VLASNIŠTVA > ZAŠTITA PRAVA VLASNIŠTVA > TUŽBE ZA POV RAT STVARI > PRAVA VLASNIČKA TUŽBA (REI VINDICATIO) > POLOŽAJ NESAVJESNOG POSJEDNIKA > NAKNADA ŠTETE.....	3
STVARNO PRAVO > ZEMLJIŠNOKNJIŽNO PRAVO > VRSTE I PREDMET UPISA > ZABILJEŽBA.....	4
<i>1 > Obvezno pravo.....</i>	<i>5</i>
OBVEZNO PRAVO > OPĆENITO > NAČELA OBVEZNIH ODNOSA > SAVJESNOST I POŠTENJE > JEDNAKA VRIJEDNOST ČINIDABA.....	5
OBVEZNO PRAVO > PRESTANAK OBVEZA > ZASTARA > VRIJEME POTREBNO ZA ZASTARU.....	7
OBVEZNO PRAVO > PRESTANAK OBVEZA > ZASTARA > VRIJEME POTREBNO ZA ZASTARU > TRAŽBINE NAKNADE ŠTETE	7
OBVEZNO PRAVO > UGOVORI > UGOVORI O PRIJENOSU STVARI I PRAVA > UGOVOR O DAROVANJU > OBLIK DAROVNOG UGOVORA	8
OBVEZNO PRAVO > UGOVORI > UGOVORI O BANKARSKOM POSLOVANJU > UGOVOR O KREDITU > RASKID UGOVORA I VRAĆANJE KREDITA PRIJE ROKA	9
OBVEZNO PRAVO > UGOVORI > UGOVORI O BANKARSKOM POSLOVANJU > UGOVOR O KREDITU > UGOVOR O POTROŠAČKOM KREDITU > OSTALO	10
OBVEZNO PRAVO > PROUZROČENJE ŠTETE > ODGOVORNOST PO OSNOVI KRIVNJE > POPRAVLJANJE IMOVINSKE I NEIMOVINSKE ŠTETE > POPRAVLJANJE ŠTETE > POPRAVLJANJE NEIMOVINSKE ŠTETE > PRAVIČNA NOVČANA NAKNADA	11
<i>4 > Obiteljsko pravo i nasljedno pravo.....</i>	<i>13</i>
OBITELJSKO PRAVO I NASLJEDNO PRAVO > OBITELJSKO PRAVO > ODNOSI RODITELJA I DJECE > PRAVA I DUŽNOSTI U ODNOSIMA RODITELJA I DJECE > ODGOVORNOST, DUŽNOST I PRAVA RODITELJA > ZASTUPANJE DJETETA	13
OBITELJSKO PRAVO I NASLJEDNO PRAVO > OBITELJSKO PRAVO > ODNOSI RODITELJA I DJECE > PRAVA I DUŽNOSTI U ODNOSIMA RODITELJA I DJECE >	

ODGOVORNOST, DUŽNOST I PRAVA RODITELJA > NAČIN NA KOJI SE RODITELJI SKRBE O DJETETU > NADLEŽNOST SUDA > O SUSRETIMA I DRUŽENJU DJETETA.....	14
OBITELJSKO PRAVO I NASLJEDNO PRAVO > OBITELJSKO PRAVO > ODNOSI RODITELJA I DJECE > PRAVA I DUŽNOSTI U ODNOSIMA RODITELJA I DJECE > ZAŠTITA PRAVA I DOBROBITI DJETETA > POVJERAVANJE DJETETA DRUGOJ OSOBI	15
OBITELJSKO PRAVO I NASLJEDNO PRAVO > OBITELJSKO PRAVO > UZDRŽAVANJE > OPĆENITO > OSOBE IZMEĐU KOJIH POSTOJI DUŽNOST I PRAVO NA UZDRŽAVANJE	16
OBITELJSKO PRAVO I NASLJEDNO PRAVO > OBITELJSKO PRAVO > UZDRŽAVANJE > UZDRŽAVANJE BRAČNOG DRUGA > TRAJANJE I PRESTANAK OBVEZE UZDRŽAVANJA.....	17
OBITELJSKO PRAVO I NASLJEDNO PRAVO > OBITELJSKO PRAVO > IMOVINSKI ODNOSI > IMOVINSKI ODNOSI BRAČNIH DRUGOVA > BRAČNA STEČEVINA	17
OBITELJSKO PRAVO I NASLJEDNO PRAVO > OBITELJSKO PRAVO > IMOVINSKI ODNOSI > IMOVINSKI ODNOSI IZVANBRANČNIH DRUGOVA	19
OBITELJSKO PRAVO I NASLJEDNO PRAVO > NASLJEDNO PRAVO > NASLJEĐIVANJE NA TEMELJU ZAKONA > NUŽNI NASLJEDNICI > IMOVINA KOJA SE IZDVAJA IZ OSTAVINE	20
OBITELJSKO PRAVO I NASLJEDNO PRAVO > NASLJEDNO PRAVO > NASLJEDNOPRAVNI UGOVORI >UGOVOR O DOŽIVOTNOM UZDRŽAVANJU..	21
OBITELJSKO PRAVO I NASLJEDNO PRAVO > NASLJEDNO PRAVO > POSTUPAK U NASLJEDNIM STVARIMA > POSTUPAK ZA OSTAVINSKU RASPRAVU > UČINAK PRAVOMOĆNOSTI RJEŠENJA O NASLJEĐIVANJU I ZAPISU	22
OBITELJSKO PRAVO I NASLJEDNO PRAVO > NASLJEDNO PRAVO > POSTUPAK U NASLJEDNIM STVARIMA > POSTUPAK ZA OSTAVINSKU RASPRAVU > NASLJEDNOPRAVNI ZAHTJEVI NAKON PRAVOMOĆNOSTI RJEŠENJA O NASLJEĐIVANJU>NAKNADNO PRONAĐENA IMOVINA	22
<i>5 > Radno pravo .....</i>	23
RADNO PRAVO > UGOVARANJE UVJETA RADA > KOLEKTIVNI UGOVORI > SUDSA ZAŠTITA PRAVA IZ KOLEKTIVNOG UGOVORA	23
<i>6 > Ustavno pravo i upravno pravo .....</i>	25
USTAVNO PRAVO I UPRAVNO PRAVO > UPRAVNO PRAVO > POREZI, PRISTOJBE, TROŠARINE, CARINE, DOPRINOSI I NAKNADE > PRISTOJBE I TROŠARINE > PRISTOJBE > SUDSKE.....	25
USTAVNO PRAVO I UPRAVNO PRAVO > UPRAVNO PRAVO > POREZI, PRISTOJBE, TROŠARINE, CARINE, DOPRINOSI I NAKNADE > PRISTOJBE I TROŠARINE > PRISTOJBE > SUDSKE.....	26
USTAVNO PRAVO I UPRAVNO PRAVO > UPRAVNO PRAVO > POREZI, PRISTOJBE, TROŠARINE, CARINE, DOPRINOSI I NAKNADE > PRISTOJBE I TROŠARINE > PRISTOJBE > SUDSKE.....	26
<i>7 > Kazneno pravo i kazneni postupak, prekršajno pravo, prekršajni postupak i prekršaji.....</i>	28
KAZNENO PRAVO I KAZNENI POSTUPAK, PREKRŠAJNO PRAVO, PREKRŠAJNI OSTUPAK I PREKRŠAJI> KAZNENO PRAVO I KAZNENI POSTUPAK > KAZNENO PRAVO > KAZNE I KAŽNJAVANJE > UVJETNA OSUDA.....	28
KAZNENO PRAVO I KAZNENI POSTUPAK, PREKRŠAJNO PRAVO, PREKRŠAJNI OSTUPAK I PREKRŠAJI> KAZNENO PRAVO I KAZNENI POSTUPAK>KAZNENO PRAVO>KAZNE I KAŽNJAVANJE>UVJETNA OSUDA>IZRICANJE POSEBNIH OBVEZA	29
<i>8 > Građansko procesno pravo .....</i>	30

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > OPĆENITO O PARNIČNOM POSTUPKU > STRANKE > SUPARNIČARI > OBICI	30
GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > OPĆENITO O PARNIČNOM POSTUPKU > PARNIČNI TROŠKOVI > OSTALA PRAVILA O NAKNADI PARNIČNIH TROŠKOVA	31
GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > OPĆENITO O PARNIČNOM POSTUPKU > PARNIČNI TROŠKOVI > OSTALA PRAVILA O NAKNADI PARNIČNIH TROŠKOVA	32
GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > OPĆENITO O PARNIČNOM POSTUPKU > PARNIČNI TROŠKOVI > OSLOBOĐENJE OD PLAĆANJA PARNIČNIH TROŠKOVA.....	32
GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > POSTUPAK PRED PRVOSTUPANJSKIM SUDOM > TUŽBA > POVLAČENJE TUŽBE.....	33
GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > POSTUPAK PRED PRVOSTUPANJSKIM SUDOM > PREKID, ZASTOJ, OBUSTAVA I MIROVANJE POSTUPKA > PREKID POSTUPKA.....	34
GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > POSTUPAK PO PRAVNIM LIJEKOVIMA > REDOVNI PRAVNI LIJEKOVI > ŽALBA PROTIV PRESUDE > RAZLOZI ZA ŽALBU > VRSTE > BITNE POVREDE ODREDABA PARNČNOG POSTUPKA > APSOLUTNO BITNE POVREDE > LITISPENDICIJA, PRESUĐENA ODNOSNO NAGOĐENA STVAR.....	35
GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > POSTUPAK PO PRAVNIM LIJEKOVIMA > IZVANREDNI PRAVNI LIJEKOVI > PONAVLJANJE POSTUPKA > RAZLOZI ZA PONAVLJANJE POSTUPKA > NOVE ČINJENICE ILI NOVI DOKAZI	36
GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > OPĆENITO O PARNIČNOM POSTUPKU > PARNIČNI TROŠKOVI > POJAM	37
GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > OPĆENITO O PARNIČNOM POSTUPKU > PARNIČNI TROŠKOVI > KOJI SE PARNIČNI TROŠKOVI NAKNAĐUJU.....	38
GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > OPĆENITO O PARNIČNOM POSTUPKU > PARNIČNI TROŠKOVI > KOJI SE PARNIČNI TROŠKOVI NAKNAĐUJU.....	39
GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > IZVANPARNIČNI POSTUPAK > OPĆENITO > TROŠKOVI	40
GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OPĆENITO O OVRŠNOM POSTUPKU I POSTUPKU OSIGURANJA > SREDSTVA I PREDMET OVRHE I OSIGURANJA > PREDMET OVRHE I OSIGURANJA > OGRANIČENJE STREDSTAVA I PREDMETA OVRHE I OSIGURANJA	41
GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OPĆENITO O OVRŠNOM POSTUPKU I POSTUPKU OSIGURANJA > ODREĐENA POSTUPOVNA PITANJA > TROŠKOVI POSTUPKA.....	42
GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OPĆENITO O OVRŠNOM POSTUPKU I POSTUPKU OSIGURANJA > ODREĐENA POSTUPOVNA PITANJA > TROŠKOVI POSTUPKA.....	43
GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OPĆENITO O OVRŠNOM POSTUPKU I POSTUPKU OSIGURANJA > ODREĐENA POSTUPOVNA PITANJA > TROŠKOVI POSTUPKA.....	44
GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OVRHA > OPĆENITO > OVRŠNA I VJERODOSTOJNA ISPRAVA > OVRŠNA ISPRAVA > VRSTE > PODOBNOST OVRŠNE ISPRAVE ZA OVRHU	45
GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OVRHA > OPĆENITO > PREDLAGANJE I ODREĐIVANJE OVRHE > PRIJEDLOG ZA OVRHU > NADLEŽNOST > Mjesna	46

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OVRHA > OPĆENITO > PREDLAGANJE I ODREĐIVANJE OVRHE > RJEŠENJE > O OVRSI.....	47
GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OVRHA > OPĆENITO > PROVEDBA OVRHE > NADLEŽNOST > MJEŠNA.....	48
GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OVRHA > OPĆENITO > PREDLAGANJE I ODREĐIVANJE OVRHE > PROTUOVRHA.....	49
GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OVRHA > OPĆENITO > PREDLAGANJE I ODREĐIVANJE OVRHE > ODGODA, OBUSTAVA I DOVRŠETAK OVRHE > ODGODA OVRHE.....	50
GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OVRHA > OPĆENITO > ODGODA, OBUSTAVA I DOVRŠETAK OVRHE > OBUSTAVA OVRHE	52
GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OVRHA > OVRHA RADI NAPLATE NOVČANE TRAŽBINE > OVRHA NA NEKRETNINI > OPĆENITO > ZABILJEŽBA OVRHE.....	53
GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OVRHA > OVRHA RADI NAPLATE NOVČANE TRAŽBINE > OVRHA NA NEKRETNINI > ODREĐIVANJE VRIJEDNOSTI NEKRETNINE > NAČIN UTVRĐIVANJA VRIJEDNOSTI	54
GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OVRHA > OVRHA RADI NAPLATE NOVČANE TRAŽBINE > OVRHA NA POKRETNINAMA > PLJENIDBA I PROCJENA POKRETNINA > POSTUPAK PLJENIDBE	56
GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OVRHA > OVRHA RADI NAPLATE NOVČANE TRAŽBINE > OVRHA NA NOVČANIM SREDSTVIMA OVRŠENIKA > OVRHA NA PLAĆI I DRUGIM STALNIM NOVČANIM PRIMANJIMA > OVRHA NA TRAŽBINI PO RAČUNU KODPRAVNE OSOBE KOJA OBAVLJA POSLOVE PLATNOGA PROMETA > ZAPLJENA RAČUNA NA TEMELJU ZADUŽNICE	57
GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OVRHA > OPĆENITO > OVRŠNA I VJERODOSTOJNA ISPRAVA > PRIJENOS TRAŽBINE ILI OBVEZA	58
GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OVRHA > OVRHA RADI OSTVARENJA NENOVČANE TRAŽBINE > OVRHA RADI VRAĆANJA RADNIKA NA RAD ODNOSENTO U SLUŽBU.....	59
GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OVRHA > SUDJELOVANJE JAVNIH BILJEŽNIKA U OVRSI > NADLEŽNOST JAVNIH BILJEŽNIKA	60

Kazala

ABECEDNO STVARNO KAZALO

GRAĐANSKO I TRGOVAČKO PRAVO

N

NAKNADA NEIMOVINSKE ŠTETE

- orientacijski kriteriji iz 2020., tijek zakonske zatezne kamate - 11

NASLJEDNO PRAVO

- izdvajanje u korist potomka koji je privređivao s ostaviteljem - 19
- donošenje rješenja o nasljeđivanju, ugovor o doživotnom uzdržavanju, te zakonsko nasljeđivanje - 20
- učinak pravomoćnosti rješenja o nasljeđivanju, pasivna legitimacija - 21
- naknadno pronađena imovina - 22

O

OBITELJSKO PRAVO

-za vrijeme trajanja postupka razvoda braka došlo do promjene prebivališta i škole djece bez suglasnosti drugog roditelja - 12

- preciziranje načina ostvarivanja osobnih odnosa djece i roditelja - 13
- izdvajanje djeteta iz obitelji bez prethodnog utvrđivanja njegova mišljenja - 14
- prestanak obveze uzdržavanja, u zakonskom roku nije traženo produljenje obveze - 16
- bračna stečevina, pravo na otkup stana proisteklo iz stanarskog prava - 17
- pravo izvanbračnog druga osiguranika na obiteljsku mirovinu - 18

OVRŠNI POSTUPAK

- primjena odredbe članka 5. stavak 3. OZ-a, novo sredstvo ili predmet ovrhe - 41
- trošak stranci prouzročila radnja treće osobe - 42
- rok za postavljanje zahtjeva za naknadu troškova u postupku izravne naplate - 43
- trošak kod povlačenja prijedloga za ovrhu - 44
- procjena valjanosti pravnog posla u ovršnom postupku 45
- postupanje po prijedlozima za ovrhu na temelju vjerodostojne isprave - 46
- preuranjeni prigovor protiv rješenja o ovrsi - 47
- mjesna nadležnost javnih bilježnika na području cijelog Grada Z. - 48
- procesne i materijalne prepostavke za protuovrhu - 49
- povreda prava na dom, založi dužnik - 50
- prijenos tražbine trećoj osobi, obustava ovrhe - 51
- provodenje ovrhe protiv formalnog vlasnika nekretnine - 52
- pravni lijek protiv zaključka – 53
- dostava rješenja o ovrsi, prijedlog za ponovnu pljenidbu - 54
- izravna naplata, zapljena računa na temelju zadužnice 55

- prijenos tražbine, vjerodostojna isprava u kojoj je kao dužnik označena preminula osoba - 56
  - izvršenje obveze vraćanja na rad, promjena pravne osobe - 57
  - nadležnost javnih bilježnika, ZID OZ/20 - 58

P

PARNIČNI POSTUPAK

Stranke u postupku

- obični suparničari, upisani suvlasnici u različitim suvlasničkim omjerima - 29

Prekid postupka

- prekid postupka za pružanje posjedovne zaštite - 34

Presuđena stvar

- u prijeboj stavljena tražbina utvrđena pravomoćnom sudskom odlukom - 35

Prijedlog za ponavljanje postupka

- promjena sudske prakse - 36

Tužba

- presumirano povlačenje tužbe, prijedlog za odgodu ročišta - 33

Parnični troškovi

- određenost zahtjeva za troškove u osnovi i visini 30
- primjena vrijednosti boda - 31
- oslobođenje od plaćanja troškova postupka, sekundarna pravna pomoć - 32
- povrat troškova postavljanja i rada privremenog zastupnika - 37
- nagrada za ročište na kojem je priznat tužbeni zahtjev - 38
- rješavanje o zahtjevu vještaka za isplatu nagrade - 39

POSJED

- smetanje na javnom dobru, nadležnost - 1

R

RADNO PRAVO

- sudska zaštita prava iz kolektivnog ugovora, vatrogasci - 23

S

SUDSKE PRISTOJBE

- gubitak prava na plaćanje polovine iznosa sudske pristojbe - 24
- plaćanje pristojbi, ovršni postupak pokrenut pred javnim bilježnikom, a završen na sudu - 25

U

UGOVOR O DAROVANJU

- oblik darovnog ugovora, prava predaja - 8

UGOVOR O KREDITU

- vraćanje kredita prije roka, naknada zbog prijevremene otplate - 9
- ništetnost ugovorne odredbe o jednokratnoj naknadi za obradu kredita - 10

V

VLASNIŠTVO

- uvođenje u posjed nekretnine u sudskom postupku, naknada za uporabu i korištenje stvari - 2
- naknada štete vlasniku, zastara za povećani dio zahtjeva - 3

Z

ZEMLJIŠNOKNJIŽNO PRAVO

- brisanje zabilježbe brisovne tužbe - 4

ZAKON O TRŽIŠTU TOPLINSKE ENERGIJE

- naknada fiksnih troškova grijanja - 5

ZASTARA

- potraživanje iz ugovora o neživotnom osiguranju, zastarni rok od tri godine - 6
- potraživanje naknade štete od nepoznatog vozila, petogodišnji rok zastare - 7

ZAKON O STEČAJU POTROŠAČA

- oslobođenje potrošača od plaćanja, zakonska obveza uzdržavanja - 15
- utvrđivanje uvjeta za otvaranje jednostavnog postupka stečaja potrošača, naplata sudske pristojbe - 26

ABECEDNO ZAKONSKO KAZALO

GRAĐANSKO I TRGOVAČKO PRAVO

(Abecedno zakonsko kazalo jedinstveno je za sva područja prava i složeno je po abecedi prema pravnim propisima koji su primjenjivani u pojedinim odlukama. U kazalu su, pored naziva propisa, redovito označeni samo oni članci, odnosno odredbe koje se spominju u odluci, odnosno pravnom stajalištu. Sve sentence označene su brojevima od 1 do 58. Brojevi koji u ovom kazalu slijede iza članka određenog propisa označavaju redni broj sentence.)

G

GRAD Z.

- *Zakon o Gradu Z.*
(NN 62/01, 125/08, 36/09, 119/14, 98/19 i 144/20)
Članak 2. - 48

J

JAVNO BILJEŽNIŠTVO

- *Zakon o javnom bilježništvu*
(NN 78/93, 29/94, 16/07 i 75/09)
Članak 53. stavak 1. točka 2. - 8

K

KONVENCIJE

- *Europska konvencija za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda*
(NN – *Međunarodni ugovori*”, broj 18/97, 6/99, 8/99, 14/02 i 1/06)
Članak 7. stavak 2. - 50
- *Europska konvencija za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda – Protokol broj 1.*
(NN - MU 18/97, 6/99, 14/02, 13/03, 9/05, 1/06, 2/10 i 13/17)
Članak 1. – 17

KOLEKTIVNI UGOVORI

- *Kolektivni ugovor za državne službenike i namještenike od 3. kolovoza 2013.*
(NN 104/13.)
Članak 128. – 23

L

LOKALNA I PODRUČNA (REGIONALNA) SAMOUPRAVA KOLEKTIVNI UGOVORI

- *Zakon o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi*
(NN 33/01, 60/01, 129/05, 109/07, 36/09, 125/08., 36/09, 150/11, 19/13, 144/12,
137/15, 123/17, 98/19 i 144/20)

Članak 2. stavak 2. - 48
Članak 3. stavak 2. - 48

M

MIROVINSKO OSIGURANJE

- *Zakon o mirovinskom osiguranju*
(NN 157/13, 151/14, 33/15, 93/15 i 120/16)
Članak 22. - 18

N

NASLJEDNO PRAVO

- *Zakon o nasljeđivanju*
(NN 48/03, 163/03, 35/05, 127/13, 33/15 i 14/19)
Članak 75. stavak 1. - 19
Članak 222. stavak 1. i 2. - 20
Članak 232. stavak 2. - 21
Članak 234. - 22

O

OBITELJSKI ODNOŠI

- *Obiteljski zakon*
(NN 103/15 i 98/19)
Članak 100. stavak 5. - 12
Članak 108. stavak. 1.-3. - 12
Članak 109. stavak 1. - 12

- *Obiteljski zakon*
(NN 103/15, 98/19 i 47/20)
Članak 5. - 13
Članak 135.-138. - 14
Članak 295. – 16
Članak 298. stavak 1. i 2. - 16

OBRANA

- *Zakon o hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata i članovima njihovih obitelji*
(NN 121/17)

Članak 40. - 18

OBVEZNI ODNOSI

- *Zakon o obveznim odnosima*
(NN 35/05, 41/08, 125/11 i 78/15)

Članak 3.-4. - 10

Članak 269. - 10

Članak 270. stavak 1. - 10

Članak 272. - 10

Članak 482. stavak 2. - 8

- *Zakon o obveznim odnosima*
(NN 35/05, 41/08, 125/11, 78/15 i 29/18)

Članak 9. - 5

Članak 342. stavak 1. - 5

- *Zakon o obveznim odnosima*
(NN 35/05, 41/08, 125/11, 78/15,29/18,126/21,114/22 i 156/22)

Članak 225. - 7

Članak 230. stavak 2. - 7

Članak 234. stavak 1. – 6

Članak 270.-272. - 45

Članak 327. stavak 1. - 45

Članak 1024. - 9

ODVJETNIŠTVO

- *Zakon o besplatnoj pravnoj pomoći*
(NN 143/13 i 98/19)

Članak 12. stavak 4. - 32

OSIGURANJE

- *Zakon o obveznim osiguranjima u prometu*
(NN 151/04, 36/09, 75/09, 76/13 i 152/14)

Članak 12. stavak 4. - 11

OVRŠNI POSTUPAK

- *Ovršni zakon*
(NN 57/96, 29/99, 173/03, 194/03, 151/04, 88/05, 121/05 i 67/08)

Članak 36. stavak 1., 2. i 3. - 51

Članak 67. stavak 1., 2. i 3. - 51

Članak 97. stavak 4. - 51

Članak 154. stavak 1. - 42

- *Ovršni zakon*
(NN 112/12)

Članak 59. - 52

Članak 60. - 52

Članak 80. - 52

Članak 84. - 52

- *Ovršni zakon*

(NN 112/12 i 25/13)

Članak 5. stavak 3. i 4. - 41

- *Ovršni zakon*

(NN 112/12, 25/13, 93/14, 55/16 i 73/17)

Članak 21. - 44

Članak 21. stavak 1. i 2. - 48

Članak 38. - 48

Članak 39.a stavak 2. - 48

Članak 72. stavak 2. - 44

Članak 80. stavak 1. - 44

Članak 171. stavak 1. - 48

- *Zakon o provedbi ovrhe na novčanim sredstvima*

(NN 68/18, 2/20, 46/20, 47/20 i 83/20)

Članak 4. stavak 4. - 43

- *Ovršni zakon*

(NN 112/12, 25/13, 93/14, 55/16, 73/17 i 131/20)

Članak 10. stavak 3. - 53

Članak 11. stavak 5. - 53

Članak 14. stavak 4. i 6. - 43

Članak 31. stavak 1. - 47

Članak 32. stavak 1. - 56

Članak 65. stavak 1. - 50

Članak 73. stavak 1. - 43

Članak 92. stavak 1. - 53

Članak 93. - 53

Članak 95. - 53

Članak 144. stavak 1. - 54

Članak 209. - 43

Članak 209. stavak 1. - 55

Članak 210. stavak 1. - 55

Članak 281. stavak 6. - 58

Članak 287. - 58

- *Zakon o izmenama o dopunama Ovršnog zakona*

(NN 131/20)

Članak 15. - 58

- *Ovršni zakon*

(NN 12/12, 25/13, 93/14, 55/16, 73/17, 131/20 i 114/22)

Članak 21. stavak 1. - 49

Članak 39.a stavak 2. - 46

PARNIČNI POSTUPAK

- *Zakon o parničnom postupku*

(NN 53/91, 91/92, 112/99, 129/00, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 96/08, 84/08, 123/08, 57/11, 148/11 - službeni pročišćeni tekst, 25/13, 89/14 i 70/19)

Članak 14. stavak 4. – 42

Članak 164. stavak 1. i 2. - 30

Članak 378. stavak 1. - 38

- *Zakon o parničnom postupku*

(NN 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11, 25/13, 89/14, 70/19 i 80/22)

Članak 164. stavak 3., 4. i 6. - 39

Članak 249. stavak 2. i 3. - 39

Članak 256. stavak 1. - 39

- *Zakon o parničnom postupku*

(NN 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11, 25/13, 89/14, 70/19, 80/22 i 114/22)

Članak 12. stavak 1. – 34

Članak 154. stavak 1. - 31

Članak 85. stavak 3. - 37

Članak 158. stavak 2. - 44

Članak 164. stavak 3. - 37

Članak 164. stavak 8. – 31

Članak 193. - 44

Članak 201. - 29

Članak. 213. stavak 1. točka 1. - 34

Članak 215. stavak 4. – 34

Članak 286. – 33

Članak 293. stavak 5. - 33

Članak 354. stavak 2. točka 9. - 35

Članak 365. stavak 2. 35

Članak 373.a stavak 1. točka 2. – 14

Članak 421. stavak 1. točka 9. i 10. – 36

Članak 445. - 58

Članak 446. - 58

PRAVILNICI

- *Pravilnik o obrascima u ovršnom postupku, načinu elektroničke komunikacije između sudionika i načinu dodjele predmeta u rad javnom bilježniku*

(NN 43/21. i 94/21)

Članak 8. stavak 1. i 2. - 46

PROTOKOL

- *Protokol 1. uz Europsku konvenciju za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda*

Članak 1. - 52

R

RADNO PRAVO

- *Zakon o reprezentativnosti udrug poslodavaca i sindikata*
(NN 93/14)

Članak 13. stavak 3. – 23

S

STAMBENI ODNOSI

- *Zakon o stambenim odnosima*
(NN 51/85, 42/86, 37/88, 47/89, 12/90, 22/90, 51/90, 22/92, 58/93, 70/93, 91/96 i 99/96)

Članak 64. stavak 1. točka 2. - 17

STEČAJ POTROŠAČA

- *Zakon o stečaju potrošača*
(NN 100/15 i 67/18)

Članak 79.a stavak 2. i 3. - 25

- *Zakon o stečaju potrošača*
(NN 100/15, 67/18 i 36/22)

Članak 77. stavak 1. točka 1. - 15

SUDSKE PRISTOJBE

- *Zakon o sudskim pristojbama*
(NN 118/18)

Članak 4. - 26

Članak 7. stavak 1. – 24

Članak 28. stavak 5. - 24

- *Uredba o Tarifi sudskih pristojbi*
(NN 53/19 i 92/21)

Sentenca 26

T

TOPLINSKA ENERGIJA

- *Zakon o tržištu toplinske energije*
(NN 80/13, 14/14, 102/14 i 95/15)

Članak 45. stavak 3. - 5

- *Opći uvjeti za isporuku toplinske energije*
(NN 35/14 i 129/15)

Članak 2. stavak 2. točka 4. - 5

U

UREDBE

- *Uredba o Tarifi sudski pristojbi*
(NN 53/19 i 92/91)

Članak 3. stavak 1. - 24

V

VATROGASTVO

- *Zakon o vatrogastvu*
(NN 106/99)

Članak 43. - 23

VLASNIŠTVO I DRUGA STVARNA PRAVA

- *Zakon o vlasništvu i drugim stvarnim pravima*
(NN 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08, 38/09, 153/09,
90/10, 143/12 i 152/14)

Članak 10. stavak 1. - 8

- *Zakon o vlasništvu i drugim stvarnim pravima*
(NN 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08, 38/09, 153/09,
90/10, 143/12, 152/14 i 81/15)

Članak 18. stavak 3. - 2

Članak 30. stavak 2. - 1

Članak 35. stavak 4. i 8. - 1

Članak 165. stavak 1. - 2

Članak 165. stavak 1. i 2. - 3

- *Zakon o vlasništvu i drugim stvarnim pravima*
(NN 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08, 38/09, 153/09,
90/10, 143/12, 152/14, 81/15 i 94/17)

Članak 26. - 52

Članak 163. stavak 1. - 52

Članak 166. - 52

Z

ZAŠTITA POTROŠAČA

- *Zakon o zaštiti potrošača*
(NN 96/03)

Članak 81. stavak 1. - 10

Članak 82. stavak 3. - 10

Članak 87. stavak 1. - 10

- *Zakon o zaštiti potrošača*
(NN 125/07, 79/09 i 89/09)

Članak 96. - 10
Članak 97. - 10
Članak 99. - 10

ZEMLJIŠNE KNJIGE

- *Zakon o zemljišnim knjigama*
(NN 91/96 - 55/13)
Članak 129. stavak 1. - 4

ABECEDNO STVARNO KAZALO

KAZNENO PRAVO

P

***POSEBNA OBVEZA POPRAVLJANJA ŠTETE POČINJENE KAZNENIM
DJELOM - 28***

S

SVRHA KAŽNJAVANJA - 27

U

UVJETNA OSUDA - 27

ABECEDNO ZAKONSKO KAZALO

KAZNENO PRAVO

KAZNENO PRAVO

- *Kazneni zakon*

(NN 125/11, 144/12, 56/15, 61/15, 101/17, 118/18, 126/19, 84/21 i 114/22)

Članak 41. - 27

Članak 56. – 27, 28

Članak 62. stavak 1. točka 1. – 28

Sentence

Sentence

0 > Stvarno pravo

1

018.282

STVARNO PRAVO > POSJED > ZAŠTITA POSJEDA > SUDSKA ZAŠTITA > OSTALO > SMETANJE NA JAVNOM DOBRU

*Zakon vlasništvu i drugim stvarnim pravima
(NN 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08, 38/09, 153/09, 143/12
i 152/14 i 81/15)*

Članak 30. stavak 2.

Članak 35. stavak 4. i 8.

Kako je određeni put javno dobro ne može se na njemu ostvariti zaštita posjeda prava služnosti, odnosno pružiti posjedovna zaštita, a budući da sporovi u vezi s načinom uporabe i korištenja javnog puta nisu u sudskoj nadležnosti, to je tužbu trebalo odbaciti.

„Kako je određeni put javno dobro ne može se na njemu ostvariti zaštita posjeda prava služnosti, odnosno pružiti posjedovna zaštita, a budući da sporovi u vezi s načinom uporabe i korištenja javnog puta nisu u sudskoj nadležnosti, to je tužbu trebalo odbaciti.

Ovakva utvrđenja i zaključak suda prvog stupnja a time i njegovu odluku prihvaca ovaj žalbeni sud, a žalbenim navodima isti nisu dovedeni u sumnju. Naime, nesporno je da je nekretnina označena kao kč. br. 104/1 na kojoj je izvršen čin smetanja posjeda postavljanjem željezne ograde i prikazano na skici vještaka mjernika u pravcu točaka A-B, da ista u naravi predstavlja nerazvrstanu cestu na koju sud ne pruža posjedovnu zaštitu, obzirom da se radi o javnom dobru o općoj uporabi, pa u smislu žalbenih navoda žalitelja ukazati je da status ostalih nekretnina označenih kao kč. br. 121/2 i kč. br. 119/4 k.o. K., nije od odlučnog značenja za razrješenje ovog spora, budući se iste protežu u nastavku nekretnine označene kao kč. br. 104/1 koja u naravi predstavlja nerazvrstanu cestu – javno dobro.

Naime, upis javnih i nerazvrstanih cesta ograđenih do stupanja na snagu ZC-a, a koje kao takve nisu upisane u zemljišne knjige ili nisu evidentirane u katastarskom operatu, reguliranje prijelaznimizavršnimodredbamačlanka123.-126. tečlanka131tog Zakona, odnosno bez obzira na postojeće upise prava vlasništva. Takva nerazvrstana cesta ima u skladu s odredbom članak 101. stavka 1. ZC-a status javnog dobra u općoj uporabi u vlasništvu tuženika kao jedinice lokalne samouprave.

Jedino ako je javni put izgubio svojstva, način ili svrhu javnog dobra, tada se može pružiti posjedovna zaštita u parnici za smetanje posjeda, no u ovom konkretnom slučaju, to nije slučaj.“

Županijski sud u Splitu, Gž-676/2023-2 od 22. svibnja 2023.

STVARNO PRAVO > PRAVO VLASNIŠTVA > ZAŠTITA PRAVA VLASNIŠTVA > TUŽBE ZA POVRAT STVARI > PRAVA VLASNIČKA TUŽBA (REI VINDICATIO) > POLOŽAJ POŠTENOG POSJEDNIKA > NAKNADA ZA UPOTREBU I KORIŠTENJE STVARI

*Zakon o vlasništvu i drugim stvarnim pravima
(NN 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08, 38/09, 153/09,
143/12 i 152/14 i 81/15)*

Članak 18. stavak 3.

Članak 165. stavak 1.

Kada se tuženikovo pravo na posjed nekretnine temelji na odluci suda, što ga čini poštenim posjednikom, tuženik kao pošteni posjednik iste nije dužan isplatiti vlasniku predmetne nekretnine naknadu s osnove upotrebe tuđe stvari u svoju korist.

„Predmet spora čini zahtjev tužitelja za isplatu s osnova upotrebe tuđe stvari u svoju korist, odnosno poslovnog prostora, za razdoblje od siječnja 2012. do lipnja 2014. kroz koje vrijeme je, prema tvrdnji tužitelja, tuženik koristio predmetni poslovni prostor bez valjane pravne osnove.

Po provedenom postupku, sud prvog stupnja utvrdio je, dijelom i nesporne činjenice:

- da je tužitelj zemljišnoknjižni vlasnik poslovnog prostora i to: poslovnog prostora 17, diletacija 3, prizemlje, ukupne površine 31,06 m², koja predstavlja posebni dio nekretnine zgrada u Z., sagrađena na kč. br. 5170, upisane u podulošku 53604, zk. ul. 207 k.o. V. N., u knjizi položenih ugovora Općinskog građanskog suda u Zagrebu,

- da je tuženik uveden u posjed predmetnog poslovnog prostora – u ovršnom postupku toga suda Ovr-468/11, uz prisutnost sudskog ovršitelja, a u kojem postupku je tužitelj sudjelovao kao treća osoba te je pravomoćno odbijen u parnici radi proglašenja ovrhe nedopuštenom, na koju je bio upućen,

- da je pred tim sudom vođena posesorna parnica pod poslovnim brojem Pp-123/14 u kojem postupku je pravomoćno utvrđeno da je tužitelj smetao tuženika u zadnjem, mirnom, zakonitom i poštenom posjedu predmetne nekretnine, također, da je tužitelj zajedno sa N. D., a koji je dužnik tuženika, sklapao fiktivne ugovore, te da je u lipnju 2014. bespravno oduzeo posjed tuženiku.

Temeljem ovih odlučnih činjeničnih utvrđenja, prvostupanjski je sud zaključio, a primijenivši odredbu članka 165. stavak 1. Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima („Narodne novine“, broj 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08, 38/09, 153/09, 143/12 i 152/14 i 81/15 – dalje u tekstu: ZV) odnosno odredbu članka 1120. Zakona o obveznim odnosima („Narodne novine“, broj 35/05, 41/08, 125/11, 25/13, 78/15, 29/18 i 126/21, dalje: ZOO/05) da je tuženik u utuženom razdoblju bio pošteni posjednik nekretnine koja je predmet ovog postupka pa da nisu ispunjeni uvjeti iz odredbe članka 165. stavak 1.ZV-a. Pri tome je sud cijenio da je tuženik uveden u posjed predmetne nekretnine u sudskom postupku, koji se vodio pod poslovnim brojem Ovr-468/11. Dakle, da je isti u svakom slučaju bio pošteni posjednik predmetne nekretnine jer mu je ista predana u sudskom postupku. Bilo kakav drugačiji stav da bi oduzimao legitimitet provođenju sudskog ovršnog postupka, kao i značaj pravomoćnosti sudske odluke odnosno rješenja o ovrsi kojim je u korist tuženika protiv N. D. kao ovršenika određena ovrha, radi predaje nekretnine u posjed. Stoga da bi navedeni stav bio također u protivnosti s načelom vladavine prava propisane

člankom 5. Ustava RH.

Nadalje, prvostupanjski sud je smatrao da odluka Vrhovnog suda RH broj Rev-957/15 od 8. prosinca 2015. kojom je sud odlučio da je ugovor o zajmu ništetan, nema utjecaja na poštenje posjednika, odnosno o njegovom pravu na posjed predmetne nekretnine. Naime, eventualne posljedice ništetnosti ugovora, u smislu odredbe članka 323. stavak 1. ZOO-a, da nisu bile niti dio tužbenog zahtjeva, niti je sud o njima odlučivao. Naime, citiranom odlukom Vrhovnog suda RH da je odlučeno kako je Ugovor o zajmu sa sporazumom o prijenosu prava vlasništva od 8. srpnja 1999. zaključen između tužitelja N. D. kao zajmoprimatelja i tuženika kao zajmodavca, solemnisiran 8. srpnja 1999. po javnoj bilježnici A. G. iz Z., pod brojem OU-348/99, ništetan. Ovo slijedom činjenice što je utvrđeno kako su stranke ugovor o zajmu strane valute sklopili 8. srpnja 1999., kada je pozajmljivanje strane valute između fizičkih osoba u RH bilo zabranjeno Zakonom o osnovama deviznog sustava, deviznog poslovanja i promet zlatom ("Narodne novine", broj 91a/93, 36/98 – dalje: ZODS).

Gora navedena činjenična utvrđenja te pravni zaključak prvostupanjskog suda prihvata u bitnom i ovaj žalbeni sud.

U odnosu na žalbeni prigovor odgovoriti je da se tuženikovo pravo na posjed temelji na odluci suda, što ga čini poštenim posjednikom, pa stoga tuženik kao pošteni posjednik nije dužan dati naknadu za to što je upotrebljavao predmetni poslovni prostor. Jedina obveza tuženika kao poštenog posjednika, po stavu ovog žalbenog suda, a nakon primitka odluke Vrhovnog suda RH broj Rev-957/15 od 8. prosinca 2015. jest predaja predmetnog prostora u posjed tužitelju. No, kako je pravomoćnim rješenjem toga suda Pp-123/14 od 30. prosinca 2015. utvrđeno da je tužitelj tuženiku već oduzeo posjed, tj. smetao posjed, tuženik nema nikakvih obveza prema tužitelju.

Radi svega iznesenog neosnovana je žalbena tvrdnja tužitelja kako je posjed nepošten od dana kada je tuženik primio tužbu. Suprotno navedenom, eventualna nesavjesnost posjednika-tuženika bi bila nakon primitka presude Vrhovnog suda RH broj Rev-957/15 od 8. prosinca 2015. Međutim, za navesti je da tuženiku, bez obzira na citiranu odluku revizijskog suda, zajmoprimatelj dužan vratiti, kao posljedicu ništetnosti ugovora o zajmu, iznos novčanih sredstava koji je ugovoren odnosno protuvrijednost tih sredstava. S tim u svezi istaći je da je tuženik upisan kao fiducijalni vlasnik predmetne nekretnine upravo temeljem citiranog ugovora o zajmu.“

Županijski sud u Splitu, Gž-1582/2022-3 od 20. listopada 2022.

3

027.115.3

STVARNO PRAVO > PRAVO VLASNIŠTVA > ZAŠTITA PRAVA VLASNIŠTVA > TUŽBE ZA POVRAT STVARI > PRAVA VLASNIČKA TUŽBA (REI VINDICATIO) > POLOŽAJ NESAVJESNOG POSJEDNIKA > NAKNADA ŠTETE

*Zakon o vlasništvu i drugim stvarnim pravima
(NN 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08, 38/09, 153/09, 90/10, 143/12, 152/14 i 81/15)*

Članak 165. stavak 1. i 2.

Radnjom ostvarenja subjektivnog prava na naknadu štete koju tužitelj kao vlasnik predmetne nekretnine potražuje u smislu odredbe članka 165. stavak 2. Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima („Narodne novine“, broj 91/96, 68/98, 137/99,

22/00, 73/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08, 38/09, 153/09, 143/12 i 152/14 i 81/15, dalje: ZV) poduzetom podnošenjem tužbe, prekinuto je zastarijevanje, što se odnosi i na povećane zahtjeve iz iste činjenične osnove.

„Međutim, suprotno utvrđenju suda prvog stupnja, u konkretnom slučaju predmetni postupak pokrenut je po tužbi tužitelja s danom 12. veljače 2009. kako u odnosu na zahtjev za iseljenje i predaju u posjed, tako i isplatu s osnove izmakle dobiti, odnosno naknade štete zbog civilnih plodova korištenja stana od strane tužene bez pravne osnove u iznosu 170 eura, odnosno 1.263,85 kuna za mjesec koji je prethodio tužbi odnosno siječanj 2009.

Preinačeni dio zahtjeva za naknadu štete utemeljen je na istoj činjeničnoj osnovi i nema pravnu narav novog zahtjeva. U konkretnom slučaju zahtjev za naknadu štete je preinačen povišenjem tužbenog generičkog – novčanog zahtjeva za naknadu štete s osnove koristi za korištenje predmetnog stana u visini najamnine za uporabu predmetnog stana, za visinu kojega su mjerodavne vrijednosti u vrijeme presuđenja, pri čemu istovjetnost zahtjeva nije izmijenjena, jer nisu promijenjeni činjenična i pravna osnova tužbe.

Stoga se kod preinake tužbe povećanjem tužbenog zahtjeva pitanje dospijeća u odnosu na povećani dio tužbenog zahtjeva ne ocjenjuje uvijek samostalno, niti je za dio tražbine na koji se odnosi preinačenje tužbe uvijek bitan dan preinake tužbe. U slučajevima u kojima je zahtjev za naknadu štete preinačen povišenjem tužbenog generičkog – novčanog zahtjeva prekid zastare je nastupio podnošenjem tužbe za cijeli zahtjev, a ne preinakom tužbe za preinačeni dio zahtjeva, zbog čega se niti dospijeće tražbine ne može razdvajati za povišeni dio zahtjeva.

Ovo iz razloga jer je radnja ostvarenja subjektivnog prava na naknadu štete koju tužitelj kao vlasnik predmetne nekretnine potražuje u smislu odredbe članka 165. stavak 2. Zakon o vlasništvu i drugim stvarnim pravima („Narodne novine“, broj 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08, 38/09, 153/09, 143/12 i 152/14 i 81/15, dalje: ZV) poduzeta podnošenjem tužbe, čime je prekinuto zastarijevanje, što se odnosi i na povećane zahtjeve iste činjenične osnove.

Naime, navedena odredbe ZV-a je lex specialis u odnosu na propise obveznog prava čija pravila bi se mogla primjenjivati samo supsidijarno u odnosu na ono što nije regulirano Zakonom o vlasništvu i drugim stvarnim pravima.

Pri tome u odnosu na navode tužene kojim ističe prigovor zastare valja navesti da, da je pravilnom primjenom materijalnog prava, odnosno odredbe članka 165. stavka 2. ZV-a, kojom je propisano da vlasnikovo traženje naknade iz stavka 1. ovoga članka zastarijeva u roku od tri godine od dana kad mu je stvar predana, kako to pravilno ističe prvostupanjski sud budući da je u konkretnom slučaju došlo do predaje stvari 1. travnja 2010. od kada je i zastara predmetne naknade počela teći, koja je, međutim, za potraživanje tužitelja s ovog osnova za razdoblje od 31. prosinca 2008. do predaje u posjed prekinuta upravo podnošenjem tužbe u ovoj pravnoj stvari s danom 9. veljače 2009.“

Županijski sud u Splitu, Gž-722/2023-2 od 4. svibnja 2023.

4

073.3

STVARNO PRAVO > ZEMLJIŠNOKNJIŽNO PRAVO > VRSTE I PREDMET UPISA > ZABILJEŽBA

**Zakon o zemljišnim knjigama
(NN 91/96 - 55/13)**

Članak 129. stavak 1.

Dopušten je zahtjev za brisanje zabilježbe brisovne tužbe kada je pravomočno okončan postupak povodom tužbe radi kojeg je izvršen upis zabilježbe ukoliko ne utječe na sadržaj zemljišnoknjižnih prava predlagateljica, a niti prava trećih.

„Tijekom ovoga postupka je bilo sporno je li moguće dopustiti zatraženo brisanje budući da je tužbom temelje koje je vođen spor radi brisanja izvršen upis predmet spora bila kat. čest. 3651, upisane u Z.U. 3911 k.o. U., a zabilježba brisovne tužbe je izvršena na kat. čest. 3561 upisane u Z.U. 3911 k.o. U., temeljem rješenja Z-455/12.

Identifikacija zemljišne čestice vrši se temeljem točne oznake broja katastarske čestice i katastarske općine, dok je poželjan ZK uložak ali nije nužan.

Kada je zabilježba utemeljena na pravomočnoj presudi Općinskog suda u Puli-Pola, Stalna služba u Bujama-Buie, poslovni broj I P-25/12, uvidom u priložene isprave uz prijedloga za brisanje brisovne tužbe (list 12-13 spisa) je razvidno da je predlagateljica priložila presudu Općinskog suda u Puli-Pola, Stalna služba u Bujama-Buie poslovni broj I P-25/12 na kojoj se nalazila klauzula pravomočnosti.

Pravna teorija i legislativa su suglasni da se brisanje zabilježbe spora i brisovne tužbe vrši na isti način. Naša znanstvenica prof. dr. T. J. u "Komentar zakona o zemljišnim knjigama" strana 188, Informator Zagreb, Zagreb 1988., "je izričita... kada je tužbeni zahtjev glede koga je provedena zabilježba bude pravomočno odbijen odnosno kada bude konačna odluka o prijedlogu ili postupak obustavljen, zabilježba time i brisanje tužbe (dodao sudac), zabilježba spora će se izvršiti na prijedlog nositelja knjižnog prava".

Pravni učinak zabilježbe spora i brisovne tužbe jesu identični i sastoje se u davanju vanjske vidljivosti prema svim trećim osobama da se glede određenog knjižnog prava vodi neki postupak pred sudom i drugim organima.

U postupku povodom zahtjeva radi brisanja zabilježbe brisovne tužbe ili zabilježbe spora nije moguće raspravljati o zakonitosti izvršene zabilježbe, već jedino je odlučno utvrditi je li pravno okončan postupak, temeljem kojeg je dopuštena zabilježba. Kako je taj postupak pravomočno okončan i on ne utječe na sadržaj zemljišnoknjižnih prava predlagateljice a niti prava treći, to je zahtjev za brisanje zabilježbe brisovne tužbe osnovan, kako je to predlagateljica u više navrata isticala tijekom ovog dugotrajnog postupka.“

Županijski sud u Splitu, Gž Zk-69/2022-2 od 24. listopada 2023.

1 > Obvezno pravo

5

100.6

OBVEZNO PRAVO > OPĆENITO > NAČELA OBVEZNIH ODNOSA > SAVJESNOST I POŠTENJE > JEDNAKA VRIJEDNOST ČINIDABA

*Opći uvjeti za isporuku toplinske energije
(NN 35/14 i 129/15)*

Članak 2. stavak 2. točka 4.

Zakon o tržištu toplinske energije
(NN 80/13, 14/14, 102/14 i 95/15)

Članak 45. stavak 3.

Zakon o obveznim odnosima
(NN 35/05, 41/08, 125/11, 78/15 i 29/18)

Članak 9.

Članak 342. stavak 1.

Onaj vlasnik i korisnik stana, koji se (jer mu je to dopušteno) izdvoji iz zajedničkog toplinskog sustava i time ne koristi toplinsku energiju za grijanje svoga stana ili neke svoje prostorije, nije dužan plaćati naknadu za ono što ne koristi - za troškove koji bi nastali da se njegov stan ili njegova prostorija grije, ali je dužan podmirivati druge tzv. fiksne troškove grijanja (troškove toplinske energije potrošene u grijanju zajedničkih dijelova zgrade ili instalaciju zgrade).

„Predmet spora zahtjev je tužitelja na obvezivanje tuženika isplatiti mu temeljem vjerodostojne isprave, ovjenjenog izvatka iz poslovnih knjiga, utuženi iznos od 14.235,65 kn sa pripadajućim zateznim kamatama, za razdoblje od svibnja 2019. do svibnja 2020. za prostor na adresi Z., a sve s osnove nepodmirenih dospjelih iznosa naknade za tzv. fiksne troškove toplinske energije - i nakon što se tuženik prije utuženog razdoblja izdvojio iz zajedničkog toplinskog sustava zgrade te ne koristi uslugu tužitelja glede isporuke toplinske energije (trošak za snagu, naknada za opskrbu i naknada za usluge kupca toplinske energije).

Prvostupanjski je sud tuženika obvezao na isplatu utuženog iznosa jer tijekom postupka nije podnio suđu niti jedan dokaz u smislu odredbe članka 219. stavka 1. ZPP-a iz kojega bi proizlazilo da je podmirio utuženo potraživanje za isporučenu uslugu toplinske energije za utuženo razdoblje, te je uvidom u izvadak iz ovjerovljenih poslovnih knjiga i prijepise računa utvrđio osnovanost potraživanja tužitelja, kao i visinu istoga, obvezujući tuženika na isplatu primjenom odredbe članka 2. stavka 2. točke 4. Općih uvjeta za isporuku toplinske energije („Narodne novine“, broj 35/2014, 129/2015) te članka 45. stavka 3. Zakona o tržištu toplinske energije („Narodne novine“, broj 80/13., 14/14., 102/14. i 95/15. – u dalnjem tekstu: ZTTE), članka 9. i članka 342. stavka 1. Zakona o obveznim odnosima („Narodne novine“, broj 35/05, 41/08, 125/11, 78/15 i 29/18, dalje: ZOO).

Ovdje je reći kako tuženik ne dokazuje da od plaćanja opisane fiksne naknade koja se odnosi na troškove snage - u onome što čini njezin navedeni sadržaj, te od onog čemu bi ta naknada trebala služiti, odnosno od grijanja zajedničkih dijelova zgrade ili unutarnjih i vanjskih instalacija zgrade, nema nikakve koristi: u svakom slučaju grijanjem tih zajedničkih dijelova (primjerice: stubišta, kotlovnice, podrumskih ili tavanskih prostora) ili instalacija zgrade (onih ugrađenih u zidove ili podove) topliji je i njegov stan (kao što je topliji i grijanjem drugih stanova u zgradama, ne nužno samo onih sa kojima graniči zajedničkim zidovima) - s tim da valja imati na umu da se grijanjem drugih dijelova zgrade ili drugih stanova kao i održavanjem cjelokupnog toplinskog sustava, od postrojenja za proizvodnju toplinske energije, distribucijske mreže ili vanjskih instalacija, pridonosi (što se ne može relativizirati ili u vrijednosti umanjivati u onome što i tuženik dobiva) očuvanju i zgrade kao cjeline - a time i stana sa njegovom vrijednošću u vlasništvu (pa i kao stana koji bi imao ili sačuvaо bar mogućnost ponovno pristupiti grijanju - ako se postrojenje za grijanje sačuva, makar se izdvojio iz toplinskog sustava), pa je time i razumnim (logičnim) odlučiti da taj izdvojeni vlasnik mora (pa i u postizanju načela jednakе vrijednosti davanja u ugovornom,

dvostranom odnosu) sudjelovati i u pokrivanju s time u svezi (zbog stjecanja, očuvanja ili zaštite i njegove koristi ili vrijednosti) prouzrokovanih troškova.

Dosljedno, tuženik je u obvezi plaćati utužene fiksne troškove, radi čega je žalbu tuženika valjalo odbiti kao neosnovanu te potvrditi pobijanu presudu.“

Županijski sud u Splitu, Gž-1727/2022-3 od 13. travnja 2023.

6

155.2

OBVEZNO PRAVO > PRESTANAK OBVEZA > ZASTARA > VRIJEME POTREBNO ZA ZASTARU

Zakon o obveznim odnosima

(NN 35/05, 41/08, 125/11, 78/15, 29/18, 126/21, 114/22 i 156/22)

Članak 234. stavak 1.

Kako se u predmetnom slučaju radi o potraživanju koje proizlazi iz ugovora o neživotnom osiguranju, potraživanje zastarijeva u roku od tri godine računajući od prvog dana poslije proteka kalendarske godine u kojoj je potraživanje nastalo.

„Međutim, na temelju takvih činjeničnih utvrđenja, prvostupanjski sud zbog pogrešnoga pravnog pristupa glede zaključka da se u konkretnom slučaju radi o primjeni zastarnog roka od pet godina, je prihvatio tužbeni zahtjev u zatraženom iznosu.

Suprotno tome, u smislu odredbe članka 234. stavka 1. ZOO-a, potraživanja iz ugovora o osiguranju života zastarijevaju za pet godina, dok potraživanja iz ostalih ugovora o osiguranju, dakle ugovora o neživotnom osiguranju, zastarijevaju za tri godine. Kako se u predmetnom slučaju radi o potraživanju koje proizlazi iz ugovora o neživotnom osiguranju, potraživanje zastarijeva u roku od tri godine računajući od prvog dana poslije proteka kalendarske godine u kojoj je potraživanje nastalo.

Stoga je potraživanje tužitelja nastalo kada je definitivno završeno liječenje i kada se stabiliziralo njegovo zdravstveno stanje, odnosno kada je definitivno utvrđen invaliditet tužitelja, pa bi od prvog dana poslije proteka kalendarske godine u kojoj je to utvrđeno, trebalo računati rok od tri godine.“

Županijski sud u Splitu, Gž R-1/2023-3 od 13. travnja 2023.

7

155.26

OBVEZNO PRAVO > PRESTANAK OBVEZA > ZASTARA > VRIJEME POTREBNO ZA ZASTARU > TRAŽBINE NAKNADE ŠTETE

Zakon o obveznim odnosima

(NN 35/05, 41/08, 125/11, 78/15, 29/18, 126/21, 114/22 i 156/22)

Članak 225.

Članak 230. stavak 2.

Kako se u ovom predmetu radi o potraživanju naknade štete od nepoznatog vozila na pitanje zastare primjenjuje se petogodišnji rok zastare sukladno odredbi članka 230. stavka 2. ZOO-a.

„Glede prigovora zastari potraživanja, navesti je kako se u ovom predmetu radi o potraživanju naknade štete od nepoznatog vozila, pa se po stavu ovog suda, na pitanje zastare primjenjuje petogodišnji rok zastare sukladno odredbi članka 230. stavka 2. ZOO-a.

Pri tome valja naznačiti da se prvostupanjski sud pogrešno pozvao na opći, petogodišnji rok zastare iz članka 225. ZOO-a jer se u konkretnom slučaju radi o naknadi štete za koje je potraživanje predviđen poseban, subjektivni i objektivni zastarni rok iz članka 230. stavka 1. i 2. ZOO-a (Rev-2410/90 od 12. veljače 1991., Rev-142/91 od 8. svibnja 1991., Rev-6/08 od 17. rujna 2000., Rev-1350/07-2 od 19.11.2008., Rev-2480/12 od 11. travnja 2018.), time da subjektivni rok nije u primjeni.

Usljed navedenih bitnih povreda odredaba parničnog postupka ostalo je nepotpuno utvrđeno i činjenično stanje, radi čega se ne može ispitati ni pravilnost primjene materijalnog prava, što je razlog za ukidanje pobijane odluke.“

Županijski sud u Splitu, Gž-457/2023-3 od 13. travnja 2023.

8

181.41

OBVEZNO PRAVO > UGOVORI > UGOVORI O PRIJENOSU STVARI I PRAVA > UGOVOR O DAROVANJU > OBLIK DAROVNOG UGOVORA

Zakon o obveznim odnosima
(NN 35/05, 41/08, 125/11 i 78/15)

Članak 482. stavak 2.

Zakon o javnom bilježništvu
(NN 78/93, 29/94, 16/07 i 75/09)

Članak 53. stavak 1. točka 2

Zakon o vlasništvu i drugim stvarnim pravima
(NN 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08, 38/09, 153/09, 90/10, 143/12 i 152/14)

Članak 10. stavak 1.

Ispunjen je uvjet prave predaje kod sklapanja darovnog ugovora u okolnostima kada su u vrijeme njegovog sačinjenja darovatelj i obdarenica živjeli u obiteljskoj zajednici i zajednički se koristili nekretninom koja je predmet darovanja.

„Predmet postupka je zahtjev tužitelja, kao zakonskog nasljednika pok. J. P., radi utvrđenja ništetnim Ugovora o darovanju zaključenog između pok. J. P. kao darovatelja i prvočuvenice K. P., kao daroprimateljice 14. studenog 2003. i ovjerenog pod brojem. Ov-9635/03 kod javnog bilježnika D. M. iz Z., kao i Ugovora o darovanju od 12. kolovoza 2016. sklopljenog između prvočuvenice K. P. kao darovateljice i drugotuženice S. P. kao daroprimateljice, sa zahtjevom za uspostavom ranijeg zemljишno knjižnog stanja tako da se briše pravo vlasništva sa imena K. P. nastalo na temelju Ugovora o darovanju od 14. studenog 2003. i pravo vlasništva s imena S. P. nastalo temeljem Ugovora o darovanju od 12. kolovoza 2016. uz istovremeni upis prava vlasništva na ime pok. J. P. u 1/2 dijela na kć. br. 1427 B.

površine 244 m² upisane u zk. ul. 4914 k.o. V.

Navedeni zahtjev tužitelj temelji na tvrdnji da pobijani ugovori nisu sklopljeni u propisanom obliku javnobilježničkog akta ili solemnizirane privatne isprave, te da nije došlo do prave predaje u posjed darovane stvari, radi čega da su ti darovni ugovor ništetni.

Prvostupanjski je sud odbio tužbeni zahtjev jer je smatrao da je kod sklapanja spornih darovnih ugovora došlo do prave predaje u posjed darovanih nekretnina tuženicama, odnosno da tužitelj nije dokazao da bi pobijani ugovori bili ništetni iz razloga predviđenog u članku 482. stavku 2. Zakona o obveznim odnosima (Narodne novine 35/05., 41/08., 125/11., 78/15, u dalnjem tekstu: ZOO) kao i u odredbi iz članka 53. stavka 1. točke 2 Zakona o javnom bilježništvu (Narodne novine broj: 78/93, 29/94, 16/07 i 75/09, dalje ZJB).

Pravilan je zaključak prvostupanjskog suda da je kod sklapanja darovnog ugovora iz 2003. ispunjen uvjet prave predaje jer su u to vrijeme sada pok. darovatelj J. P. i njegova supruga, obdarenica K. P. živjeli u obiteljskoj zajednici i zajednički se koristili nekretninom koje je predmet darovanja, te je po izvršenom darovanju prvočuženica preuzela svu brigu oko navedene nekretnine, izvođenja radova na istoj, kao i oko legalizacije sporne nekretnine. Osim toga, nakon sklapanja pobijanog darovnog ugovora sve osobe koje su željele koristiti predmetnu nekretninu u svrhu ljetovanja obraćale su se isključivo prvočuženici. Naime, kod ugovora o darovanju sklopljenog između stranaka koje žive u obiteljskoj zajednici i zajednički se koriste nekretninom koja je predmet darovanja uvjet prave predaje ispunjen je kada je u vrijeme darovanja postojao takav način života za koji je proizlazilo zajedničko korištenje darovanih nekretnina (tako i Vrhovni sud RH u Rev-x 107/2017-2 od 9. siječnja 2019.).

S pravom je prvostupanjski sud smatrao i da je kod sklapanja darovnog ugovora od 12. kolovoza 2016. izvršena realna predaja nekretnine drugotuženici jer na takav zaključak upućuje sadržaja provedenih dokaza, a posebno iskazi saslušanih svjedoka R. P. i I. K.

Naime, sukladno odredbi članka 10. stavka 1. Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima („Narodne novine“, broj 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08, 38/09, 153/09, 90/10, 143/12, 152/14), neposredan posjed stvari ima osoba koja neposredno vrši faktičnu vlast na stvari.“

Županijski sud u Splitu, Gž Ob-169/2022-2 od 7. travnja 2022.

9

186.52

OBVEZNO PRAVO > UGOVORI > UGOVORI O BANKARSKOM POSLOVANJU > UGOVOR O KREDITU > RASKID UGOVORA I VRAĆANJE KREDITA PRIJE ROKA

Zakon o obveznim odnosima

(NN 35/05, 41/08, 125/11, 78/15, 29/18, 126/21, 114/22 i 156/22)

Članak 1024.

Kako tuženik tijekom postupka nije dokazao koje je to pravedne i objektivno nastale troškove izravno pretrpio prijevremenom otplatom kredita, niti je dokazao na što se točno odnosi visina troškova prijevremene otplate kredita, a odredba o naknadi za prijevremenu otplatu kredita je suprotna kogentnoj zakonskoj odredbi (članak 1024. stavak 4. ZOO-a) osnovano je sud obvezao tuženika isplatiti tužitelju naknadu koju je ovaj platio na ime prijevremene otplate kredita.

„Nadalje, predmet ovog postupka je i zahtjev tužitelja usmjeren prema tuženiku radi isplate naknade plaćene na ime prijevremene otplate kredita. Prema odredbi članka 1024. ZOO-a korisnik kredita može odustati od ugovora prije nego što je počeo koristiti kredit (stavak 1.); kredit može vratiti i prije roka određenog za vraćanje, ali je dužan o tome unaprijed obavijestiti banku (stavak 2.); u oba slučaja korisnik kredita dužan je naknaditi štetu ako ju je davatelj kredita pretrpio (stavak 3.); u slučaju vraćanja kredita prije određenog roka banka ne može uračunati kamate za vrijeme od dana vraćanja kredita do dana kad ga je po ugovoru trebalo vratiti (stavak 4.).

Pravilno je sud prvog stupnja zaključio kako tuženik tijekom postupka nije dokazao koje je to pravedne i objektivno nastale troškove izravno pretrpio prijevremenom otplatom kredita, niti je dokazao na što se točno odnosi visina troškova prijevremene otplate kredita, pa da opisana pravila naplaćivanja naknade za prijevremenu otplatu kredita predstavljaju nadoknađivanje dijela iznosa kamata koje je prema ugovoru tuženik trebao dobiti do kraja trajanja tog ugovora, dakle naknadu neostvarenih kamata (izmakle dobiti). Kako je takva odredba suprotna kogentnoj zakonskoj odredbi (članak 1024. stavak 4. ZOO-a) i nepoštena, radi se o ništetnoj odredbi (tako i VSRH u Rev 112/2018) pa je osnovom takvog utvrđenja pravilno prvostupanjski sud primijenio materijalno pravo kada je prihvatio tužbeni zahtjev i u tome dijelu.“

Županijski sud u Splitu, Gž-1481/2022-2 od 23. ožujka 2023.

10

186.543

OBVEZNO PRAVO > UGOVORI > UGOVORI O BANKARSKOM POSLOVANJU > UGOVOR O KREDITU > UGOVOR O POTROŠAČKOM KREDITU > OSTALO

Zakon o obveznim odnosima
(NN 35/05, 41/08, 125/11 i 78/15)

Članak 3.-4.
Članak 269.
Članak 270. stavak 1.
Članak 272.

Zakon o zaštiti potrošača
(NN 96/03)

Članak 81. stavak 1.
Članak 82. stavak 3.
Članak 87. stavak 1.

Zakon o zaštiti potrošača
(NN 125/07, 79/09 i 89/09)

Članak 96.
Članak 97.
Članak 99.

Sporna odredba članka 3. ugovora o naknadi za obradu kredita je jasna, uočljiva, razumljiva i ne uzrokuje značajnu neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih strana na štetu tužitelja, pa tužitelj nema pravo na utvrđenje njene ništetnosti.

„Međutim, sporno je ima li tužitelj pravo na utvrđenje ništetnom odredbe članka 3. Ugovora o kreditu koji sadrži odredbu da se od iznosa kredita jednokratna naknada za obradu kredita od 3,30% koja je naplaćena prilikom prvog korištenja kredita te isplata iznosa od 3.861,31 kuna, odnosno 512,48 eura iz te osnove.

Iz sporne odredbe članka 3. Ugovora o kreditu proizlazi da naknada za obradu kredita iznosi 3,30%, koja odredba je, sama po sebi, lako uočljiva i jasna. Isto tako, iz predmetnog ugovora proizlazi da je tužitelj potpisom ugovora izričito potvrdilo da mu je kreditor prije zaprimanja zahtjeva za odobrenje kredita i sklapanja ugovora predočio sve relevantne podatke, pa tako i da je dužan platiti naknadu za obradu kredita u tom postotku i upoznao ga s uvjetima kredita, a korisnik kredita se obvezao platiti za naknadu za obradu kredita na način kako je to ugovorom o kreditu i ugovoren. Prema odredbi članka 269. i članka 272. ZOO-a, ugovorena naknada mora biti određena, odnosno odrediva.

Prvostupanjski sud zaključuje da kako je sporna odredba članka 3. Ugovora o kreditu neodredena, te kako se o istoj nije pojedinačno pregovaralo te da je uzrokovala neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih strana na štetu tužitelja kao potrošača jer da je tužitelj primjenom ove odredbe tuženiku isplatio na ime naknade za obradu kredita 3.861,31 kuna te da je navedena odredba ništetna u smislu odredbe članka 270. stavka 1. ZOO-a i sukladno odredbama članka 87. stavka 1. u vezi s članka 81. stavka 1. i članka 82. alineja 3. ZZP-a. Stoga je prvostupanjski sud u tom dijelu prihvatio tužbeni zahtjev kao osnovan i utvrdio ništetnom navedenu ugovornu odredbu i tuženiku naložio isplatiti tužitelju naknadu za obradu kredita navodeći da tužitelj ima pravo na povrat navedenog iznosa.

Međutim, suprotno stajalištu prvostupanjskog suda, s obzirom da su u spornoj odredbi članka 3. ugovora odnosno aktima koji predstavljaju sastavni dio ugovora i tužitelju su uručeni te da su tužitelju predočeni razlozi i pojedinosti vezane za naknadu za obradu kredita, pa kako je ta odredba jasna, uočljiva, razumljiva i ne uzrokuje značajnu neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih strana na štetu tužitelja odnosno nije suprotna načelu savjesnosti i poštenja, to je pravilno pravilnom primjenom odredaba članka 81. i 87. ZZP/03 i odredaba članka 96., 97. i 99. ZZP/07 te članka 3-4., 272. i 323. ZOO-a tužbeni zahtjev u tom dijelu trebalo odbiti kao neosnovan.“

Županijski sud u Splitu, Gž-710/2023-5 od 19. travnja 2023.

11

191.202.3

OBVEZNO PRAVO > PROUZROČENJE ŠTETE > ODGOVORNOST PO OSNOVI KRIVNJE > POPRAVLJANJE IMOVINSKE I NEIMOVINSKE ŠTETE > POPRAVLJANJE ŠTETE > POPRAVLJANJE NEIMOVINSKE ŠTETE > PRAVIČNA NOVČANA NAKNADA

**Zakon o obveznim osiguranjima u prometu
(NN 151/05, 36/09, 75/09, 76/13 i 152/14)**

Članak 12. stavak 4.

Budući da oštećenica u tužbi nije mogla postavljati svoj zahtjev u visini koja za 50% premašuje tada postojeće Orijentacijske kriterije i iznose za utvrđivanje visine pravične novčane naknade neimovinske štete jer je važenje prethodnih Orijentacijskih kriterija predstavljalo objektivnu zapreku za postavljanje zahtjeva koji bi ih premašivao do mjere koja bi odgovarala naknadnoj izmjeni tih kriterija iz 2020., uskraćivanje prava na zakonske zatezne kamate na ukupnu pravičnu novčanu naknadu predstavlja

nepredvidivu primjenu mjerodavnog prava i kao takvo je suprotno ciljevima pravne sigurnosti i poštenog suđenja. Utoliko se osiguratelj ne može oslobođiti plaćanja neimovinske štete prema sadašnjim Orijentacijskim kriterijima, niti se može oslobođiti plaćanja zatezne kamate od dana podnošenja odštetnog zahtjeva.

„Naime, polazeći od navedenog sud prvog stupnja je pravilno primijenio materijalno pravo kada je tužbenom zahtjevu tužiteljice odlučio prema preinačenom tužbenom zahtjevu tužiteljice u skladu s izmijenjenim Orijentacijskim kriterijima, prihvaćajući nalaz i mišljenje vještaka budući da je isto provedeno od strane osobe koja raspolaže potrebnim znanjima za provođenje istog, dok je nalaz i mišljenje podudaran i s priloženom medicinskom dokumentacijom, pri čemu niti stranke nisu iznosile prigovore na isti.

S druge strane povećanje naknade prema Orijentacijskim kriterijima nije od utjecaja na pravo oštećene osobe da zahtjeva plaćanje neimovinske štete prema sadašnjim Orijentacijskim kriterijima, te da zahtjeva zateznu kamatu od dana podnošenja zahtjeva u mirnom postupku. Ovo stoga što je odredbom članka 12. stavka 4. Zakona o obveznim osiguranjima u prometu („Narodne novine“, broj 151/05, 36/09, 75/09, 76/13 i 152/14, dalje: ZOOP) propisano da oštećena osoba ima pravo na isplatu kamata u slučaju neizvršenja obveze isplate naknade štete od dana podnošenja odštetnog zahtjeva, pa osiguratelj koji nije tada isplatio naknadu neimovinske štete (u iznosima koji su oštećeniku pripadali prema tadašnjim Orijentacijskim kriterijima) ne može se oslobođiti plaćanja neimovinske štete prema sadašnjim Orijentacijskim kriterijima, niti se može oslobođiti plaćanja zatezne kamate od dana podnošenja odštetnog zahtjeva.

U odnosu na tijek zakonske zatezne kamate za navesti je i to da u okolnostima u kojima su na drugoj sjednici Građanskog odjela Vrhovnog suda Republike Hrvatske (2/20) održanoj 5. ožujka 2020. i 15. lipnja 2020. (br. Su-IV-47/2020-5) izmijenjeni do tada važeći Orijentacijski kriteriji i iznosi za utvrđivanje visine pravične novčane naknade nematerijalne štete od 29. studenog 2002. (br. Su-1331-VI/02 i 1372-11/02) na način da se tada prihvaćeni iznosi naznačeni u novčanim jedinicama (kune) povećavaju za 50% i uz izričitu napomenu da se novi iznosi naknade neimovinske štete primjenjuju na sve postupke u tijeku, ne može se smatrati razumnim zahtjevati da je oštećenik u vrijeme podnošenja tužbe mogao tražiti naknadu štete u visini koju je Vrhovni sud naknadno odredio jer oštećenik nije znao niti je mogao znati za nešto što će naknadno biti u primjeni. Visina pravične novčane naknade se u ovim situacijama mogla stvarno utvrditi tek nakon što je Vrhovni sud RH zauzeo novo pravno shvaćanje.

Budući da oštećenica u tužbi nije mogla postavljati svoj zahtjev u visini koja za 50% premašuje tada postojeće Orijentacijske kriterije i iznose za utvrđivanje visine pravične novčane naknade neimovinske štete, jer je kao što je ranije ukazano važenje prethodnih orientacijskih kriterija predstavljalo objektivnu zapreku za postavljanje zahtjeva koji bi ih premašivao do mjere koja bi odgovarala naknadnoj izmjeni tih kriterija iz 2020., uskraćivanje prava na zakonske zatezne kamate na ukupnu pravičnu novčanu naknadu predstavlja nepredvidivu primjenu mjerodavnog prava i kao takvo je suprotno ciljevima pravne sigurnosti i poštenog suđenja (na što upućuju i odluke Ustavnog suda Republike Hrvatske br. U-III-3538/2018 od 12. studenog 2020. i U-III-6091/2016 od 20. prosinca 2018.).

Stoga je visina zakonske zatezne kamate pravilno određena u skladu s shvaćanjem revizijskog suda (Rev-1361/13 od 28. studenog 2017.), prema kojem je pri donošenju odluke o tijeku zateznih kamata na dosuđenu neimovinsku i imovinsku štetu sud dužan cijeniti odredbu članka 12. stavka 4. ZOOP-a, kojom je propisano da u slučaju neizvršenja obveze isplate naknade štete u roku iz stavka 1. ovoga članka, oštećena osoba uz dužni iznos

naknade štete, ima pravo i na isplatu iznosa kamate i to od dana podnošenja odštetnog zahtjeva.“

Županijski sud u Splitu, Gž-2211/2022-3 od 20. travnja 2023.

4 > Obiteljsko pravo i nasljedno pravo

12

412.232

OBITELJSKO PRAVO I NASLJEDNO PRAVO > OBITELJSKO PRAVO > ODNOSI RODITELJA I DJECE > PRAVA I DUŽNOSTI U ODNOSIMA RODITELJA I DJECE > ODGOVORNOST, DUŽNOST I PRAVA RODITELJA > ZASTUPANJE DJETETA

*Obiteljski zakon
(NN 103/15 i 98/19)*

Članak 100. stavak 5.

Članak 108. stavak. 1.-3.

Članak 109. stavak 1.

Za vrijeme trajanja postupka razvoda braka došlo je do promijenjenih okolnosti koje opravdavaju pokretanje izvanparničnog postupka, pa je radi zaštite i interesa djece potrebno donijeti odluku o promjeni prebivališta i školi prije nego li se postupak razvoda braka okonča.

„Zastupanje u vezi s bitnim osobnim pravima djeteta regulirano je odredbom članka 100. ObZ-a, dok je stavkom 5. citiranog članka određena pravna situacija kada roditelj koji zastupa dijete u stvarima iz stavka 1. tog članka, koja se odnose na bitna osobna prava djeteta, koja uključuju i promjenu prebivališta, ne može dobiti suglasnost drugog roditelja, i to na način da će sud u izvanparničnom postupku odlučiti koji će od roditelja u toj stvari zastupati dijete radi zaštite dobrobiti djeteta, dok je odredbom članka 109. stavka 1. ObZ-a određeno da će sud, u situaciji kada se roditelji ne mogu sporazumjeti u vezi odluka koje su bitne za dijete (članak 108. stavak 1. do 3. ObZ-a), odlučiti koji od roditelja će u toj stvari zastupati dijete.

Iz tijeka postupka nesporno proizlazi da djeca sada stanuju sa majkom na adresi u K., dakle očito je da je za vrijeme trajanja postupka razvoda braka došlo do promijenjenih okolnosti koje opravdavaju pokretanje ovog postupka, pa je radi zaštite i interesa djece potrebno donijet odluku o promjeni prebivališta i školi prije nego li se postupak razvoda braka okonča, pa to što je u tijeku postupak razvoda braka i što je predlagateljica u postupku donošenja privremene mjere odbijena sa zahtjevom kao što je konkretni ne upućuje na zaključak da je osnovan prigovor presudene stvari.

Dakle, imajući u vidu promijenjenu okolnost glede mesta stanovanja djece, nema prepreke da se odluke o roditeljskoj skrbi, odnosno pojedini sadržaji iste mijenjaju i izvan postupka razvoda braka, te usklađuju sa postojećim činjeničnim stanjem, slijedom čega osnovano prvostupanjski sud zaključuje da nije osnovan prigovor presudene stvari.

Točno je da je predlagateljica u postupku donošenja privremene mjere odlukom Općinskog suda u Crikvenici, Stalne službe u Krku poslovnog broja R1 Ob-96/2021-16 od 22. studenog 2021. odbijen sa dijelom zahtjeva kojim je tražila ono što traži i u ovom postupku, međutim, nije točno da se radi o presuđenoj stvari.“

Županijski sud u Splitu, Gž Ob-69/2023-2 od 30. ožujka 2023.

13

412.236.42

OBITELJSKO PRAVO I NASLJEDNO PRAVO > OBITELJSKO PRAVO > ODNOSI RODITELJA I DJECE > PRAVA I DUŽNOSTI U ODNOSIMA RODITELJA I DJECE > ODGOVORNOST, DUŽNOST I PRAVA RODITELJA > NAČIN NA KOJI SE RODITELJI SKRBE O DJETETU > NADLEŽNOST SUDA > O SUSRETIMA I DRUŽENJU DJETETA

*Obiteljski zakon
(NN 103/15, 98/19 i 47/20)*

Članak 5.

Sud u svojoj odluci ne može precizirati svaki oblik komunikacije odnosno način ostvarivanja osobnih odnosa djece i roditelja, već to, u okviru presuđenog, moraju svojom voljom i trudom sa težnjom da se uspostavi normalna komunikacija mlt. djece s roditeljima, učiniti upravo oni.

„S obzirom na izneseno, sud je prihvatio način održavanja osobnih odnosa mlt. djece s ocem na način kako je to predložio Centar, tj. od petka od 17 sati do nedjelje u 17 sati, na način da otac preuzme djecu u petak u 17 sati na adresi stanovanja majke, a da majka u nedjelju preuzme djecu na adresi stanovanja oca u Zagrebu. Što se tiče podjednakog snošenja tereta putovanja djece sud je kao i u ranijim odlukama suglasan da taj teret, vezeno za viđanja svaki drugi tjedan, podjednako trebaju snositi oba roditelja vikendom. Činjenica da se tužena sada nalazi u značajnije lošoj materijalnoj situaciji i da stoga nije u mogućnosti barem svaki drugi vikend ići po djecu, zapravo ničim nije dokazana, a ista je doista u trenutku kada se s djecom htjela preseliti u Zadar pristala da ona i otac djece podjednako snose teret putovanja, i zasigurno bila svjesna troška koji će to prouzročiti. Sud je i u preostalom dijelu u glavnini prihvatio mišljenje i prijedlog Centra u odnosu na ostvarivanje osobnih odnosa oca i djece kroz susrete i druženja za vrijeme državnih blagdana i praznika, te školskih praznika, cijeneći ga u interesu i u skladu sa dobrobiti i interesom mlt. djece, prostornom udaljenosti oca i djece, i umanjenjem putovanja djece za jedan dan državnog praznika/ blagdana na način kada isti ne padaju odnosno ne nastavljaju se na vikend kada su djeca kod oca, kao i mogućnosti oca da na ovaj način svojim jednodnevnim boravkom u Zadru bude uključen u život djece u gradu u kojem stanuju.

Određeni način ostvarivanja osobnih odnosa mlt. djece s ocem osigurava redovitost neposrednih odnosa i pruža mogućnost zadržavanja prisnosti u odnosu između mlt. djece i tuženika kao roditelja s kojim djeca ne stanuju zbog čega najviše odgovara interesima mlt. djece jer se na taj način roditelji podjednako opterećuju sudjelovanjem u organiziranju prijevoza i snošenju troškova prijevoza mlt.djece, radi ostvarivanja osobnih odnosa oca s djecom. U tom smislu ovakav način održavanja osobnih odnosa u okolnostima konkretnog slučaja zadovoljava zahtjeve konvencijskog prava stranaka na obiteljski život, i ne predstavlja prekomjeran teret na strani tužiteljice.

Osim toga, valja napomenuti da je odlazak u drugi grad (Zadar) udaljen cca 285 km mjesto dotadašnjeg prebivališta (Zagreba) bio izbor tužiteljice, što je sud prvog stupnja osnovano imao u vidu prilikom odlučivanja o načinu, vremenu i mjestu preuzimanja, odnosno povratka mlt. djece.

Radi iznesenog, neosnovano tužena ističe kako je sud pogrešno primijenio materijalno pravo, odnosno da nije primijenio odredbu članka 5. ObZ-a koja nalaže da sud mora štititi prava djeteta i njegovu dobrobit. Također neosnovano tužena ističe kako je pobijanim odlukama sud pravo djeteta podredio pravu oca.

Nadalje, neosnovana je i žalba tužitelja u odnosu na pobijani dio rješenja, odnosno privremene mjere, jer posebno u dijelu gdje ističe kako je sud nekritički prihvatio prijedlog Centra, unatoč utvrđenju da zbog narušenog odnosa roditelja, izostaje njihov dogovor. Prvostupanjski sud, u konkretnom slučaju temeljem pravilno i potpuno utvrđenog činjeničnog stanja, na isto je valjano primijenio materijalno pravo, time da je dodati kako sud u svojoj odluci ne može precizirati svaki oblik komunikacije odnosno načina ostvarivanja osobnih odnosa djece i roditelja, već to, u okviru presuđenog, moraju svojom voljom i trudom sa težnjom da se uspostavi normalna komunikacija mlt. djece s roditeljima, učine upravo oni.“

Županijski sud u Splitu, Gž Ob-59/2023-3 od 27. ožujka 2023.

14

412.242

OBITELJSKO PRAVO I NASLJEDNO PRAVO > OBITELJSKO PRAVO > ODNOSI RODITELJA I DJECE > PRAVA I DUŽNOSTI U ODNOSIMA RODITELJA I DJECE > ZAŠTITA PRAVA I DOBROBITI DJETETA > POVJERAVANJE DJETETA DRUGOJ OSOBI

*Obiteljski zakon
(NN 103/15, 98/19 i 47/20)*

Članak 135.-138.

*Zakon o parničnom postupku
(NN 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11, 25/13, 89/14, 70/19, 80/22 i 114/22)*

Članak 373.a stavak 1. točka 2.

U specifičnim okolnostima kada je roditeljima prethodno izrečena mjera žurnog izdvajanja djeteta u skladu s odredbom članka 135.-138. ObZ-a time da je prijedlog opravdan i medicinskom dokumentacijom za mlt. dijete koja ukazuje na ozljedivanje u događaju koji je sasvim sigurno za dijete bio traumatičan a povodom kojeg se protiv oca vodi postupak, sud nije postupio nepravilno kada nije utvrdio mišljenje djeteta.

„Sud prvog stupnja, istina, nije utvrdio mišljenje djeteta niti je to posebno obrazložio.

No žalbeni sud ima na umu da se u ovom postupku odlučuje o žurnoj mjeri u specifičnim okolnostima kada je roditeljima prethodno izrečena mjera žurnog izdvajanja djeteta u skladu s odredbom članka 135.-138. ObZ-a time da je prijedlog opravdan i medicinskom dokumentacijom za mlt. L. koja ukazuje na ozljedivanje u događaju koji je sasvim sigurno za djevojčicu bio traumatičan a povodom kojeg se protiv oca vodi postupak.

Stoga u takvim specifičnim okolnostima, za potrebe određivanja mjere koja je privremenog karaktera (30 dana), sud ipak nije postupio nepravilno kada nije utvrđivao mišljenje djeteta.

To stoga što navedeni razlozi predstavljaju iznimne i posebno opravdane razloge zbog kojih sud nije bio dužan postupiti u skladu s odredbom članka 360. ObZ-a. Okolnost što sud nije posebno obrazložio zašto nije uzeo u obzir mišljenje djeteta doista jest propust, ali je taj propust sanirao sud drugog stupnja u žalbenom postupku koristeći se ovlaštenjem iz članka 373.a. stavka 1. točke 2. ZPP-a.

Prema navedenom stanju spisa HZSR (ranije: CZSS) je poduzimao adekvatne mjere kako bi pomogao obitelji i kako bi mldb. L. ostala kod oca u čijem okruženju bi imala uvjete za daljnji emocionalni i psihofizički razvoj jer je mjerom intenzivne stručne pomoći i nadzora kao preventivnom mjerom poduzeo sve moguće radnje kako bi spriječio donošenje žurne mjere izdvajanja djeteta iz primarnog okruženja, što nije polučilo rezultat, pa je suprotno žalbenim navodima nakon žurnog izdvajanja iz obitelji prvostupanjski sud uzeo u obzir sve okolnosti i pravilno zaključio kako su prisutni rizični faktori na povratak djeteta kod oca, posebno cijeneći izviješće CZSS Karlovac sa obiteljskom procjenom, pa je bila potrebna trenutna sigurnosna intervencija radi zaštite djetetove sigurnosti, što žalitelj ničim osnovanim nije doveo u pitanje.“

Županijski sud u Splitu, Gž Ob-73/2023-2 od 17. travnja 2023.

15

415.01

OBITELJSKO PRAVO I NASLJEDNO PRAVO > OBITELJSKO PRAVO > UZDRŽAVANJE > OPĆENITO > OSOBE IZMEĐU KOJIH POSTOJI DUŽNOST I PRAVO NA UZDRŽAVANJE

*Zakon o stečaju potrošača
(NN 100/15, 67/18 i 36/22)*

Članak 77. stavak 1. točka 1.

Ukoliko bi se potraživanje RH odnosilo na potrošačevu zakonsku obvezu uzdržavanja djece, roditelja i drugih osoba koje je po zakonu obvezan uzdržavati, ne bi bilo osnova da se potrošač oslobodi plaćanja u tom dijelu.

„Ostvaren je žalbeni razlog bitne povrede odredaba postupka jer odluka ne sadrži valjane razloge o odlučnim činjenicama. Iz sadržaja iznesenih razloga je razvidno da je sud prvog stupnja oslobođio od preostalih obveza potrošača međutim iz sadržaja žalbenih razloga dalo bi se zaključiti da se ta obveza odnosi na uzdržavanje djece umjesto roditelja i da je došlo do prijelaza potraživanja u korist Republike Hrvatske.

S obzirom na prednje izneseno u dalnjem postupku sud će vidjeti odnosi li se potraživanje Republike Hrvatske na osnove koje su pobliže označeni člankom 77. stavka 1. točke 1. Zakona o stečaju potrošača, pa ukoliko bi se to potraživanje odnosilo na zakonsku obvezu uzdržavanja djece roditelja i drugih osoba koje su po zakonu obvezna uzdržavati ne bi bilo osnova da se potrošač oslobodi plaćanja u tom dijelu.“

Županijski sud u Splitu, Gž-837/2023-2 od 13. travnja 2022.

OBITELJSKO PRAVO I NASLJEDNO PRAVO > OBITELJSKO PRAVO > UZDRŽAVANJE > UZDRŽAVANJE BRAČNOG DRUGA > TRAJANJE I PRESTANAK OBVEZE UZDRŽAVANJA

*Obiteljski zakon
(NN 103/15, 98/19 i 47/20)*

Članak 295.

Članak 298. stavak 1. i 2.

Protekom godine dana od dana od kojeg je određeno uzdržavanje (2. svibnja 2019.) u smislu citiranog članka 298. stavka 1. ObZ-a, a kako tuženica nije u zakonskom roku tražila produljenje obveze, prestali su zakonski uvjeti po kojima bi tužitelj bio u obvezi uzdržavati tuženicu.

„Nije sporno kako je pravomoćnom presudom Općinskog suda u Đakovu poslovni broj P Ob-96/2019 od 18. lipnja 2019. razveden brak stranaka i naloženo tužitelju da za uzdržavanje tuženice doprinosi mjesecni iznos od 500,00 kuna i to kako je suđeno: "počevši od 2. svibnja 2019 pa nadalje sve dok za to budu postojali zakonski uvjeti".

Prema članku 298. stavak 1. Obiteljskog zakona („Narodne novine“, broj 103/15, 98/19 i 47/20, dalje: ObZ) obveza uzdržavanja bračnog druga može trajati do godine dana, ovisno o trajanju braka i mogućnosti da tužitelj u dogledno vrijeme na drugi način osigura sredstava za život, dok, prema stavku 2. istog članka ObZ-a, u opravdanim slučajevima sud može produljiti obvezu uzdržavanja, a tužba za produljenje obveze uzdržavanja može se podnijeti samo do isteka vremena za koje je uzdržavanje određeno.

Prema pravnom shvaćanju ovog žalbenog suda, u situaciji kada tuženica niti ne tvrdi da je tražila produljenje tužiteljeve obveze uzdržavanja, pogrešno je stajalište prvostupanskog suda po kojem se u konkretnom slučaju ne može primijeniti odredba članka 298. stavka 1. ObZ-a. Naime, prema stavu ovog suda, protekom godine dana od dana od kojeg je određeno uzdržavanje (2. svibnja 2019.) u smislu citiranog članka 298. stavka 1. ObZ-a, a kako tuženica nije u zakonskom roku tražila produljenje obveze, prestali su zakonski uvjeti po kojima bi tužitelj bio u obvezi uzdržavati tuženicu.

Kako je, dakle, u opisanoj situaciji prvostupanski sud pogrešno primijenio materijalno pravo, bespotrebno se upuštajući u ocjenu daljnog postojanja prepostavki za određivanje uzdržavanja iz članka 295. ObZ-a, iako je obveza tužitelja prestala po odredbi članka 298. stavka 1. ObZ-a, po odredbi članka 373. točka 3) ZPP, valjalo je preinačiti pobijanu presudu i prihvati tužbeni zahtjev kao u izreci pod I.“

Županijski sud u Splitu, Gž Ob-56/2022-3 od 15. ožujka 2022.

OBITELJSKO PRAVO I NASLJEDNO PRAVO > OBITELJSKO PRAVO > IMOVINSKI ODNOSI > IMOVINSKI ODNOSI BRAČNIH DRUGOVA > BRAČNA STEČEVINA

Zakon o stambenim odnosima

(NN 51/85, 42/86, 37/88, 47/89, 12/90, 22/90, 51/90, 22/92, 58/93, 70/93, 91/96 i 99/96)

Članak 64. stavak 1. točka 2.

Europska konvencija za zaštitu ljudskih prava i temeljenih sloboda
(NN - MU 18/97, 6/99, 14/02, 13/03, 9/05, 1/06, 2/10 i 13/17)

Članak 1.

Polazeći od toga da je pravo na otkup stana bilo pravo imovinske naravi koje je ovlašćivalo imatelje tog prava na stvaranje imovinskog prava-prava vlasništva, pravo na otkup stana kao imovinsko pravo je bračna stečevina tuženika i tužene svakog u jednakom omjeru, jer su oboje bili sunositelji stanarskog prava, a pravo na otkup samo jednog od njih bilo je uvjetovano suglasnošću drugog bračnog druga, također nositelja stanarskog prava.

„Kako je bračna zajednica prema utvrđenju prvostupanjskog suda, a što nije bilo sporno među strankama postojala od zaključenja braka 28. srpnja 1987. do razvoda braka 30. rujna 2021. dakle u vrijeme kada je stečen predmetni stan (1996.) to predmetni stan predstavlja bračnu stečevinu kako je to i utvrdio prvostupanjski sud.

Odredbom članka 64. stavak 1. točkom 2. Zakona o stambenim odnosima („Narodne novine“, broj 51/85, 42/86, 37/88, 47/89, 12/90, 22/90, 51/90, 22/92, 58/93, 70/93, 91/96 i 99/96; dalje: ZSO) koji je bio mjerodavan u pogledu propisa o stanovanju u vrijeme stjecanja stanarskog prava izričito je bilo propisano da stanarsko pravo stječe bračni drug osobe kojoj se stan daje na korištenje ukoliko zajednički stanuju.

Pravo na otkup stana je bilo imovinsko pravo koje je svojeg nositelja ovlašćivalo na otkup stana na kojem je imao stanarsko pravo i na tom pravnom temelju stečeno pravo vlasništva tog stana. Ukoliko je pravo na otkup stana proisteklo iz stanarskog prava koje je stečeno za vrijeme trajanja bračne zajednice, tada to imovinsko pravo predstavlja bračnu stečevinu, kao i vlasništvo stana koje je jedan od bračnih drugova otkupio na svoje ime, a na temelju takvog imovinskog prava.

I u presudi Europskog suda za ljudska prava u predmetu TETERINY protiv Rusije je zauzeto pravno shvaćanje da je stanarsko pravo (imovina) u smislu odredbe članka 1. Protokola Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljenih sloboda („Narodne novine“ - Međunarodni ugovor, broj 18/97, 6/99, 14/02, 13/03, 9/05, 1/06, 2/10, 13/17).

Slijedom naprijed iznesenih činjeničnih utvrđenja, kao i citiranih mjerodavnih zakonskih odredbi prvostupanjski sud kod vrednovanja stanarskog prava kao i imovinskog prava kojim se stjecalo pravo vlasništva nije imao osnove utvrđivati doprinos svakog bračnog druga u stjecanju tog prava s obzirom na izričitu odredbu članka 64. stavak 1. točka 2. ZSO-a.

Polazeći od toga da je pravo na otkup stana bilo pravo imovinske naravi koje je ovlašćivalo imatelje tog prava na stvaranje imovinskog prava-prava vlasništva, pravo na otkup stana kao imovinsko pravo je bračna stečevina tuženika i tužene svakog u jednakom omjeru, jer su oboje bili sunositelji stanarskog prava, a pravo na otkup samo jednog od njih bilo je uvjetovano suglasnošću drugog bračnog druga, također nositelja stanarskog prava.

U takvoj situaciji su tužitelj i tužena koji su bili sunositelji stanarskog prava otkupom stana postali suvlasnici tog stana svaki za 1/2 dijela, jer suvlasništvo svake parnične stranke u jednakim omjerima proizlazi upravo iz činjenice što su oni bili sunositelji stanarskog prava.“

Županijski sud u Splitu, Gž Ob-52/2023-3 od 16. ožujka 2023.

OBITELJSKO PRAVO I NASLJEDNO PRAVO > OBITELJSKO PRAVO > IMOVINSKI ODNOSI > IMOVINSKI ODNOSI IZVANBRANČNIH DRUGOVA

Zakon o hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata i članovima njihovih obitelji (NN 121/17)

Članak 40.

Zakon o mirovinskom osiguranju (NN 157/13, 151/14, 33/15, 93/15 i 120/16)

Članak 22.

Od stupanja na snagu ZMO/08 u domaćem je pravnom poretku priznato pravo na obiteljsku mirovinu i izvanbračnim drugovima osiguranika, odnosno korisnika mirovina, pod uvjetom da je izvanbračna zajednica trajala tri godine do smrti osiguranika, odnosno korisnika, a da je smrt osiguranika odnosno korisnika, nastupila 28. ožujka 2008. ili kasnije i da je postojanje te zajednice dokazano u izvanparničnom postupku.

„Prema shvaćanju ovog drugostupanjskog suda neutemeljeno se predlagateljica poziva na Zakon o hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata i članovima njihovih obitelji ("Narodne novine", broj 121/17), jer je člankom 40. tog Zakona navedeno kako se na konkretni slučaj ima primijeniti Zakon o mirovinskom osiguranju ("Narodne novine", broj 35/08, u dalnjem tekstu: ZMO/08). Naime, prijelaznom odredbom članka 7. ZMO/08 propisano je: pravo na obiteljsku mirovinu može ostvariti osoba ako izvanbračna zajednica postoji na dan stupanja na snagu ovog Zakona, a trajala je najmanje tri godine. Slijedom navedenog, od stupanja na snagu ZMO/08 u domaćem je pravnom poretku priznato pravo na obiteljsku mirovinu i izvanbračnim drugovima osiguranika, odnosno korisnika mirovina, pod uvjetom da je izvanbračna zajednica trajala tri godine do smrti osiguranika, odnosno korisnika, a da je smrt osiguranika odnosno korisnika, nastupila 28. ožujka 2008. ili kasnije i da je postojanje te zajednice dokazano u izvanparničnom postupku.“

Dakle, u razdoblju na koje se prijedlog odnosi u hrvatskom pravnom poretku to pravo nije bilo priznato izvanbračnim drugovima niti je izvanbračna zajednica u području mirovinskog osiguranja bila proglašena zabranjenom, odnosno diskriminatornom osnovom koja bi dovela do zaštite koju jamči članak 14. stavak 1. Ustava RH.

Posebno valja navesti i kako se prvostupanjski sud poziva na stav iz odluke Ustavnog suda Republike Hrvatske broj U-III/2287/2017 od 14. studenoga 2018., međutim tom odlukom se, kako sam Ustavni sud navodi, razmatraju problemi vezani uz priznavanje prava na obiteljsku mirovinu izvanbračnim udovicama, odnosno udovcima, a u okolnostima tog konkretnog slučaja, prema kojima je podnositeljica u tom postupku prvi zahtjev za priznavanje prava na obiteljsku mirovinu bila podnijela 20. veljače 2008., pa je sukladno stajalištu Ustavnog suda, trebalo taj konkretni slučaj sagledati u svjetlu "sveukupnog pravnog okvira kojim su prava izvanbračnih drugova bila uređena". Osim toga, u tom postupku je podnositeljica sa svojim pokojnim suprugom, korisnikom mirovine, živjela petnaest godina u izvanbračnoj zajednici sve do njegove smrti 29. listopada 2007., a i izvanbračna zajednica je utvrđena rješenjem Općinskog suda u Rijeci od 1. lipnja 2010. Nadalje, u toj odluci se

izrijekom navodi i kako Ustavni sud ocjenjuje da je suprotno svrsi zakona odrediti isključenje određene kategorije osoba (izvanbračnih udovica/udovaca) od mogućnosti ostvarenja prava na obiteljsku mirovinu, samo zato što su s osobom od koje se pravo izvodi živjeli prije dana 28. ožujka 2008., a unatoč ispunjenju određenih pretpostavki (trajnost, rođenje zajedničkog djeteta, postojanje sudske odluke donesene u izvanparničnom postupku), koje pretpostavke nedvojbeno daju kvalitetu na koju se nadovezuju pravne posljedice istovjetne onima kao kod bračne zajednice.

Dakle, ovaj drugostupanjski sud drži kako se navedeno pravno stajalište Ustavnog suda Republike Hrvatske ne može primijeniti u ovom postupku u kojem se zahtjeva utvrđenje izvanbračne zajednice (u razdoblju od kraja 1993. godine pa do smrti pokojnog J. E., ..., a koji postupak je pokrenut ...) jer, sukladno stajalištu Ustavnog suda, treba svaki konkretni slučaj sagledati u svjetlu "sveukupnog pravnog okvira kojim su prava izvanbračnih drugova bila uređena" (i to u tom postupku u vrijeme podnošenja zahtjeva za mirovinu od ...). Osim toga, u takvom istovjetnom položaju su sve izvanbračne zajednice u Republici Hrvatskoj u kojima je osiguranik preminuo prije nego je uveden institut izvanbračne zajednice, a u pogledu ostvarivanja prava na mirovinu i mirovinsko osiguranje (tako i Ustavni sud Republike Hrvatske u odluci broj U-3/798/2006 od 22. prosinca 2009.)."

Županijski sud u Splitu, Gž Ob-353/2022-2 od 28. ožujka 2023.

19

421.25

OBITELJSKO PRAVO I NASLJEDNO PRAVO > NASLJEDNO PRAVO > NASLJEDIVANJE NA TEMELJU ZAKONA > NUŽNI NASLJEDNICI > IMOVINA KOJA SE IZDVAJA IZ OSTAVINE

*Zakon o nasljeđivanju
(NN 48/03, 163/03, 35/05, 127/13, 33/15 i 14/19)*

Članak 75. stavak 1.

Ukoliko ostavitečin nasljednik u postupku za raspravljanje o ostavini traži izdvajanje u svoju korist, sud je dužan glede tog traženja provesti postupak i u rješenju o nasljeđivanju sukladno odredbi iz članka 226. ZN-a utvrditi dio koji sudioniku u postupku pripada po članku 75. ZN-a i označiti ga odvojeno od njegovog nasljeđnog dijela.

„U konkretnom slučaju se radi o stvarnopravnom zahtjevu iz članka 75. ZN-a.

Odredbom članka 75. stavka 1. ZN-a propisano je da neovisno o svome nasljeđnom pravu ostavitečev potomak koji je s ostavitečem živio u zajednici, te svojim radom ili davanim pridonosom da se njegova imovina poveća, časom njegove smrti stječe pravo na onoliki dio ostavine koji odgovara vrijednosti za koju se njegovim doprinosom imovina povećala, dok su živjeli u zajednici, stavkom 2. je propisao da tako izdvojeni dio ne spada u ostavinu, te se ne uzima u račun pri izračunavanju nužnog dijela, niti se uračunava nasljeđniku u njegov nasljeđni dio. Stavkom 3. je propisano da se pravo iz stavka 1. ovog članka ostvaruje samo na zahtjev ovlaštenika, a to pravo na podnošenje zahtjeva prestaje pet godina od dana otvaranja nasljeđstva.

Dakle izdvajanje u korist potomka koji je privređivao s ostavitečem opravdano je ako su ispunjene ove pretpostavke:

- da je ostaviteljev potomak živio u zajednici s ostaviteljem,
- da je svojim radom i pomaganjem u privređivanju pridonosio toj zajednici,
- da je taj rad utjecao na povećanje vrijednosti ostaviteljeve imovine.

Kako je pravomoćnom sudskom presudom odbijen tužbeni zahtjev nasljednika V. K. na utvrđenje da bi na temelju svog ulaganja stekao suvlasništvo ostavinske imovine iza smrti svoga pokojnog oca i kako iz obrazloženja te presude proizlazi da su prednici stranaka izvršili nadogradnju stambene kuće s tim da im je tužitelj koji je radio u Švicarskoj pomagao, a da ostaviteljica kao tužena nije sporila da je žalitelj pomogao gradnju u iznosu od 30.000,00 tadašnjih DEM, to je prvostupanjski sud zaključio da u konkretnom slučaju nije ispunjen uvjet da bi žalitelj živio u zajednici s ostaviteljicom pa je donio rješenje o nasljeđivanju.“

Županijski sud u Splitu, Gž-939/2023-2 od 5. svibnja 2023.

20

423.5

OBITELJSKO PRAVO I NASLJEDNO PRAVO > NASLJEDNO PRAVO > NASLJEDNOPRAVNI UGOVORI >UGOVOR O DOŽIVOTNOM UZDRŽAVANJU

*Zakon o nasljeđivanju
(NN 48/03, 163/03, 35/05, 27/13, 33/15 i 14/19)*

Članak 222. stavak 1. i 2.

Predmetni ugovor o doživotnom uzdržavanju čiji predmet su bile samo neke od ostaviteljevih nekretnina, uredno je ovjeren od strane suca i kao takav predstavlja ispravu koju navodi odredba članka 222. stavak 4. ZN-a. Stoga prvostupanjski sud valja donijeti rješenje o nasljeđivanju, ali i uputiti nasljednice da u parnici ostvaruju svoja prava.“

„U konkretnom slučaju konkuriраju Ugovor o doživotnom uzdržavanju i dodatak istom, te zakonsko nasljeđivanje. Ugovorom o doživotnom uzdržavanju bio je ovlašten davatelj uzdržavanja da nakon smrti primatelja uzdržavanja izvrši uknjižbu prava vlasništva na nekretninama koje su bile predmet ugovora, u zemljишnim knjigama.

9. Sud će prekinuti ostavinski postupak i uputiti stranke na parnicu ili postupak pred upravnim tijelom ako su među strankama sporne činjenice o kojima ovisi neko njihovo pravo (članak 222. stavak 1. ZN-a).

10. Odredbom članka 222. stavak 4. ZN-a propisano je da sud neće prekinuti postupak ni u slučaju iz stavka 1. ovoga članka, ako se radi o činjenicama čije postojanje zakon pretpostavlja, o činjenicama koje su opće poznate, te ako su sporne činjenice koje može utvrditi na temelju javnih ili javno ovjerovljenih isprava, nego će na temelju predmjeteve o postojanju tih činjenica, odnosno da je sadržaj tih isprava istinit, donijeti rješenje o nasljeđivanju, a onoga koji tvrdi suprotno predmjtevi uputit će da to dokaže u parnici, odnosno u upravnom postupku.

11. Predmetni ugovor o doživotnom uzdržavanju uredno je ovjeren od strane suca i kao takav predstavlja ispravu koju navodi odredba članka 222. stavak 4. ZN-a.

12. Stoga prvostupanjski sud valja donijeti rješenje o nasljeđivanju, ali i uputiti nasljednice da u parnici ostvaruju svoja prava.“

Županijski sud u Splitu, Gž-1483/2021-2 od 1. rujna 2022.

OBITELJSKO PRAVO I NASLJEDNO PRAVO > NASLJEDNO PRAVO > POSTUPAK U NASLJEDNIM STVARIMA > POSTUPAK ZA OSTAVINSKU RASPRAVU > UČINAK PRAVOMOĆNOSTI RJEŠENJA O NASLJEĐIVANJU I ZAPISU

*Zakon o nasljeđivanju
(NN 52/71, 47/78 i 56/00)*

Članak 232. stavak 2.

Tužitelj predmetnom tužbom prema odredbi članka 232. stavka 2. ZN-a, može ono što je utvrđeno rješenjem o nasljeđivanju pobijati jedino putem parnice s osobom u čiju korist glasi utvrđenje čiju istinitost osporava, a to je u ovom slučaju tuženik bez obzira što je on prenio pravo korištenja spornog grobnog mjesta na trgovačko društvo, jer ovo društvo time ne bi bilo pasivno legitimirano u odnosu na tužiteljevo traženje, već je to upravo tuženik.

„Osnovano dalje, tužitelj tvrdi da tužitelj predmetnom tužbom prema citiranoj odredbi članka 232. stavka 2. ZN-a, može ono što je utvrđeno rješenjem o nasljeđivanju pobijati jedino putem parnice s osobom u čiju korist glasi utvrđenje čiju istinitost osporava, a to je u ovom slučaju tuženik Grad Z., bez obzira što je on prenio pravo korištenja spornog grobnog mjesta na trgovačko društvo Z. H. d.o.o., jer ovo društvo time ne bi bilo pasivno legitimirano u odnosu na tužiteljevo traženje, već je to upravo tuženik.

Stoga, nije pravilno prvostupanjski sud postupio kada je prihvatio kao osnovan prigovor nedostatka pasivne legitimacije na strani tuženika jer rješenje o nasljeđivanje glasi na tuženika i u njegovu korist je utvrđena ostavinska imovine pok. D. Š., pa je on u ovom slučaju pasivno legitimiran, a ne društvo na koje je prenio pravo korištenja te imovine, što se ponovno navodi i što osnovano tvrdi tužitelj.“

Županijski sud u Splitu, Gž-1617/2022-2 od 19. travnja 2023.

OBITELJSKO PRAVO I NASLJEDNO PRAVO > NASLJEDNO PRAVO > POSTUPAK U NASLJEDNIM STVARIMA > POSTUPAK ZA OSTAVINSKU RASPRAVU > NASLJEDNOPRAVNI ZAHTJEVI NAKON PRAVOMOĆNOSTI RJEŠENJA O NASLJEĐIVANJU > NAKNADNO PRONAĐENA IMOVINA

*Zakon o nasljeđivanju
(NN 48/03, 163/03, 35/05, 33/15, 127/13, i 14/19)*

Članak 234.

U slučaju naknadno pronađene imovine potrebno je ponovno zaprimiti nasljedničke izjave nasljednika, te ukoliko ne postoji spor o tome je li ta imovina predstavlja ostavinu treba odlučiti o prijedlogu donošenjem odgovarajućeg rješenja.

„Prvostupanjski je sud kod donošenja pobijanog rješenja imao u vidu sadržaj odredbe članka 234. Zakona o nasljeđivanju ("Narodne novine", broj 48/03, 163/03, 35/05, 33/15, 127/13, i 14/19; dalje u tekstu: ZN). Odredbom članka 234. stavka 1. ZN-a propisano je ako se nakon pravomoćnosti rješenja o nasljeđivanju pronađe imovina koja nije obuhvaćena tim rješenjem, sud neće ponovno provoditi ostavinsku raspravu, nego će ovu imovinu novim rješenjem rasporediti na temelju prije donesenog rješenja o nasljeđivanju, osim ako se netko od nasljednika odrekao nasljedstva ili svoj nasljedni dio ustupio sunasljedniku. Stavkom 2. istog članka propisano je ako prije nije bila vođena ostavinska rasprava sud će po službenoj dužnosti provesti samo ako su pronađene nekretnine ili s njima izjednačena prava. Stavkom 3. propisano je ako prije nije bila vođena ostavinska rasprava, a pronađene su pokretnine ili s njima izjednačena prava, sud će provesti ostavinsku raspravu samo na zahtjev zainteresiranih osoba.

Sudska praksa u primjeni ove odredbe zauzela je stajalište da u slučaju kada naknadno pronađenu imovinu čini nekretnina da je u tom slučaju potrebno ponovno zaprimiti nasljedničke izjave nasljednika, te ukoliko ne postoji spor o tome je li ta imovina predstavlja ostavinu, treba odlučiti o prijedlogu donošenjem odgovarajućeg rješenja.

Međutim, ako bi između nasljednika o tome postojao spor, tada nema uvjeta za vođenje ostavinskog postupka jer je ostavinski postupak okončan donošenjem pravomoćnog rješenja o nasljeđivanju, već stranka može svoje pravo ostvariti na način da pokrene odgovarajući parnični postupak.“

Županijski sud u Splitu, Gž-62/2023-2 od 9. svibnja 2023.

5 > Radno pravo

23

573.5

RADNO PRAVO > UGOVARANJE UVJETA RADA > KOLEKTIVNI UGOVORI > SUDSKA ZAŠTITA PRAVA IZ KOLEKTIVNOG UGOVORA

*Kolektivni ugovor za državne službenike i namještenike od 3. kolovoza 2013.
(NN 104/13.)*

Članak 128.

*Zakon o reprezentativnosti udruga poslodavaca i sindikata
(NN 93/14)*

Članak 13. stavak 3.

*Zakon o vatrogastvu
(NN 106/99)*

Članak 43.

Prava vatrogasaca iz KU treba raspraviti s aspekta primjene Zakona o reprezentativnosti i njegove odredbe članka 13. stavak 3., jer iz za sada utvrđenih činjenica ne proizlazi zaključak jesu li sindikati o spornom pitanju pregovarali s

ovlaštenim pregovaračkim odborom kojeg u konkretnom slučaju imenuje tijelo lokalne samouprave.

„Zbog pogrešnog pravnog stava prvostupanjski sud se u pobijanoj presudi ne izjašnjava o ovom prigovoru već je kao jedino sporno pitanje raspravljao primjenjuje li se na tužitelja odredbe KU za državne službenike i namještenike u pogledu plaće i materijalnih prava u utuženom razdoblju od 1. siječnja 2014. do 31. siječnja 2019., i zaključeno je da je osnivač tuženika, uz mogućnost korištenja proračunskih sredstva bio dužan osigurati uvjete kako bi utuženi iznos tužitelju mogao isplatiti u skladu s kolektivnim ugovorom za državne službenike i namještenike i u skladu s Zakonom o državnim službenicima i namještenicima. Treba napomenuti da je o ovom spornom pitanju tuženik iznio svoj stav detaljno već u odgovoru na tužbu (list 31-42 spisa predmeta).

I po ocjeni ovog drugostupanjskog suda za sada nije moguće prihvatići kao pravilan zaključak prvostupanjskog suda o obvezi tuženika na isplatu na temelju navedenog KU od 3. kolovoza 2013. („Narodne novine“, broj 104/13.) i KU od 9. studenoga 2017. („Narodne novine“, broj 112/17.), glede obveze isplate plaće i materijalnih davanja za profesionalne vatrogasce. Treba napomenuti da je o ovom spornom pitanju tuženik iznio svoj stav detaljno već u odgovoru na tužbu. Zbog toga je posljedično i pogrešno utvrđeno da bi razliku plaće tužitelju, a po pobijanoj presudi trebalo isplatiti na temelju navedenog KU i slijedom toga je osnovan žalbeni razlog pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja, te pogrešne primjene materijalnog prava.

Slijedom navedenih razloga, žalbu tuženika je valjalo prihvatići i prvostupanjsku presudu ukinuti te predmet vraćen na ponovno suđenje prvostupanjskom sudu na temelju članka 370. ZPP-a.

U ponovljenom suđenju prvostupanjski sud će predmet spora raspraviti s aspekta primjene navedenog Zakona o reprezentativnosti i njegove odredbe članka 13. stavka 3. u konkretnom sporu jer iz za sada utvrđenih činjenica ne proizlazi zaključak jesu li sindikati o spornom pitanju pregovarali s ovlaštenim pregovaračkim odborom kojeg u konkretnom slučaju imenuje tijelo lokalne samouprave, Grada V. Od ove činjenice zavisi i primjena materijalnog prava kako onog sadržanog u važećim KU za navedeno utuženo razdoblje tako i odredbe članka 43. Zakona o vatrogastvu iz koje odredbe jasno proizlazi da se sredstva za financiranje redovne djelatnosti javnih vatrogasnih postrojbi gradova osiguravaju u proračunu grada. Tek nakon razjašnjenja ovih spornih pitanja prvostupanjski sud će biti u poziciji donijeti pravilnu i zakonitu odluku o tužbenom zahtjevu tužitelja, a u ponovljenom suđenju biti će donesena i nova odluka o parničnim troškovima na temelju članka 164. stavka 4. ZPP-a.“

Županijski sud u Splitu, Gž R-816/2022-3 od 16. veljače 2023.

6 > Ustavno pravo i upravno pravo

24

623.312

USTAVNO PRAVO I UPRAVNO PRAVO > UPRAVNO PRAVO > POREZI, PRISTOJBE, TROŠARINE, CARINE, DOPRINOSI I NAKNADE > PRISTOJBE I TROŠARINE > PRISTOJBE > SUDSKE

*Zakon o sudskim pristojbama
(NN 118/18)*

Članak 7. stavak 1.

Članak 28. stavak 5.

*Uredba o Tarifi sudske pristojbi
(NN 53/19 i 92/91)*

Članak 3. stavak 1.

Neplaćanjem pristojbe u trenutku podnošenja podneska elektroničkim putem stranka je izgubila pravo na plaćanje polovine iznosa sudske pristojbe po članku 7. stavka 1. ZSP-a budući da je umanjenje pristojbe po navedenom članku moguće ostvariti plaćanjem sudske pristojbe najkasnije u trenutku podnošenja podneska kroz sustav e-komunikacije.

„Sukladno odredbi članka 7. stavka 1. ZSP-a za podneske koji se podnose u elektroničkom obliku sukladno posebnim propisima putem informacijskog sustava u primjeni u poslovanju suda pristojba se plaća u trenutku njihova podnošenja u visini polovice propisanog iznosa pristojbe utvrđene Tarifom.

Sukladno Tbr. 3. stavka 1. Uredbe o tarifi sudske pristojbe za prijedlog za dopuštenje revizije, za reviziju protiv presude te žalbu protiv rješenja u sporovima zbog smetanja posjeda plaća se iznos pristojbe iz stavka 1. Tar. br. točka 1. uvećan za 100%, dok je stavkom 2. propisano da se za žalbu, prijedlog za dopuštenje revizije, revizije protiv rješenja te prijedlog za ponavljanje postupka plaća pristojba iz stavka 1. Tar. br. 1.

Kada stranka koja je obveznica plaćanja sudske pristojbe nije platila sudske pristojbu za podnesak u trenutku podnošenja istog, kao što je to ovdje slučaj, sud prvog stupnja je bio dužan donijeti rješenje kojim je stranci naloženo plaćanje dužne sudske pristojbe (članak 28. stavak 5. ZSP-a), koji je prvostupanjski sud pravilno utvrdio prema Tbr. 3. stavku 1. Uredbe.

Neplaćanjem pristojbe u trenutku podnošenja podneska elektroničkim putem stranka je izgubila pravo na plaćanje polovine iznosa sudske pristojbe po članku 7. stavku 1. ZSP-a budući da je umanjenje pristojbe po navedenom članku moguće ostvariti plaćanjem sudske pristojbe najkasnije u trenutku podnošenja podneska kroz sustav e-komunikacije.“

Županijski sud u Splitu, Gž Ob-72/2023-2 od 28. ožujka 2023.

25

623.312

USTAVNO PRAVO I UPRAVNO PRAVO > UPRAVNO PRAVO > POREZI, PRISTOJBE, TROŠARINE, CARINE, DOPRINOSI I NAKNADE > PRISTOJBE I TROŠARINE > PRISTOJBE > SUDSKE

*Zakon o stečaju potrošača
(NN 100/15 i 67/18)*

Članak 79.a stavak 2. i 3.

U konkretnom slučaju radi se o naplati sudske pristojbe, pa se stoga ne radi o tražbini koja se ne uzima u obzir kod utvrđivanje uvjeta za otvaranje jednostavnog postupka stečaja potrošača.

„U konkretnom slučaju radi se o naplati sudske pristojbe pa se stoga, suprotno žalbenim navodima RH ne radi o tražbini koja se ne uzima u obzir kod utvrđivanje uvjeta za otvaranje jednostavnog postupka stečaja potrošača.

Dakle, nisu osnovani žalbeni navodi vjerovnika da se u konkretnom slučaju ne primjenjuju odredbe ZSP-a, budući su istim uređena opća pravila u stečaju potrošača, izvansudski postupak za otvaranje postupka stečaja potrošača, postupak pred sudom te pretpostavke i učinci oslobođenja potrošača od preostalih obveza.

Stoga, ispitujući po službenoj dužnosti je li pravilno primijenjeno materijalno pravo u okviru odredbe članka 79. a stavak 2. i 3. ZSP-a, utvrđeno je da su ispunjene pretpostavke za otvaranje i zaključenje predmetnog jednostavnog postupka stečaja potrošača, jer je utvrđeno da postoje osnove iz navedene odredbe zakona koje ne prelaze 20.000,00 kuna.“

Županijski sud u Splitu, Gž-557/2023-2 od 23. ožujka 2023.

26

623.312

USTAVNO PRAVO I UPRAVNO PRAVO > UPRAVNO PRAVO > POREZI, PRISTOJBE, TROŠARINE, CARINE, DOPRINOSI I NAKNADE > PRISTOJBE I TROŠARINE > PRISTOJBE > SUDSKE

*Zakon o sudskim pristojbama
(NN 118/18)*

Članak 4.

*Uredba o Tarifi sudskih pristojbi
(NN 53/19 i 92/21)*

Kada je tužitelj nedvojbeno platio troškove koje je bio dužan predujmiti javnom bilježniku, nema mjesta pozivanju tužitelja i na plaćanje sudske pristojbe na tužbu s prijedlogom za izdavanje platnog naloga, kako to neutemeljeno drži prvostupanjski sud, jer bi svako drukčije stajalište zapravo značilo kako bi tužitelj za istu radnju bio dužan

platiti dva puta pristojbu (platiti sudsку pristojbu i javno-bilježničku nagradu i naknadu), a što nije u "duhu zakona" i nije pravno prihvatljivo.“

„Prvostupanjski sud je, dakle, pobijanim rješenjem odbio kao neutemeljen tužiteljev prigovor koji je zaprimljen kod istog suda dana od 4. travnja 2023. protiv rješenja o pristojbi od 3. travnja 2023., a kojim rješenjem je naloženo tužitelju, u roku od 8 dana, uplatiti na ime sudske pristojbe na tužbu s prijedlogom za izdavanje platnog naloga iznos od 6,64 eur/50,03 HRK.

Međutim, pobijanim prvostupanjskim rješenjem nije pravilno primijenjeno materijalno pravo u smislu odredaba članka 4. Zakona o sudske pristojbama („Narodne novine“, broj 118/18, dalje: ZSP) i odredaba Uredbe o Tarifi sudske pristojbi („Narodne novine“, broj 53/19 i 92/21, dalje: UT), na što u bitnom utemeljeno ukazuje i žalitelj. Naime, prema članku 4. ZSP-a obveza plaćanja pristojbe za podneske nastaje u trenutku kada se predaju, a iz točke 10. UT-a proizlazi da se pristojba za platni nalog uračunava u pristojbu za odluku suda koja bude donesena povodom prigovora protiv platnog naloga.

Prema shvaćanju ovog suda, neovisno o činjenici što je predmetni (ovršni) postupak pokrenut pred javnim bilježnikom, a završen na суду, isti predstavlja jedinstven postupak pa u konkretnom slučaju imajući u vidu i navedeno pravno shvaćanje, a kada je tužitelj nedvojbeno platio troškove koje je bio dužan predujmiti javnom bilježniku, nema mesta pozivanju tužitelja i na plaćanje sudske pristojbe na tužbu s prijedlogom za izdavanje platnog naloga, kako to neutemeljeno drži prvostupanjski sud. Ovo i bez obzira na činjenicu što je utvrđeno da bi javni bilježnik zaprimio prijedlog za ovrhu protiv ovršenika osobe s prebivalištem izvan Republike Hrvatske pa se smatra i da je zaprimio zahtjev za izdavanje platnog naloga sukladno odredbama zakona kojim se uređuje parnični postupak i potom je proslijedio predmet nadležnom судu radi donošenja odluke, jer bi svako drukčije stajalište zapravo značilo kako bi tužitelj za istu radnju bio dužan platiti dva puta pristojbu (platiti sudsку pristojbu i javnobilježničku nagradu i naknadu), a što nije u "duhu zakona" i nije pravno prihvatljivo.“

Županijski sud u Splitu, Gž-1045/2023-2 od 12. svibnja 2023.

7 > Kazneno pravo i kazneni postupak, prekršajno pravo, prekršajni postupak i prekršaji

27

711.22

KAZNENO PRAVO I KAZNENI POSTUPAK, PREKRŠAJNO PRAVO, PREKRŠAJNI OSTUPAK I PREKRŠAJI > KAZNENO PRAVO I KAZNENI POSTUPAK > KAZNENO PRAVO > KAZNE I KAŽNJAVANJE > UVJETNA OSUDA

Kazneni zakon

(NN 125/11, 144/12, 56/15, 61/15, 101/17, 118/18, 126/19, 84/21 i 114/22)

Članak 41. KZ/11

Članak 56. KZ/11

Kada je okrivljenik priznao počinjenje kaznenog djela, ispričao se oštećeniku-žrtvi, koji je tu ispriku i prihvatio, izrazio je žaljenje i kajanje zbog počinjenog kaznenog djela, otac je sedmoro maloljetne djece i nezaposlen, pa unatoč tome što je ranije osuđivan, svrha kažnjavanja propisana člankom 41. KZ/11, može se ostvariti i uvjetnom osudom.

“Što se tiče žalbenih navoda državnog odvjetnika za navesti je kako je prvostupanjski sud u potpunosti pravilno utvrdio i vrednovao sve okolnosti koje mogu imati utjecaja na izbor vrste i mjere kaznenopravne sankcije pa je tako ispravno kao otegotnu okolnost na strani okrivljenika cijenio činjenicu što je do sada već bio osuđivan, premda se ne radi o istovrsnom kaznenom djelu. S druge strane kao olakotne okolnosti okrivljeniku je pravilno cijenjeno njegovo priznanje kaznenog djela, činjenicu da je nezaposlen i otac sedmero malodobne djece, potom činjenica da se ispričao oštećenom, koji je ispriku prihvatio te izrazio kajanje i žaljenje zbog počinjenog kaznenog djela, a isto tako i činjenicu da od 2015. okrivljenik nije činio kaznena djela. Kod takvog stanja stvari, prvostupanjski sud ispravno zaključuje da, unatoč ranijoj osuđivanosti okrivljenika, brojnost i kvaliteta olakotnih okolnosti na njegovoj strani pretežu nad onom jedinom otegotnom okolnošću, a to je da je okrivljenik do sada bio osuđivan te da je, unatoč tome, svrhu kažnjavanja propisanu člankom 41. KZ/11 moguće ostvariti i uvjetnom osudom.

Naime, premda su točni navodi žalbe da je okrivljenik kazneno djelo počinio prema osobi koja je obavljajući svoju liječničku službu u njegovu kuću došla iz humanitarnih razloga, kako bi mu pružila pomoć te da je liječničkoj struci, kao profesiji nužno pružiti zaštitu od ovakvih i sličnih događanja, ipak je pravilna ocjena prvostupanjskog suda kako u konkretnoj situaciji, radi ostvarenja svrhe kažnjavanja, nije nužno ukloniti na određeno

vrijeme okrivljenika iz društva, već da se svrha kažnjavanja može postići i uvjetnom osudom, kao upozorenjem uz prijetnju kaznom.

U tom smislu prvenstveno treba imati u vidu činjenicu da je okrivljenik svjestan da je njegovo ponašanje kritične prigode bilo nedopustivo, radi čega se iskreno ispričao i pokajao, a koju ispriku je oštećeni-žrtva i prihvatio. Nadalje je za istaknuti da se sam oštećenik-žrtva na raspravi jasno izjasnio da on ne želi da se okrivljenika na bilo koji način kažnjava pa kada se u takvoj situaciji imaju i u vidu i druge olakotne okolnosti na strani okrivljenika, a to je da je otac sedmoro malodobne djece, da je nezaposlen, bez stalnih izvora prihoda te da se od 2015. ne pojavljuje kao počinitelj novih kaznenih djela, tada je ispravna odluka prvostupanjskog suda da se kao primjerena kaznenopravna sankcija odabere uvjetna osuda. Stoga je ispravno prvostupanjski sud okrivljenika najprije osudio na kaznu zatvora u trajanju od 10 (deset) mjeseci, nakon čega je, primjenom odredbe članka 56. KZ/11, prema okrivljeniku izrečena uvjetna osuda s rokom provjeravanja od 3 (tri) godine. Ocjena je i ovog drugostupanjskog suda da je navedena kazna u potpunosti prilagođena stupnju krivnje okrivljenika, jačini ugrožavanja zaštićenog dobra, svim okolnostima vezanim uz počinjenje ovog kaznenog djela te osobnim i obiteljskim prilikama okrivljenika te da će se, upravo ovakvom kaznom moći, uspješno ostvariti svrha kažnjavanja propisana člankom 41. KZ/11, a posebice da će ista učinkovito postići odvraćajući učinak na okrivljenika, u smislu da se ubuduće suzdrži od činjenja novih kaznenih djela, a s druge strane da neće biti ugrožena svrha generalne prevencije. Stoga se državni odvjetnik neosnovano žali zbog žalbene osnove odluke o kazni".

Županijski sud u Splitu, Kž-230/2021-5 od 14. ožujka 2023.

28

711.225

KAZNENO PRAVO I KAZNENI POSTUPAK, PREKRŠAJNO PRAVO, PREKRŠAJNI OSTUPAK I PREKRŠAJI>KAZNENO PRAVO I KAZNENI POSTUPAK>KAZNENO PRAVO>KAZNE I KAŽNJAVANJE>UVJETNA OSUDA>IZRICANJE POSEBNIH OBVEZA

Kazneni zakon

(NN 125/11, 144/12, 56/15, 61/15, 101/17, 118/18, 126/19, 84/21 i 114/22)

Članak 56. KZ/11

Članak 62. stavak 1. točka 1. KZ/11

Okrivljenica je u mogućnosti izvršiti posebnu obvezu, na način da oštećenoj pravnoj osobi naknadi štetu pričinjenu kaznenim djelom, bez obzira na okolnost što je ta pravna osoba brisana iz sudskog registra jer potraživanja te pravne osobe prema trećima se, činjenicom njenog brisanja, ne gase pa je u korist te pravne osobe moguće uplaćivati novčana sredstva. Ako se nakon brisanja subjekta upisa iz registra, utvrdi da taj subjekt ima određenu imovinu, likvidator nad tom imovinom (likvidacijska masa), provodi likvidaciju, a kako je likvidacijska masa nositelj prava vlasništva i drugih prava, to se u ime i za račun likvidacijske mase mogu voditi sporovi, ako zakonom drugačije nije određeno.

"Nije, međutim, u pravu okrivljena kada u žalbi ističe kako se radi o nemogućem uvjetu, bez obzira na činjenicu što je trgovačko društvo R. s.p. d.o.o. doista brisano iz registra Trgovačkog suda u Zagrebu. Naime, odredbom članka 70.e Zakona o sudskom registru

(„Narodne novine“, broj 40/19 i 34/22, dalje u tekstu ZSR) regulirana je situacija kada se, nakon brisanja subjekta upisa iz registra, utvrdi da taj subjekt ima određenu imovinu. U takvoj situaciji likvidator nad tom imovinom (likvidacijska masa), provodi likvidaciju, a također je propisano da je likvidacijska masa nositelj prava vlasništva i drugih prava te da se u ime i za račun likvidacijske mase mogu voditi sporovi, ako zakonom drugačije nije određeno. Dakle, bez obzira na okolnost da je pravna osoba brisana iz sudskog registra, potraživanja te pravne osobe prema trećima se činjenicom njenog brisanja ne gase te je u korist te pravne osobe moguće uplaćivati novčana sredstva pa i na način propisan odredbom članka 186. Zakona o obveznim odnosima ("Narodne novine", broj 35/05, 41/08, 125/11, 78/15, 29/18, 126/21, 114/22 i 156/22, dalje u tekstu ZOO), na koji način bi se dužnik (okriviljena), sukladno odredbi članka 190. stavka 1. ZOO, oslobođio svoje obveze, dok će se likvidacija te imovine provesti u skladu s odredbom članka 70.e ZSR. Stoga je očito da se ne radi o nemogućem uvjetu, kako to pogrešno u svojoj žalbi navodi okriviljena te je ona u mogućnosti izvršiti posebnu obvezu iz članka 62. stavka 1. točke 1. KZ/11, koju je ispravno prvostupanjski sud odredio pa se okriviljena neosnovano žali zbog žalbene osnove bitne povrede odredaba kaznenog postupka te pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, odnosno povrede kaznenog zakona".

Županijski sud u Splitu, Kž-665/2022-5 od 31. siječnja 2023.

8 > Građansko procesno pravo

29

810.623

*GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > OPĆENITO O
PARNIČNOM POSTUPKU > STRANKE > SUPARNIČARI > OBIČNI*

Zakon o parničnom postupku

*(NN 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11,
25/13, 89/14, 70/19, 80/22 i 114/22)*

Članak 201.

Pasivna legitimacija tuženika u ovom postupku izvučena je iz njihovih upisa u zemljišnoj knjizi kao suvlasnika u različitim suvlasničkim omjerima, koji dakle imaju upisano zasebno i međusobno neovisno pravo suvlasništva, pa se za svakog od njih može donijeti neovisna odluka, što ukazuje da se ne radi o jedinstvenim suparničarima iz članka 201. ZPP-a, već o običnim suparničarima iz članka 200. ZPP-a.

„Predmet spora je zahtjev tužitelja da se utvrdi da je nekretnina označena kao kć. br. 531/1 zk. ul. 91 k.o. V. B., koja je prвtno bila u vlasništvu tuženika odnosno nekih od njihovih prednika, prešla u vlasništvo istog na temelju dosjelosti, a što su tuženici dužni priznati i trpjeti uknjižbu prava vlasništva na ime tužitelja.

Odredbom članka 200. ZPP-a propisano je da je svaki suparničar u parnici samostalna stranka i njegove radnje ili propuštanja niti koriste niti štete drugim suparničarima.

Prema odredbi članka 201. ZPP-a propisano je da ako se prema zakonu ili zbog prirode pravnog odnosa spor može riješiti samo na jednak način prema svim suparničarima (jedinstveni suparničar) smatraju se oni kao jedna parnična stranka, tako da se u slučaju ako pojedini suparničari propuste koju parničnu radnju, učinak parničnih radnji što su ih poduzeli drugi suparničari, proteže i na one koji te radnje nisu poduzeli.

U konkretnom slučaju postupak se vodi po tužbi tužitelja za utvrđenje prava vlasništva kč. br. 531/1 zk. ul. 91 k.o. V. B., prema tuženicima kao upisanim zemljišnoknjižnim suvlasnicima, pa je dakle, njihova pasivna legitimacija kao tuženika u ovom postupku izvučena iz njihovih upisa u zemljišnoj knjizi kao suvlasnika u različitim suvlasničkim omjerima, koji dakle imaju upisano zasebno i međusobno neovisno pravo suvlasništva, pa se za svakog od njih može donijeti neovisna odluka, što ukazuje da se ne radi o jedinstvenim suparničarima iz članka 201. ZPP-a, već o običnim suparničarima iz članka 200. ZPP-a.“

Županijski sud u Splitu, Gž-895/2023-3 od 20. travnja 2023.

30

810.95

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > OPĆENITO O PARNIČNOM POSTUPKU > PARNIČNI TROŠKOVI > OSTALA PRAVILA O NAKNADI PARNIČNIH TROŠKOVA

Zakon o parničnom postupku

(NN 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 123/08, 57/11, 25/13, 28/13, 89/14 i 70/19)

Članak 164. stavak 1. i 2.

Zahtjev za troškove mora biti određen u osnovi i u visini, a kako ovrhovoditelj nije postavio takav zahtjev nego je zatražio "sudske pristojbe na prijedlog za ovrhu i rješenje o ovrsi", pravilno ga je prvostupanjski sud odbio kao neosnovanog.

„Odlučujući o ovrhovoditeljevim troškovima u pobijanom dijelu pod točkom V. izreke, prvostupanjski je sud odbio zahtjev za naknadu troška sudske pristojbe jer je pravilno zaključio kako isti ne udovoljava uvjetu određenosti, koji je propisan odredbama članka 164 stavka 1. i 2. ZPP-a.

Naime, prema tim odredbama sud o naknadi troškova odlučuje na određen zahtjev stranke, te je stranka dužna u zahtjevu određeno navesti troškove za koje traži naknadu. Prema tome, zahtjev za troškove mora biti određen u osnovi i u visini, a kako ovrhovoditelj nije postavio takav zahtjev nego je zatražio "sudske pristojbe na prijedlog za ovrhu i rješenje o ovrsi", pravilno ga je prvostupanjski sud odbio kao neosnovanog.“

Županijski sud u Splitu, Gž Ovr-823/2022-3 od 2. svibnja 2023.

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > OPĆENITO O PARNIČNOM POSTUPKU > PARNIČNI TROŠKOVI > OSTALA PRAVILA O NAKNADI PARNIČNIH TROŠKOVA

Zakon o parničnom postupku

(NN 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 123/08, 57/11, 25/13, 28/13, 89/14, 70/19, 80/22 i 114/22)

Članak 154. stavak 1.

Članak 164. stavak 8.

Tarifa o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika

(NN 142/12, 103/14, 118/14, 107/15, 37/22 i 126/22)

Tbr. 48.

Tbr. 50.

Vrijednost boda obračunava se prema vrijednosti boda koja je na snazi u vrijeme donošenja odluke o trošku postupka, pa je pravilno prvostupanjski sud odlučio o visini nastalih troškova obračunavajući vrijednost boda u skladu s odredbom Tbr. 50 Tarife u iznosu od 15,00 kuna.“

„Prvostupanjski sud je obvezao tužitelja na platež troškova predmetnog postupka u navedenom iznosu temeljem odredbe članka 164. stavak 8. ZPP-a, u svezi s odredbom članka 154. stavak 1. ZPP-a, budući je u ovoj pravnoj stvari doneseno rješenje kojim je tužba odbačena kao nedopuštena.

Suprotno žalbenim navodima koji se odnose na primjenu Tbr. 50 Tarife, odnosno vrijednosti boda u iznosu od 15,00 kuna, iz citirane odredbe Tbr. 48. Tarife proizlazi da se primjenjuje vrijednost boda koja je na snazi u vrijeme donošenja odluke o trošku postupka, u konkretnom slučaju, 05. siječnja 2023. godine.

Stoga, s obzirom na sadržaj spomenutih odredaba Tarifnog broja 48. Tarife, kojima se regulira upravo primjena Tarife koja je na snazi u trenutku naplate odvjetničke nagrade i kojima se izrijekom propisuje da se vrijednost boda obračunava prema vrijednosti boda koja je na snazi u vrijeme donošenja odluke o trošku postupka, pravilno je prvostupanjski sud odlučio o visini nastalih troškova obračunavajući vrijednost boda u skladu s odredbom Tbr. 50 Tarife u iznosu od 15,00 kuna.“

Županijski sud u Splitu, Gž-868/2023-2 od 28. travnja 2023.

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > OPĆENITO O PARNIČNOM POSTUPKU > PARNIČNI TROŠKOVI > OSLOBOĐENJE OD PLAĆANJA PARNIČNIH TROŠKOVA

*Zakon o besplatnoj pravnoj pomoći
(NN 143/13 i 98/19)*

Članak 12. stavak 4.

Sekundarna pravna pomoć obuhvaća, među ostalim, oslobođenje od plaćanja troškova postupka i to, u skladu s odredbom članka 4. stavka 1. točke 4. istog Zakona, oslobođenje od plaćanja troškova svjedoka, tumača, vještaka, uvidaja i sudskih oglasa, dakle, ne i plaćanje predujma troškova pribavljanja podataka o prometu po bankovnim računima.

„U odnosu na žalbene prigovore tužiteljice kojima se ukazuje na nemogućnost podmirenja troškova predujma pribave dokumentacije i podataka o novčanim sredstvima tuženika na njegovim računima kod banaka u Njemačkoj, potrebno je ukazati na odredbe članka 12. stavka 2. Zakona o besplatnoj pravnoj pomoći ("Narodne novine", broj 143/13 i 98/19) koje definiraju što obuhvaća sekundarna pravna pomoću koju je ostvarila tužiteljica.

Sukladno navedenim odredbama, kako je pravilno ocijenio i prvostupanjski sud, sekundarna pravna pomoć obuhvaća, među ostalim, oslobođenje od plaćanja troškova postupka i to, u skladu s odredbom članka 4. stavka 1. točke 4. istog Zakona, oslobođenje od plaćanja troškova svjedoka, tumača, vještaka, uvidaja i sudskih oglasa, dakle, ne i plaćanje predujma troškova pribavljanja podataka o prometu po bankovnim računima.

U spomenutoj situaciji, u okolnostima nemogućnosti osiguranja troškova izvođenja predmetnog dokaza iz sredstava državnog proračuna, a s obzirom da navedene troškove nije predujmila tužiteljica (a niti tuženik), prvostupanjski sud je pravilno odluku o osnovanosti tužbenih zahtjeva tužiteljice utemeljio na ocjeni ostalih predloženih izvedenih dokaza, pravilno primjenjujući pravila o teretu dokazivanja.“

Županijski sud u Splitu, Gž Ob-61/2023-3 od 23. ožujka 2023.

33

811.16

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > POSTUPAK PRED PRVOSTUPANJSKIM SUDOM > TUŽBA > POVLAČENJE TUŽBE

*Zakon o parničnom postupku
(NN 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11, 25/13, 89/14, 70/19, 80/22 i 114/22)*

Članak 286.

Članak 293. stavak 5.

S obzirom na vrijeme kada je ročište zakazano te pravo suda hoće li prijedlog za odgodu ročišta prihvati ili odbiti, a sud nije našao da bi razlog zbog čega se traži odgoda ročišta bio takvog značaja, koji bi objektivno mogao opravdati odgodu rasprave, pravilno je prvostupanjski sud donio rješenje o presimiranom povlačenju tužbe.

„Protivno žalbenim prigovorima tužitelja, u okolnostima nedolaska tužitelja na ročište za glavnu raspravu na koje je uredno pozvan tužiteljev punomoćnik nedvojbeno osam dana prije održavanja ročišta (članak 293. stavak 5. u svezi s odredbama članka 286. ZPP-a),

prvostupanjski sud je pravilno primijenio naprijed citirane mjerodavne zakonske odredbe kada je donio rješenje o presumiranom povlačenju tužbe.

Naime, za sud je pridržano pravo odlučiti hoće li prijedlog za odgodu ročišta prihvatići, ili će taj prijedlog odbiti, kao i u predmetnom postupku, jer sud nije našao da bi razlog zbog kojega se traži odgoda ročišta bio takvog značaja koji bi objektivno mogao opravdati odgodu rasprave. Ovo sve imajući u vidu kada je ročište zakazano i vrijeme njegovog održavanja. Ujedno se napominje da je odvjetnik, kada je preuzeo zastupanje, dužan sudjelovati u postupku radi urednog zastupanja stranke i zaštite njenih interesa, kao i biti svjestan da se nedolaskom na ročište, pa i uz stavljanje prijedloga za odgodu, izlaže rizicima nastupanja određenih pravnih posljedica, tim prije što postoji mogućnost zatražiti zamjenu nekog od kolega ili uputiti samu stranku na ročište kako bi isto bilo održano.

Slijedom navedenog, kako nisu ostvareni žalbeni razlozi tužitelja, a ni oni na koje ovaj sud pazi po službenoj dužnosti i na koje u žalbi ukazuje tužitelj, valjalo je, temeljem odredbe članka 380. stavak 2.ZPP-a, žalbu tužitelja odbiti kao neosnovanu i potvrditi prvostupanjsko rješenje.“

Županijski sud u Splitu, Gž-1150/2023-2 od 7. lipnja 2023.

34

811.31

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > POSTUPAK PRED PRVOSTUPANJSKIM SUDOM > PREKID, ZASTOJ, OBUSTAVA I MIROVANJE POSTUPKA > PREKID POSTUPKA

Zakon o parničnom postupku

(NN 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 25/13, 89/14, 70/19, 80/22 i 114/22)

Članak 12. stavak 1.

Članak. 213. stavak 1. točka 1.

Članak 215. stavak 4.

Postupak radi uređenja međa koji se vodi između stranaka nije prethodno pitanje za spor radi smetanja posjeda, pa stoga ni razlog za prekid postupka za pružanjem posjedovne zaštite do pravomoćnog okončanja predmetnog postupka.

„Prvostupanjski je sud donio rješenje o prekidu tog postupka do pravomoćnog okončanja izvanparničnog postupka R1-76/2021 koji se među istim strankama vodi radi uređenje međe između nekretnina k.č.br. 148/9 kuća i dvorište površine 417 m² upisane u zk.ul. broj 1770 k.o. K. T. i k.č.br. 148/10 pašnjak površine 698 m² upisane u zk.ul.broj 2353 k.o. K. T. u suvlasništvu i suposjedu predlagatelja, a ovdje tuženika i nekretnine k.č.br. 148/1 kuća, dvorište, oranica i pašnjak površine 2302 m² upisane u zk.ul. broj 1776 k.o. K. T. u vlasništvu i posjedu protustranke Z. d.o.o. ovdje tužitelja, u bitnom smatrujući svrsishodnim prekinuti ovaj parnični postupak dok se pravomoćno ne dovrši naznačeni izvanparnični postupak, u kojem će se pravomoćnom sudskom odlukom urediti međa između nekretnina stranaka jer se je navedeno smetanje dogodilo između nekretnine tužitelja k.č.br. 148/1 i nekretnine tuženika k.č.br 148/9, obje k.o. K. T. Pri tome drži, ako se u izvanparničnom postupku utvrdi da se međa nalazi na mjestu betonske ograde i željeznih stupova unutar kojih su tuženici navozili zemlju, dakle na dijelu nekretnine u posjedu tuženika, kako tada nema

smetanja posjeda tužitelja, radi čega zaključuje kako mjesto gdje se nalazi međa predstavlja prethodno pitanje u ovom postupku.

Svoju odluku sud je utemeljio na odredbama članka 213. i 215. stavka 4. Zakona o parničnom postupku ("Narodne novine", broj 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 25/13, 89/14, 70/19, 80/22 i 114/22 dalje: ZPP).

Takvu odluku prvostupanjskog suda osporava tužitelj svojom žalbom.

Naime, postupak radi uređenja međa koji se vodi između stranaka nije prethodno pitanje za spor radi smetanja posjeda.

Na temelju članka 12. ZPP-a kad odluka suda ovisi o prethodnom rješenju pitanja postoji li neko pravo ili pravni odnos, a o tom pitanju još nije donio odluku sud ili drugo nadležno tijelo (prethodno pitanje) sud može sam riješiti to pitanje ako posebnim propisima nije drugačije određeno.

U konkretnom slučaju pitanje uređenja međa između susjednih nekretnina stranaka označenih sa k.č.br. 148/1 i k.č.br 148/9, obje k.o. K. T. nije prethodno pitanje za odluku o zahtjevu radi smetanja posjeda k.č.br. 148/1.

Posjed predstavlja faktično stanje zaštićeno pravom, te unatoč zaštiti koju pravni poredak pruža posjedu, posjed nije pravo, pa ni njegova pravna zaštita nije istovjetna pravnoj zaštiti vlasništva, odnosno drugih stvarnih prava. Cilj je posjedovne parnice uspostaviti ono posjedovno stanje koje je postojalo prije smetanja. U toj je parnici rasprava ograničena na činjenicu posljednjeg mirnog posjeda i čin smetanja.

Stoga navodi tuženika kako su vlasnici dijela nekretnine u odnosu na koju se traži posjedovna zaštita (a koja okolnost u postupku i nije utvrđena kao istinita) i kako je s tim u svezi u tijeku postupak za uređenje međa u kojem će se to utvrditi, nisu od značaja za odlučivanje niti razlog za prekid.“

Županijski sud u Splitu, Gž-907/2023-2 od 3. srpnja 2023.

35

812.117.112.6

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > POSTUPAK PO PRAVNIM LIJEKOVIMA > REDOVNI PRAVNI LIJEKOVI > ŽALBA PROTIV PRESUDE > RAZLOZI ZA ŽALBU > VRSTE > BITNE POVREDE ODREDABA PARNČNOG POSTUPKA > APSOLUTNO BITNE POVREDE > LITISPENDICIJA, PRESUĐENA ODNOSNO NAGOĐENA STVAR

Zakon o parničnom postupku

(NN 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11, 25/13, 89/14, 70/19, 80/22 i 114/22)

Članak 354. stavak 2. točka 9.

Članak 365. stavak 2.

Budući je u prijeboj stavljeni tražbini utvrđena pravomoćnom sudske odlukom, prihvaćanjem osnovanim prigovora prijeboja glede tražbine iz te odluke, odlučeno je o zahtjevu o kojemu već postoji pravomoćna odluka, čime je počinjena bitna povreda odredaba parničnog postupka iz članka 354. stavka 2. točke 9. ZPP-a, na koju ovaj sud pazi po službenoj dužnosti u okviru ovlaštenja iz članka 365. stavka 2. ZPP-a.

„Glede prigovora radi prijeboja treba navesti kako obje tražbine i dalje postoje, prigovor nema konstitutivni značaj, tražbine ne prestaju isticanjem prigovora, nego je prigovor osnova za prebijanje konstitutivnom odlukom suda. Do prebijanja dolazi tek kad odluka o prebijanju postane pravomoćna. Međutim, učinak prebijanja uzajamnih tražbina konstitutivnom odlukom suda nastupa od trenutka kad su se tražbine realno susrele (*ex tunc*), kad su se ispunile prepostavke za prestanak tražbina prijebojem.

To znači da presuda ima retroaktivni učinak, analogno učinku građanskopravne izjave o prijeboju (članak 196. ZOO-a). Takav je učinak bitan radi sporedne tražbine zateznih kamata na iznos za koji su tražbine prebijene, jer, primjerice, ako je tužiteljičina tražbina dospjela prije tuženikove, tužiteljica ima pravo na zatezne kamate od dana dospijeća do dana kad su se tražbine susrele.

Obzirom na pravnu prirodu prigovora radi prebijanja, prema kojoj tražbine stranaka egzistiraju do konstitutivne odluke suda kojom se vrši prijeboj, nužno je bilo presudom utvrditi postojanje ili nepostojanje tražbine po tužbenom zahtjevu, zajedno sa sporednim tražbinama.

Međutim, budući je u prijeboj stavljena tražbina utvrđena pravomoćnom sudske odlukom, prihvaćanjem osnovanim prigovora prijeboja glede tražbine iz te odluke, odlučeno je o zahtjevu o kojemu već postoji pravomoćna odluka, čime je počinjena bitna povreda odredaba parničnog postupka iz članka 354. stavka 2. točke 9. ZPP-a, na koju ovaj sud pazi po službenoj dužnosti u okviru ovlaštenja iz članka 365. stavka 2. ZPP-a.“

Županijski sud u Splitu, Gž-88/2023-3 od 26. travnja 2023.

36

812.232.9

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > POSTUPAK PO PRAVNIM LIJEKOVIMA > IZVANREDNI PRAVNI LIJEKOVI > PONAVLJANJE POSTUPKA > RAZLOZI ZA PONAVLJANJE POSTUPKA > NOVE ČINJENICE ILI NOVI DOKAZI

Zakon o parničnom postupku

(NN 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11, 25/13, 89/14, 70/19, 80/22 i 114/22)

Članak 421. stavak 1. točka 9. i 10.

Promjena sudske prakse, donošenje drugačije odluke kod postojanja identičnog činjeničnog supstrata ne može se smatrati novim dokazima niti novim činjenicama, već jedino može upućivati na pogrešnu primjenu materijalnog prava.

„Pravilno je sud prvog stupnja odbacio prijedlog za ponavljanje postupka za što je dao valjane razloge koje u cijelosti prihvata kao pravilne ovaj sud.

Bit prijedloga za ponavljanje postupka temelji se na tvrdnji da je saznao za druge odluke suda kojima je o spornom pitanju zauzeto drugačije materijalnopravno shvaćanje drugačije od onoga koje je prihvatio sud u ovom postupku.

Promjena sudske prakse, donošenje drugačije odluke kod postojanja identičnog činjeničnog supstrata ne može se smatrati novim dokazima niti novim činjenicama, već jedino može upućivati na pogrešnu primjenu materijalnog prava.

Na pogrešnoj primjeni materijalnog prava, sve da je i osnovana, ne može se s uspjehom temeljiti izvanredni pravni lijek kakav je prijedlog za ponavljanje postupka, u smislu odredbe članka 421. stavak 1. točka 9. i 10. ZPP-a.“

Županijski sud u Splitu, Gž R-241/2023-2 od 25. travnja 2023.

37

810.91

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > OPĆENITO O PARNIČNOM POSTUPKU > PARNIČNI TROŠKOVI > POJAM

Zakon o parničnom postupku

(NN 53/91, 91/92, 58/97, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 84/08, 02/07, 23/08, 57/11, 148/11-pročišćeni tekst, 25/13, 89/14, 70/19, 80/22 i 114/22)

Članak 85. stavak 3.

Članak 164. stavak 3.

Zahtjev tužitelja za povrat troškova postavljanja i rada privremenog zastupnika tuženicima (članak 85. stavak 3. ZPP-a) nije zahtjev za naknadu troškova postupka kojeg normiraju odredbe Glave XII ZPP-a već je u pitanju zahtjev za vraćanje iznosa uplaćenog na račun suda kako bi se istim osigurali troškovi.

„Prvostupanjskim je rješenjem odbačen zahtjev tužitelja za povrat uplaćenog predujma za postavljanje privremenog zastupnika kao nepravodoban. Predmet spora jest zahtjev tužitelja za povrat iznosa od 4.000,00 kuna/530,89 EUR kojeg je na račun Općinskog suda u Zadru uplatio postupajući po rješenjima tog suda od 31. ožujka 2022. i 23. rujna 2022., a sve radi troškova postavljanja i rada privremenog zastupnika tuženicima (članak 85. stavak 3. ZPP).

Predmet spora jest zahtjev tužitelja za povrat iznosa od 4.000,00 kuna/530,89 EUR kojeg je na račun Općinskog suda u Zadru uplatio postupajući po rješenjima tog suda od 31. ožujka 2022. i 23. rujna 2022., a sve radi troškova postavljanja i rada privremenog zastupnika tuženicima (članak 85. stavak 3. ZPP).

U ovom je stadiju postupka nesporno kako privremeni zastupnik spomenutih tuženika do zaključenja glavne rasprave u konkretnoj parnici a niti do pravomoćnog okončanja postupka nije zatražio naknadu troškova za svoj rad, slijedom čega su sredstva uplaćena u svrhu naknade troškova za njegov rad u punom iznosu ostala na sudskom pologu i upravo je tužitelj (uplatitelj) podneskom od 3. veljače 2023. i zatražio povrat tih neiskorištenih sredstava.

Prvostupanjski je sud odbacio zahtjev tužitelja kao nepravovremen pozivajući se na odredbu članka 164. stavka 3. ZPP-a prema kojoj je zahtjev za naknadu troškova stranka dužna staviti najkasnije do završetka raspravljanja koje prethodi odlučivanju o troškovima a ako je riječ o donošenju odluke bez prethodnog raspravljanja, stranka je dužna zahtjev za naknadu troškova staviti u prijedlogu o kojem sud treba odlučiti.

Međutim, sud prvog stupnja gubi iz vida kako tužiteljev zahtjev iz podneska od 3. veljače 2023. nije zahtjev za naknadu troškova kojeg normiraju odredbe Glave XII ZPP-a, već je u pitanju zahtjev za vraćanje iznosa kojeg je nesporno uplatio na račun suda kako bi se istim osigurali troškovi, gore navedeni, a koji novčani iznos nije iskoriten jer privremeni

zastupnik do pravomoćnog okončanja postupka nikakav zahtjev za naknadu troškova nije postavio.

Stoga je sud prvog stupnja po zahtjevu stranke, tužitelja bio dužan postupiti na način da posebnim rješenjem naloži računovodstvu povrat sredstava u iznosu od 530,89 € (4.000,00 kuna) na račun tužitelja pobliže naveden u spisu.“

Županijski sud u Splitu, Gž-1226/2023-2 od 6. lipnja 2023.

38

810.92

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > OPĆENITO O PARNIČNOM POSTUPKU > PARNIČNI TROŠKOVI > KOJI SE PARNIČNI TROŠKOVI NAKNAĐUJU

Zakon o parničnom postupku

(NN 53/91, 91/92, 112/99, 129/00, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 96/08, 84/08, 123/08, 57/11, 148/11 - službeni pročišćeni tekst, 25/13, 89/14 i 70/19)

Članak 378. stavak 1.

Prije priznanja tužbenog zahtjeva od strane tuženika tužiteljica je na ročištu izlagala i predlagala kao tijekom dosadašnjeg postupanja, pa kako se ne radi se o raspravljanju o glavnoj stvari, nagradu za zastupanje na navedenom ročištu je trebalo procijeniti sukladno Tbr. 9/1 Tarife, a ne sukladno Tbr. 9/2 Tarife.

„Odredbom Tbr. 9/2 Tarife na koju se prvostupanjski sud oslonio donoseći odluku o spornom trošku zastupanja na ročištu od 19. rujna 2022. predviđena je nagrada od 50% od nagrade iz Tbr. 7. toč. 1., 3., 6. i 7. za sva ročišta na kojima se raspravljalo samo o procesnim pitanjima, ili se prije raspravljanja o glavnoj stvari postupak završio povlačenjem tužbe ili prigovora, presudom na osnovi priznanja ili na osnovi izostanka.

U konkretnom slučaju, prije priznanja tužbenog zahtjeva od strane tuženika tužiteljica je izlagala i predlagala kao tijekom dosadašnjeg postupanja, a posebice kao u podnesku od 10. svibnja 2022. kojim je precizirala svoj tužbeni zahtjev.

U navedenim okolnostima, sukladno pravnom stavu suda zauzetom na sjednici Građanskog odjela Županijskog suda u Splitu od 26. travnja 2023. ne radi se o raspravljanju o glavnoj stvari zbog čega bi nagradu za zastupanje na navedenom ročištu trebalo procjenjivati sukladno Tbr. 9/1 Tarife, a ne sukladno Tbr. 9/2 Tarife kako je to pravilno napravio prvostupanjski sud.

Slijedom navedenog, kako nisu ostvareni navodi žalbe niti ovaj sud nalazi ostvarenje bitnih povreda postupka na koje pazi po službenoj dužnosti u okviru odredbe članka 365. stavak 2. ZPP-a, u svezi s odredbom članka 381. ZPP-a, odlučeno je kao u izreci na temelju odredbe članka 380. točka 2. ZPP-a.“

Županijski sud u Splitu, Gž R-119/2023-2 od 20. travnja 2023.

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > OPĆENITO O PARNIČNOM POSTUPKU > PARNIČNI TROŠKOVI > KOJI SE PARNIČNI TROŠKOVI NAKNAĐUJU

Zakon o parničnom postupku

(NN 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 02/07, 84/08, 123/08, 57/11, 25/13, 89/14, 70/19 i 80/22)

Članak 164. stavak 3., 4. i 6.

Članak 249. stavak 2. i 3.

Članak 256. stavak 1.

O zahtjevu vještaka za isplatu nagrade sud nije morao odlučiti do okončanja postupka jer se ne radi se o zahtjevu parnične stranke pa taj zahtjev, kao i rješavanje o istom, nije vezan rokom u smislu odredbe iz članka 164. stavka 3. ZPP-a.

„Neosnovani su žalbeni navodi kako je prilikom donošenja pobijanog rješenja prvostupanjski sud počinio bitnu povredu odredaba parničnog postupka u svezi s odredbom članka 164. stavka 4. i 6. ZPP-a jer rješenje nema razloge o odlučnim činjenicama.

Prema odredbi iz članka 256. stavka 1. ZPP-a vještak ima pravo na naknadu putnih troškova i troškova za prehranu i prenoćište, na naknadu izmakle zarade i troškova vještačenja te pravo na nagradu za obavljeno vještačenje, a stavkom drugim određeno je da će se, u pogledu naknade troškova i nagrade vještaka, na odgovarajući način primjenjivati odredbe članka 249. stavka 2. i 3. ovog zakona (odredbe koje reguliraju pravo na naknadu troškova svjedoka).

Tuženik neosnovano smatra da je o zahtjevu vještaka sud morao odlučiti do okončanja postupka. Iako bi bilo poželjno da je prvostupanjski sud, već na ročištu od 3. ožujka 2022., vještaku priznao i odmjerio pravo na nagradu, to ne znači da je donošenjem pobijanog rješenja donio nezakonitu ili nepravilnu odluku. Naime, ne radi se o zahtjevu parnične stranke pa taj zahtjev, kao i rješavanje o istom, nije vezan rokom u smislu odredbe iz članka 164. stavka 3. ZPP-a.

Stoga, u konkretnom slučaju, pravilno je prvostupanjski sud naložio tuženiku pod 2. da vještaku isplati nagradu za pristup na ročište na kojem se vještak očitovao na njegove primjedbe. Kako vještak nije dužan pratiti ni znati je li postupak pravomoćno okončan to ima pravo tražiti da mu se plati nagrada po ispostavljenom računu i tuženik mu je istu dužan namiriti. Za navedenu tuženikovu obvezu nije od utjecaja okolnost da je o parničnim troškovima stranaka već pravomoćno riješeno, nego je odlučno da je, na navedeno ročište, dotični vještak pristupio kako bi otklonio prigovore koje je na njegov nalaz i mišljenje istakao upravo tuženik.“

Županijski sud u Splitu, Gž-723/2023-2 od 27. travnja 2023.

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > IZVANPARNIČNI POSTUPAK > OPĆENITO > TROŠKOVI

*Zakon o zaštiti osoba s duševnim smetnjama
(NN 76/14)*

Članak 34. stavak 3. i 8.

Odvjetniku koji zastupa osobu s duševnim smetnjama pripada i trošak izjavljene žalbe neovisno o njenoj (ne) osnovanosti.

„Kod ovog suda vođen je izvanparnični postupak radi provođenja postupka prisilnog psihiatrijskog liječenja neubrojive osobe na slobodi V. P., a koji postupak je dovršen rješenjem poslovni broj: R1-80/2021 od 18. listopada 2021., povodom žalbe punomoćnika D. R., potvrđenog rješenjem ovog suda pod poslovnim brojem Gž-1668/2021 od 22. listopada 2021., na način da se predloženica V. P. upućuje radi prisilnog psihiatrijskog liječenja na slobodi u Klinički bolnički centar Split, Klinika za psihiatriju.

Odvjetnik D. R. podnio je zahtjev za naknadu troškova povodom podnesene žalbe u visini od ukupno 625,00 kuna prema Tbr. 16. Tarife o nagradama i naknadi za rad odvjetnika („Narodne novine“, broj 142/12, 103/14, 118/14, 107/15, dalje u tekstu: Tarifa).

Iz stanja spisa je razvidno kako je odvjetnik D. R. rješenjem ovog suda pod poslovnim brojem R1-80/2021 od 15. listopada 2021. postavljen po službenoj dužnosti kao odvjetnik predloženice V. P. radi zaštite njenih prava i interesa u ovome postupku, te je zahtjev za naknadom nagrade podnesen u otvorenom zakonskom roku jer ga je imenovani odvjetnik podnio 20. listopada 2021. i konačno da je zahtjev za naknadu konkretiziran jer sadrži specifikaciju radnji na kojima se isti zahtjev temelji.

Prema odredbi članka 5. Zakona o zaštiti osoba s duševnim smetnjama ("Narodne novine" broj 76/14 – dalje u tekstu: ZZODS) sredstva za troškove prisilnog smještaja u psihiatrijskoj ustanovi neubrojivih osoba osiguravaju se u državnom proračunu, dok odredba članka 15. i 35. istog Zakona propisuje kako u sudskim postupcima osobe s duševnim smetnjama moraju imati odvjetnika, a ako ga ne izaberu, sud će po službenoj dužnosti postaviti odvjetnika vodeći računa o njegovoj stručnosti iz područja forenzičke psihiatrije.

Nadalje, odredbom članka 34. stavak 3. ZZODS-a propisano je da je postupak po kojem sud odlučuje o prisilnom smještaju izvanparnični postupak, a prema odredbi članka 34. stavak 8. ZZODS-a u postupku prisilnog smještaja, ako pojedina pitanja nije moguće riješiti prema pravilima izvanparničnog postupka, odgovarajući se primjenjuju odredbe zakona kojim se uređuje parnični postupak.

Stoga, odgovarajućom primjenom Tbr. 16 Tarife odvjetniku je valjalo priznati za sastav žalbe 62,5 bodova (Tbr. 17 Tarife), što pomnoženo s vrijednošću boda iznosi 625,00 kuna, a koji iznos se, nakon pravomoćnosti ovoga rješenja treba isplatiti iz proračunskih sredstava suda.

Pri tome je za ukazati kako se sredstva za zastupanje odvjetnika kojeg je postavio sud po službenoj dužnosti, osiguravaju i isplaćuju iz proračuna nadležnog županijskog suda, jer sukladno odredbi članka 15. ZZODS-a osobe s duševnim

smetnjama u sudskim postupcima moraju imati odvjetnika budući je pravo na pravnu pomoć u sudskim postupcima dio prava na pravično suđenje prema članku 6. Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda (NN - MU broj 18/97, 6/99, 8/99, 14/02, 13/03, 1/06, 9/05 i 2/10), a pravo na podnošenje pravnog lijeka je ustavno pravo regulirano odredbom članka 18. stavak 1. Ustava Republike Hrvatske ("Narodne novine" broj 56/90, 135/97, 08/98, 113/00, 124/00, 28/01, 41/01, 55/01, 76/10, 85/10 i 5/14).

Županijski sud u Splitu, Gž-1668/2021-5 od 10. svibnja 2022.

41

830.323

GRADANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OPĆENITO O OVRŠNOM POSTUPKU I POSTUPKU OSIGURANJA > SREDSTVA I PREDMET OVRHE I OSIGURANJA > PREDMET OVRHE I OSIGURANJA > OGRANIČENJE STREDSTAVA I PREDMETA OVRHE I OSIGURANJA

*Ovršni zakon
(NN 112/12 i 25/13)*

Članak 5. stavak 3. i 4.

Pravilnom primjenom odredbe članka 5. stavka 3. OZ-a prvostupanjski je sud dužan obavijestiti ovrhovoditelja o nemogućnosti provedbe ovrhe određenim sredstvom ili na određenom predmetu, pozvati ga da u zakonskom roku od dva mjeseca predloži novi predmet ili sredstvo ovrhe, kao i upozoriti ga na posljedice nepostupanja.

„Odredbom članka 5. stavak 3. OZ-a propisano je ako se pravomoćno rješenje o ovrsi određenim sredstvom ili na određenom predmetu ne može provesti, ovrhovoditelj može radi namirenja iste tražbine predložiti novo sredstvo ili predmet ovrhe. U tom slučaju sud će donijeti novo rješenje o ovrsi i nastaviti ovrhu na temelju toga rješenja. Ovrha određena prijašnjim rješenjem o ovrsi obustavit će se ako ovrhovoditelj povuče ovršni prijedlog u povodu kojega je ona određena ili ako za to budu ispunjeni drugi zakonom predviđeni razlozi. Prema stavku 4. citiranog članka, ako ovrhovoditelj u roku od dva mjeseca od obavijesti suda o nemogućnosti provedbe ovrhe ne podnese prijedlog iz stavka 3. istoga članka, ovrha će se obustaviti.

Dakle, pravilnom primjenom citiranih odredbi prvostupanjski je sud dužan obavijestiti ovrhovoditelja o nemogućnosti provedbe ovrhe određenim sredstvom ili na određenom predmetu, pozvati ga da u zakonskom roku od dva mjeseca predloži novi predmet ili sredstvo ovrhe, kao i upozoriti ga na posljedice nepostupanja, a što u konkretnom slučaju sud nije učinio.

Podnesak Agencije od 16. rujna 2021. godine, ovrhovoditelju je dostavljen na način da je isti samo proslijeden, bez dostave zaključka prvostupanjskog suda, iz čega proizlazi da prvostupanjski sud nije na prikladan način obavijestio ovrhovoditelja o nemogućnosti provedbe ovrhe sukladno članku 5. stavku 4. OZ-a.“

Županijski sud u Splitu, Gž Ovr-386/2023-2 od 9. lipnja 2023.

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OPĆENITO O OVRŠNOM POSTUPKU I POSTUPKU OSIGURANJA > ODREĐENA POSTUPOVNA PITANJA > TROŠKOVI POSTUPKA

Ovršni zakon

(NN 57/96, 29/99, 42/00, 173/03, 194/03 i 151/04, 88/05 i 67/08)

Članak 154. stavak 1.

Zakon o parničnom postupku

(NN 148/11 - pročišćeni tekst, 25/13, 89/14 i 70/19)

Članak 14. stavak 4.

Položaj treće osobe kao sudionika u ovršnom postupku valja gledati kroz položaj umješača i njegovog prava na naknadu troškova postupka, ali i kroz dužnost naknade troškova koje je uzrokovao svojim radnjama pa kada je radnja treće osobe uzrokovala trošak stranci u ovršnom postupku, odluka tko ga je u obvezi podmiriti ne može se samo jednoznačno temeljiti na odredbi članka 14. OZ-a koja govori o troškovima ovršnog postupka, već valja uzeti u obzir i odredbu članka 154. stavka 1. ZPP/19.

„Prvostupanjski sud je pobijanim rješenjem naložio ovršeniku da ovrhovoditelju naknadi troškove postupka isplatom iznosa od 21.250,00 (dvadesetjednatisućadvjestopedeset) kuna, u roku osam dana. 5. Prema odredbi članka 14. stavka 4. OZ ovršenik, odnosno protivnik osiguranja dužni su ovrhovoditelju, odnosno predlagatelju osiguranja naknaditi troškove koji su bili potrebni za ovrhu ili osiguranje.

Prema noveliranoj odredbi članka 154. stavka 1. Zakona o parničnom postupku ("Narodne novine", broj 148/11 - pročišćeni tekst, 25/13, 89/14 i 70/19; dalje ZPP/19), stranka koja u cijelosti izgubi parnicu dužna je protivnoj stranci i njezinu umješaču naknaditi troškove izazvane vođenjem postupka. Umješač na strani stranke koja je izgubila parnicu dužan je naknaditi troškove koje je uzrokovao svojim radnjama.

Odredbom članka 117. stavka 3. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o parničnom postupku ("Narodne novine", broj 70/19, dalje: ZID ZPP) propisana je primjena odredaba članka 28. ZID ZPP (kojim je izmijenjen članak 154. ZPP/19) na postupke u tijeku u kojima do 1. rujna 2019. nije donesena prvostupanska odluka.

U konkretnom slučaju, prvostupanjski sud je ovrhovoditelju obistinio zatraženi trošak sastava žalbe nakon što je njegova žalba uvažena te je ukinuto rješenje kojim je upućena treća osoba M. B. pokrenuti parnicu protiv ovrhovoditelja i ovršenika, radi proglašenja ovrhe nedopuštenom.

Prema mišljenju ovog žalbenog suda, osnovano je prvostupanjski sud zaključio kako ovrhovoditelju pripada trošak žalbe budući da je taj trošak bio potreban za vođenje ovog postupka. Međutim, u situaciji kada je radnja treće osobe uzrokovala predmetni trošak stranci u postupku, odluka tko ga je u obvezi podmiriti ne može se samo jednoznačno temeljiti na odredbi članka 14. OZ koja govori o troškovima ovršnog postupka već valja uzeti u obzir i citiranu odredbu članak 154. stavak 1. ZPP/19 koja se primjenjuje u ovom postupku.

Naime, analognom primjenom navedene odredbe ZPP, položaj treće osobe kao sudionika u postupku valja gledati kroz položaj umješača i njegovog prava na naknadu troškova postupka, ali i kroz dužnost naknade troškova koje je uzrokovao svojim radnjama.“

Županijski sud u Splitu, Gž Ovr-45/2023-2 od 10. srpnja 2023.

43

830.57

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OPĆENITO O OVRŠNOM POSTUPKU I POSTUPKU OSIGURANJA > ODREĐENA POSTUPOVNA PITANJA > TROŠKOVI POSTUPKA

Ovršni zakon
(NN 112/12, 25/13, 93/14, 55/16, 73/17 i 131/20)

Članak 14. stavak 4. i 6.

Članak 73. stavak 1.

Članak 209.

Zakon o provedbi ovrhe na novčanim sredstvima
(NN 68/18, 2/20, 47/20, 46/20 i 83/20)

Članak 4. stavak 4.

Kako se u smislu odredbe članka 73. stavka 1. OZ-a ovrha smatra dovršenom provedbom posljednje ovršne radnje, zaključiti je da je postupak izravne naplate dovršen u trenutku namirenja ovrhovoditelja, odnosno isplate zaplijenjenih iznosa na njegov račun, pa od toga dana teče rok za postavljanje zahtjeva za naknadu troškova iz odredbe članka 14. stavka 6. OZ-a.

„Troškovi izravne naplate priznaju se kao troškovi ovršnog postupka u smislu odredbi članka 14. stavka 4. i članka 209. OZ-a, jer je odredbom članka 4. stavka 4. Zakona o provedbi ovrhe na novčanim sredstvima ("Narodne novine", broj 68/18, 2/20, 47/20, 46/20, 83/20 dalje: ZPONS) propisana supsidijarna primjena odredbi OZ-a na postupak izravne naplate. I u sudskej je praksi prevladalo stajalište da se troškovi izravne naplate priznaju kao troškovi ovršnog postupka, a takav je zaključak prihvaćen i na sastanku predsjednika građanskih odjela županijskih sudova sa Građanskim odjelom Vrhovnog suda koji je održan 29. ožujka 2018. Slijedom toga, o troškovima izravne naplate odlučuje sud.

Prvostupanjskim rješenjem ovrhovoditelju je priznat trošak na ime sastava prijedloga radi dostave ovršne isprave drugim sudionicima u provođenju ovrhe pripada zatraženi iznos od 50,00 eura temeljem Tbr. 11. točka 5. Tarife o nagradi i naknadi troškova za rad odvjetnika, na ime pribave klauzule pravomoćnosti i ovršnosti iznos od 49,77 eura temeljem Tbr. 32. toč. 2. Tarife o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika, na ime PDV-a iznos od 24,94 eura, na ime sastava prijedloga kojim potražuje troškove izvansudske ovrhe pripada iznos od 37,33 eura, na ime PDV iznos od 9,33 eura, ukupno 171,35 eura.

U žalbi ovršenik ističe da prvostupanjski sud ne obrazlaže je li navedeni zahtjev podnesen u roku koji propisuje OZ, te smatra da se pobijano rješenje ne može ispitati čime je počinjena bitna povreda odredaba parničnog postupka iz članka 354. stavka 2. točke 11. ZPP-a. Naime, da je ovrhovoditelj podnio zahtjev za izravnu naplatu svoje tražbine Financijskoj

agenciji (dalje: FINA) 22. studenog 2022., a zahtjev za naknadu troškova izvansudske ovrhe je podnio sudu 20. veljače 2023. Stoga da je zahtjev za naknadu troškova izravne naplate sud trebao odbaciti kao nepravodoban, uz pravilnu primjenu članka 14. stavka 6. OZ-a jer ovrhovoditelj nije podnio dokaz da je po toj osnovi postupljeno upravo 23. siječnja 2023. Nadalje, osporava pravo ovrhovoditelja na naknadu troškova izravne naplate za pribavljanje klauzule pravomoćnosti i ovršnosti ovršne isprave (temeljem koje je podnesen zahtjev FINI za izravnu naplatu, s pozivom na sudsku praksu u istovrsnim predmetima.

Kako se u smislu odredbe članka 73. stavka 1. OZ-a ovra smatra dovršenom provedbom posljednje ovršne radnje, iz svega je zaključiti da je postupak izravne naplate dovršen u trenutku namirenja ovrhovoditelja, odnosno isplate zaplijenjenih iznosa na njegov račun, pa od toga dana teče rok za postavljanje zahtjeva za naknadu troškova iz odredbe članka 14. stavka 6. OZ-a. Na navedenu okolnost ovrhovoditelj nije dostavio dokaz.“

Županijski sud u Splitu, Gž Ovr-369/2023-2 od 24. srpnja 2023.

44

830.57

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OPĆENITO O OVRŠNOM POSTUPKU I POSTUPKU OSIGURANJA > ODREĐENA POSTUPOVNA PITANJA > TROŠKOVI POSTUPKA

Ovršni zakon

(NN 112/12, 25/13, 93/14, 55/16 i 73/17)

Članak 21.

Članak 72. stavak 2.

Članak 80. stavak 1.

Zakon o parničnom postupku

(NN 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11, 25/13, 89/14, 70/19 80/22 i 114/22)

Članak 158. stavak 2.

Članak 193.

U situaciji kada je ovrhovoditelj saznao, trenutkom donošenja rješenja zemljišnoknjižnog suda o odbijanju provedbe zabilježbe ovrhe, da je došlo do promjene vlasništva nad nekretninom, trebao je poduzeti radnju povlačenja svog prijedloga za ovrhu, pozivom na odredbu članka 193. ZPP-a u svezi sa člankom 21. stavkom 1. OZ-a. U toj situaciji analognom primjenom odredbe članka 158. stavka 2. ZPP-a u svezi sa člankom 21. stavkom 1. OZ-a, pripao bi ovrhovoditelju i trošak postupka.

„U odnosu na žalbene navode za navesti je kako je nesporno da je do obustave postupka došlo primjenom odredbe članka 72. stavka 2. OZ-a i to jer je ovra postala nemoguća. Konkretno, odredbom članka 80. stavka 1. OZ-a propisano je da se ovra na nekretnini provodi zabilježbom ovrhe u zemljišnim knjigama, kako ovršenica nije vlasnica nekretnine, koja je predmet ovršnog postupka, sud je rješenjem obustavio ovrhu. Na ovršni postupak supsidijarno se primjenjuje odredbe ZPP-a. Stoga u situaciji kada je ovrhovoditelj

saznao, trenutkom donošenja rješenja 3 Gž Ovr-793/22-2 zemljišnoknjižnog suda o odbijanju provedbe zabilježbe ovrhe, da je došlo do promjene vlasništva nad nekretninom, trebao je poduzeti radnju povlačenja svog prijedloga za ovrhu, pozivom na odredbu članka 193. ZPP-a u svezi sa člankom 21. stavkom 1. OZ-a. U toj situaciji analognom primjenom odredbe članka 158. stavka 2 ZPP-a u svezi sa člankom 21. stavkom 1. OZ-a, pripao bi ovrhovoditelju i trošak postupka.

U odnosu na ovršenika, potraživanje troškova istog je neosnovano iz razloga što je ovršnom ispravom na temelju koje je određena ovrha, utvrđena tražbina ovrhovoditelja, a koji je bio prisiljen zbog izostanka dobrovoljne isplate od strane dužnika- ovršenika, pokrenuti ovršni postupak. Dakle, postupak ovrhe je pokrenut isključivo zbog ponašanja ovršenika koji je odbio dobrovoljno podmiriti svoj dug prema ovrhovoditelju slijedom čega je isti bio prisiljen inicirati ovršni postupak.“

Županijski sud u Splitu, Gž Ovr-793/2022-2 od 12. svibnja 2023.

45

831.011.3

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OVRHA > OPĆENITO > OVRŠNA I VJERODOSTOJNA ISPRAVA > OVRŠNA ISPRAVA > VRSTE > PODOBNOST OVRŠNE ISPRAVE ZA OVRHU

Zakon o obveznim odnosima

(NN 35/05, 41/08, 125/11, 78/15, 29/18, 126/21, 114/22 i 156/22)

Članak 270.-272.

Članak 327. stavak 1.

Prvostupanjski sud je u smislu odredbe članka 327. stavak 1. ZOO-a ovlašten po prigovoru ugovorne strane kao zainteresirane osobe ili po službenoj dužnosti, a u okviru činjeničnih navoda tužbe, procijeniti valjanost spornog pravnog posla, što znači i u ovršnom postupku koji se vodi na temelju ovršnih isprava koje nisu bile predmetom sudske kontrole, kao što je slučaj u predmetnoj ovrsi.

“Međutim, prvostupanjski sud je u smislu odredbe članka 327. stavak 1. ZOO-a ovlašten po prigovoru ugovorne strane kao zainteresirane osobe ili po službenoj dužnosti, a u okviru činjeničnih navoda tužbe, procijeniti valjanost spornog pravnog posla, što znači i u ovršnom postupku koji se vodi na temelju ovršnih isprava koje nisu bile predmetom sudske kontrole, kao što je slučaj u predmetnoj ovrsi.

Pritom se valjanost spornog pravnog posla razmatra kao prethodno pitanje o čijem rješenju ovisi odluka suda o osnovanosti tužbenog zahtjeva (istovjetno pravnom shvaćanju iz rješenja Vrhovnog suda RH broj Rev 3357/2018-4 od 26. listopada 2021.).

Suprotno žalbenim navodima, pravilan je zaključak prvostupanjskog suda da je predmetna ovršna isprava valjana, jer je ugovorena obveza moguća, dopuštena i određena (članak 270-272. ZOO-a).“

Županijski sud u Splitu, Gž-2242/2022-2 od 12. travnja 2023.

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OVRHA > OPĆENITO > PREDLAGANJE I ODREĐIVANJE OVRHE > PRIJEDLOG ZA OVRHU > NADLEŽNOST > Mjesna

Ovršni zakon

(NN 112/12, 25/13, 93/14, 55/16, 73/17, 131/20 i 114/22)

Članak 39.a stavak 2. i 4.

Članak 278. stavak 1. i 2.

Pravilnik o obrascima u ovršnom postupku, načinu elektroničke komunikacije između sudionika i načinu dodjele predmeta u rad javnom bilježniku

(NN 43/21. i 94/21)

Članak 8. stavak 1. i 2.

Zakon o parničnom postupku

(NN 53/91, 91/92, 112/99, 129/00, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 96/08, 84/08, 123/08, 57/11, 148/11 - službeni pročišćeni tekst, 25/13, 89/14, 70/19, 80/22 i 114/22)

Članak 20. stavak 2.

Javni bilježnik, koji u ovršnom postupku pokrenutom po prijedlogu za ovrhu na temelju vjerodostojne isprave provodi postupovne radnje kao povjerenik suda, nije ovlašten predmet koji mu je dodijeljen automatskom dodjelom prema algoritmu su sustavu Elektroničke ovrhe, vratiti prvostupanjskom sudu zbog nenađežnosti za postupanje pa time nije bilo ni osnove za proglašenje mjesne nenađežnosti od strane suda prvog stupnja sukladno odredi članka 39.a. OZ-a.

„Prvostupanjskim se rješenjem prvostupanjski sud oglasio mjesno nenađežnim (točka I. izreke), te je odlučio po pravomoćnosti tog rješenja predmet ustupiti Općinskom суду u Novom Zagrebu kao mjesno nadležnom (točka II. izreke).

Držeći da je prema prijavljenom prebivalištu ovršenice na adresi ... u Z., mjesno nadležan sud u Novom Zagrebu, prvostupanjski je sud donio pobijano rješenje pozivajući se pritom na odredbu članka 39.a stavka 2. OZ-a u svezi s odredbom članka 38. OZ-a, a sve u svezi s odredbom članka 2. stavka 1. toč. XII. Zakona o područjima i sjedištima sudova („Narodne novine“, broj 67/18 i 21/22).

Iz spisa proizlazi da je ovrhovoditelj 21. rujna 2022. podnio prijedlog za ovrhu na temelju vjerodostojne isprave, elektroničkim putem i na propisanom obrascu. Predmet je dodijeljen u rad vršitelju dužnosti javnog bilježnika Viktoriji Nikolić iz Zagreba, te je ovrhovoditelj pozvan na plaćanje predujma javnobilježničkih troškova uz upozorenje da se daljnja radnja neće poduzeti ne plati li ih u roku od 8 dana (list 10-12 spisa).

Odredbom članka 38. OZ-a propisano je da je mjesna nadležnost određena OZ-om isključiva, a prema odredbi članka 20. stavka 2. ZPP-a, sud se može proglašiti, po službenoj dužnosti, mjesno nenađežnim samo kad postoji isključiva mjesna nadležnost nekoga drugog suda, najkasnije do upuštanja tuženika u raspravljanje o glavnoj stvari.

Odredbom članka 39.a stavka 2. OZ-a, određeno je da se prijedlog za ovrhu na temelju vjerodostojne isprave podnosi općinskom sudu na čijem području ovršenik ima prebivalište ili sjedište putem informacijskog sustava, na propisanom obrascu elektroničkim putem u strojno čitljivom obliku.

Postupanje po prijedlozima za ovrhu na temelju vjerodostojne isprave propisano je odredbom članka 8. stavka 1. Pravilnika o obrascima u ovršnom postupku, načinu elektroničke komunikacije između sudionika i načinu dodjele predmeta u rad javnom bilježniku („Narodne novine“, broj 43/21., 94/21, dalje: Pravilnik), a koja je sadržajno jednaka odredbi članka 39.a stavka 4. OZ-a i glasi: prijedlozi za ovrhu na temelju vjerodostojne isprave automatski povjeravaju se u rad javnim bilježnicima kao povjerenicima suda ravnomjerno, po abecednom redu njihovih prezimena i prema pravilima o službenom području i sjedištu javnih bilježnika. Odredbom članka 8. stavka 2. Pravilnika je propisano da sud dodjelu u rad prijedloga za ovrhu na temelju vjerodostojne isprave provodi korištenjem posebne funkcionalnosti u algoritmu dodjele predmeta iz sustava Elektronička ovrha.

Iz citiranog proizlazi da se javnim bilježnicima predmeti u rad dodjeljuju automatskom dodjelom prema algoritmu u sustavu Elektroničke ovrhe, a ne ovrhovoditeljevim odabirom, pa je zaključiti kako ovrhovoditelj osnovano u žalbi navodi da nije mogao birati mjesno nadležni sud, odnosno mjesno nadležnog javnog bilježnika pri podnošenju prijedloga za ovrhu.

Sukladno odredbama članka 278. stavka 1. i 2. OZ-a, o prijedlogu za ovrhu na temelju vjerodostojne isprave odlučuju javni bilježnici koji u ovršnom postupku provode postupovne radnje kao povjerениci suda, u skladu s mjerodavnim odredbama OZ-a. Kako je već obrazloženo, prijedlozi za ovrhu na temelju vjerodostojne isprave automatski povjeravaju se u rad javnim bilježnicima kao povjerenicima suda ravnomjerno, po abecednom redu njihovih prezimena i prema pravilima o službenom području i sjedištu javnih bilježnika prema algoritmu dodjele predmeta sustava Elektronička ovrha.

U kontekstu donošenja pobijanog rješenja o mjesnoj nenadležnosti suda, te odluke o ustupu predmeta na postupanje drugom mjesno nadležnom суду (u konkretnom slučaju Općinskom sudu u Novom Zagrebu), predodjelu predmeta u rad javnim bilježnicima provodio bi sud kojem je predmet dodijeljen (ovdje Općinski građanski sud u Zagrebu). Međutim, iz razloga koji su već navedeni u ovom obrazloženju, za takvo postupanje nema zakonskog uporišta u odredbama članka 39.a OZ-a i članka 8. Pravilnika.“

Županijski sud u Splitu, Gž Ovr-266/2023-2 od 6. lipnja 2023.

47

831.022.1

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OVRHA > OPĆENITO > PREDLAGANJE I ODREĐIVANJE OVRHE > RJEŠENJE > O OVRSI

*Ovršni zakon
(NN 112/12, 25/13, 93/14, 55/16 i 73/17 i 131/20)*

Članak 31. stavak 1.

Prigovor protiv prijedloga za ovrhu, odnosno preuranjeni prigovor protiv rješenja o ovrsi, nije dopušten.

„Rješenje o ovrsi doneseno je na temelju računa, a sukladno odredbi članka 31. stavka 1. Ovršnog zakona („Narodne novine“, broj 112/12, 25/13, 93/14, 55/16, 73/17, 131/20, dalje OZ) i isto je ovršenici dostavljeno s uputom o pravnom lijeku.

U postupku koji je prethodio donošenju pobijanog rješenja ovršenica je nakon zaprimanja obavijesti od javnog bilježnika podnijela podnesak od 27. listopada 2022. koji je nazvala prigovor protiv prijedloga za ovrhu od 29. rujna 2022. Nakon što joj je dostavljeno rješenje o ovrsi nije izjavila prigovor u zakonskom roku. Na poziv prvostupanjskog suda očitovala se da se njezin podnesak od 27. listopada 2022. predstavlja prigovor protiv rješenja o ovrsi.

S obzirom da je u obavijesti od 14. listopada 2022., koju je javni bilježnik sa prijedlogom za ovrhu od 29. rujna 2022., dostavio ovršenici bilo jasno navedeno da se protiv obavijesti ne može izjaviti prigovor to je prigovor od 27. listopada 2022. nedopushten. Također, pravilno je i objašnjenje prvostupanjskog suda da očitovanje ovršenice iz dopisa od 7. siječnja 2023. nije od značaja za donošenje odluke u ovome predmetu s obzirom da pravovremeni prigovor protiv rješenja o ovrsi nije podnesen, a prigovor protiv prijedloga za ovrhu, odnosno preuranjeni prigovor protiv rješenja o ovrsi, nije dopušten.“

Županijski sud u Splitu, Gž Ovr-239/2023-2 od 20. travnja 2023.

48

831.031.2

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OVRHA > OPĆENITO > PROVEDBA OVRHE > NADLEŽNOST > MJESEN

Ovršni zakon

(NN 112/12, 25/13, 93/14, 55/16 i 73/17)

Članak 21. stavak 1. i 2.

Članak 38.

Članak 39.a stavak 2.

Članak 171. stavak 1.

Zakon o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi

(NN 33/01, 60/01, 129/05, 109/07, 36/09, 125/08., 36/09, 150/11, 19/13, 144/12, 137/15, 123/17, 98/19 i 144/20)

Članak 2. stavak 2.

Članak 3. stavak 2.

Zakon o Gradu Z.

(NN 62/01, 125/08, 36/09, 119/14, 98/19 i 144/20)

Članak 2.

Budući da ovršenik ima prebivalište na području Grada Z. (neovisno u kojoj gradskoj četvrti ili općini), za određivanje predmetne ovrhe mjesno su nadležni javni bilježnici na području cijelog Grada Z., koji ima položaj županije, odnosno jedinice područne (regionalne) samouprave.

„Pobijanim rješenjem prvostupanjski sud se pozivom na odredbe članka 38. OZ, članka 171. stavka 1. OZ u vezi članka 21. stavka 1. i 2. ZPP-a oglasio mjesno nadležnim te odredio da će se po pravomoćnosti ovog rješenja predmet ustupiti Općinskom суду u Novom Zagrebu kao mjesno nadležnom суду za postupanje u ovom predmetu, temeljem utvrđenja da ovršenik ima prijavljeno prebivalište na adresi ..., a koje se nalazi na području nadležnosti Općinskog суда u Novom Zagrebu.

Iz spisa proizlazi:

- ovrhovoditelj je 5. prosinca 2022. podnio javnom bilježniku prijedlog za ovrhu na temelju vjerodostojne isprave općenito na imovini ovršenika,

- javni bilježnik je proslijedio predmet суду, smatrajući da nije mjesno nadležan za odlučivanje u ovoj pravnoj stvari jer je ovršenik u trenutku podnošenja prijedloga za ovrhu imao prijavljeno prebivalište na području ...,

- uvidom u podatke Jedinstvenog registra osoba Ministarstva unutarnjih poslova Republike Hrvatske proizlazi da ovršenik ima prijavljeno prebivalište na adresi u ...

Člankom 39.a stavkom 2. OZ-a propisano je da se prijedlog za ovrhu na temelju vjerodostojne isprave podnosi općinskom суду na čijem području ovršenik ima prebivalište ili sjedište putem informacijskog sustava, na propisanom obrascu elektroničkim putem u strojno čitljivom obliku. Prijedlozi za ovrhu na temelju vjerodostojne isprave automatski se povjeravaju u rad javnim bilježnicima kao povjerenicima суда ravnomjerno, po abecednom redu njihovih prezimena, prema pravilima o službenom području i sjedištu javnih bilježnika (stavak 4.).

Ovhovoditelj u žalbi navodi da prilikom podnošenja prijedloga za ovrhu ne može odabrat nadležni суд jer da sustav sam šalje prijedlog nadležnom судu, te da nije moguće na stranici Hrvatske javnobilježničke komore pretraživati urede javnih bilježnika za N. Z., već samo za Grad Z. općenito, radi čega smatra da je prijedlog za ovrhu podnio upravo mjesno nadležnom javnom bilježniku.

Prema odredbi članka 3. stavka 2. Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi („Narodne novine“, broj 33/01, 60/01, 129/05, 109/07, 36/09, 125/08, 36/09, 150/11, 19/13, 144/12, 137/15, 123/17, 98/19 i 144/20, dalje: ZLPS), jedinice područne samouprave su županije.

Prema odredbi članka 2. stavka 2. ZPLS-a, Grad Z., kao glavni grad Republike Hrvatske, posebna je i jedinstvena, teritorijalna i upravna cjelina kojoj se ustrojstvo uređuje Zakonom o Gradu Z.

Grad Z. ima položaj županije, što je propisano odredbom članka 2. Zakona o Gradu Z. („Narodne novine“, broj 62/01, 125/08, 36/09, 119/14, 98/19 i 144/20).

U smislu citiranih zakonskih odredbi, budući da ovršenik ima prebivalište na području Grada Z. (neovisno u kojoj gradskoj četvrti ili općini), za određivanje predmetne ovrhe mjesno su nadležni javni bilježnici na području cijelog Grada Z., koji ima položaj županije, odnosno jedinice područne (regionalne) samouprave.“

Županijski sud u Splitu, Gž Ovr-332/2023-2 od 20. travnja 2023.

(NN 12/12, 25/13, 93/14, 55/16, 73/17, 131/20 i 114/22)

Članak 21. stavak 1. OZ-a

Kada je ovršenik-protuovrhovoditelj podnio prijedlog za protuovrhu kako bi ishodio nalog (kondemnaciju) ovrhovoditelju-protuovršeniku da ovaj vrati ono što je neosnovano stekao ovrhom, dopuštenost zahtjeva ovršenika-protuovrhovoditelja protiv ovrhovoditelja-protuovršenika uvjetovana je ispunjenjem određenih specifičnih procesnih prepostavki (ovršni postupak treba biti dovršen; treba biti dvostranački; prijedlog mora biti podnesen u ovršnom postupku i u propisanom roku). Osnovanost zahtjeva ovisi o ispunjenju određenih materijalnopravnih prepostavki (namirenje ovrhovoditelja u ovršnom postupku, postojanje kojeg od razloga za protuovrhu, te mogućnost realne restitucije).

„Ovršenik-protuovrhovoditelj je podnio prijedlog za protuovrhu kako bi ishodio nalog (kondemnaciju) ovrhovoditelju-protuovršeniku da ovaj vrati ono što je neosnovano stekao ovrhom.

Dopuštenost ovakvog zahtjeva ovršenika-protuovrhovoditelja protiv ovrhovoditelja-protuovršenika uvjetovana je ispunjenjem određenih specifičnih procesnih prepostavki (ovršni postupak treba biti dovršen; treba biti dvostranački; prijedlog mora biti podnesen u ovršnom postupku i u propisanom roku).

Osnovanost zahtjeva ovisi o ispunjenju određenih materijalnopravnih prepostavki (namirenje ovrhovoditelja u ovršnom postupku, postojanje kojeg od razloga za protuovrhu, te mogućnost realne restitucije).

U konkretnom slučaju prvostupanjski sud je utvrdio da su sve specifične procesne prepostavke ispunjene odnosno da je ovrha provedena, da su u ovršnom postupku sudjelovali ovrhovoditelj-protuovršenik koji je namiren i ovršenik-protuovrhovoditelj kojemu je neutemeljeno oduzeto, da je protuovršni zahtjev podnesen u istom ovršnom postupku u kojemu je ovrhovoditelj-protuovršenik namiren i da je kondemnacija zatražena u roku od tri mjeseca od dana kada je ovršenik-protuovrhovoditelj saznao za razlog za protuovrhu time da objektivni rok nije istekao.

Nadalje, utvrđeno je i ostvarenje materijalnopravnih prepostavki koje moraju biti kumulativno ispunjene da bi zahtjev bio prihvaćen tj. ovrhovoditelj-protuovršenik je neosnovano namiren u ovršnom postupku i moguće je vraćanje onog što je ovrhovoditelj-protuovršenik dobio ovrhom.

Kako je ovrhovoditelj-protuovršenik ovrhom naplatio novčani iznos istaknut u protuovršnom prijedlogu, to je ispravna odluka prvostupanjskog suda kojom nalaže ovrhovoditelju-protuovršeniku isplatu tog novčanog iznosa ovršeniku-protuovrhovoditelju sa zakonskim zateznim kamatama koje na taj iznos teku od dana njegove naplate, dakle da ovrhovoditelj-protuovršenik vrati ono što je neosnovano ovrhom dobio.“

Županijski sud u Splitu, Gž Ovr-288/2023-2 od 19. travnja 2023.

Ovršni zakon
(NN 112/12, 25/13, 93/14, 55/16, 73/17 i 131/20)

Članak 65. stavak 1.

Europska konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda
(NN – *Međunarodni ugovori*", broj 18/97, 6/99, 8/99, 14/02 i 1/06)

Članak 7. stavak 2.

Budući da se predmetna ovrha provodi po zakonom propisanom postupku temeljem ovršeničinog raspolaganja zalaganjem navedene nekretnine, nije ostvarena povreda prava na dom već je postupanje suda prvog stupnja sukladno odredbi članka 8. stavka 2. Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda ("Narodne novine – Međunarodni ugovori", broj 18/97, 6/99, 8/99, 14/02 i 1/06), te nema niti potrebe da se za ovo utvrđenje u ovoj fazi postupka provodi test razmjernosti (odлука Ustavnog suda Republike Hrvatske poslovni broj U-III-2551/2015 od 7. srpnja 2015.).

„Prvostupanjski sud pobijanim rješenjem odbija oba prijedloga ovršenice za odgodom ovrhe s obrazloženjem da ne bi bile kumulativno ispunjene pretpostavke iz odredbe članka 65. stavka 1. OZ-a.

Odgovorom na žalbu ovrhovoditeljica je osporila žalbene navode ovršenice u bitnom naglasivši da nije riječ o potrošačkom već o namjenskom investicijskom ugovoru o kreditu između dvije osobe, podignutom radi adaptacije nekretnine, da je ugovor zaključila kao vlasnica obrta N. T. (obrt za prijevoz putnika), da ovršenica nije dokazala nastanak nenadoknadive ili teško nadoknadive štete i da je dobrovoljno koristila kao instrument osiguranja predmetnu nekretninu, zbog čega da se ne može pozivati na institut prava na dom, da član obiteljskog domaćinstva, suprug ovršenice ima drugu nekretninu u vlasništvu. ali i da je realizirao kupoprodaju druge nekretnine od čije cijene ovrhovoditeljici nije plaćeno ništa iako je njezina tražbina dospjela i iako je ovaj ovršni postupak već bio u tijeku, što dokazuje dostavom u spis predmeta preslike ugovora. Ovrhovoditeljica također naglašava da je isti novac na ime kupoprodajne cijene isplaćen na račun treće osobe u cilju izbjegavanja namirenja vjerovnika.

Za istaknuti je i da je ovršenica, u svojstvu založnog dužnika pristala na zasnivanje založnog prava i hipoteke na nekretnini na kojima je određena ovrha, radi osiguranja predmetne novčane tražbine ovrhovoditeljice, te je pravnom predniku ovrhovoditeljice dala suglasnost da za slučaj neisplate te tražbine neposredno provede prisilnu ovrhu na založenoj nekretnini, a za koje ovršenica sada navodi da ih koristi za stanovanje.

Slijedom navedenih činjenica, ovršenica je svojevoljno ugovorila založno pravo na predmetnim nekretninama, koristeći ga kao instrument osiguranja ugovorenog zajma, sa svim pravnim i faktičnim posljedicama tog raspolaganja koje su za nju poslije tog ugovaranja nastupile. Unatoč tome što bi ovršenica provedbom ovrhe u ovom postupku moguće trpjela štetu, te unatoč zaštiti njezinog prava i dostojanstva, provedba ovršnog postupka je nužna u svrhu prisilnog ostvarenja predmetne tražbine jer ovršenica ne postupa po ovršnoj ispravi na temelju koje je određena ovrha, kao što je razvidno iz stanja prvostupanjskog spisa. Budući da se predmetna ovrha provodi po zakonom propisanom postupku temeljem ovršeničinog raspolaganja zalaganjem navedene nekretnine, nije ostvarena povreda prava na dom već je postupanje suda prvog stupnja sukladno odredbi članka 8. stavka 2. Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda ("Narodne novine – Međunarodni ugovori", broj 18/97, 6/99, 8/99, 14/02 i 1/06), te nema niti potrebe da se za ovo utvrđenje u ovoj fazi

postupka provodi test razmjernosti (odлука Ustavnog suda Republike Hrvatske poslovni broj U-III-2551/2015 od 7. srpnja 2015.).

Ovršenici je još za napomenuti kako iz ovršne isprave proizlazi da je svjesno raspolagala svojim vlasničkim pravom na tim nekretninama, koristeći ga kao instrument osiguranja ugovorenog zajma, sa svim pravnim posljedicama takvog raspolaganja, pa tako i s izričitim pristankom da u slučaju neisplate zajma ovrhovoditelj kao vjerovnik naplati nepodmireni dug iz vrijednosti založenih nekretnina, te se i radi navedene činjenice ne bi mogla s uspjehom pozivati na pravo na dom, a koje stajalište je izraženo i u odluci Europskog suda za ljudska prava od 20. rujna 2016. o nedopuštenosti zahtjeva br. 2545/2014 u predmetu F. protiv Republike Hrvatske, kao i u rješenju Ustavnog suda Republike Hrvatske poslovni broj U-III-2551/2015 od 7. srpnja 2015. o odbačaju ustavne tužbe u predmetu C.“

Županijski sud u Splitu, Gž Ovr-396/2023-2 od 17. svibnja 2022.

51

831.072

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OVRHA > OPĆENITO > ODGODA, OBUSTAVA I DOVRŠETAK OVRHE > OBUSTAVA OVRHE

Ovršni zakon

(NN 57/96, 29/99, 42/00, 173/03, 194/03 i 151/04, 88/05, 121/05 i 67/08)

Članak 36. stavak 1., 2. i 3.

Članak 67. stavak 1., 2. i 3.

Članak 97. stavak 4.

Činjenica da je ovrhovoditelj prenio tražbinu trećoj osobi nije razlog za obustavu ovrhe po odredbi članka 67. stavka 2. OZ-a.

„Prvostupanjskim rješenjem odbijen je kao neosnovan prijedlog ovršenika za obustavom ovrhe od 3. ožujka 2022. kao i prijedlog da se otkaže ročište javne dražbe određeno za dan 10. ožujka 2022.

U postupku koji je prethodio pobijanom rješenju donesena su rješenja o ovrsi broj Ovr-1362/10 od 3. studenog 2010. i broj Ovr-1185/11 od 6. veljače 2012. kada je ovrsi pristupio ovrhovoditelj B. K. protiv ovršenika G. d.o.o i V. G. d.o.o. te se vodi ovrha na nekretninama ovršenika. Oba rješenja postala su pravomoćna. Rješenjem broj Ovr-97/11 od 14. srpnja 2021. određeno je da umjesto prvotnog A. B. protiv ovršenika G. d.o.o. na mjesto novog ovrhovoditelja stupa H. A. d.o.o., a postupak je razdvojen u odnosu na ovrhovoditelja A. B. i V. G.

Podneskom od 3. ožujka 2022. ovršenik – sada stečajna masa iz G. d.o.o. zatražio da se ovrha obustavi jer ovrhovoditelji više nisu vjerovnici tražbina osiguranih založnim pravom na nekretnini budući su ih prenijeli na novog vjerovnika D. G. d.o.o. Kao dokaz za svoje tvrdnje prilaže Ugovor o ustupu i prijenosu prava i tražbina. Predlaže i da se otkaže ročište zakazano za javnu dražbu.

Prvostupanjski je rješenjem prijedlog ovršenika odbijen kao neosnovan s obrazloženjem da nije ispunjen niti jedan od zakonom predviđenih razloga za obustavu ovrhe, odnosno da ni jedan od ovrhovoditelja nije povukao prijedlog za ovrhu, ovrha nije postala nemoguća ili neprovediva, predmet ovrhe nije izuzet od ovrhe niti je druga javna dražba bila

bezuspješna. Pri tom se pozvao na mjerodavne odredbe članka 36. stavka 1., 2. i 3., članka 67. stavka 1. 2. i 3. i članka 97. stavka 4. OZ-a.

Činjenica da je ovrhovoditelj prenio tražbinu trećoj osobi nije razlog za obustavu ovrhe po odredbi članka 67. stavka 2. OZ-a. Naime, prema toj odredbi ovrha će se obustaviti ako je postala nemoguća ili se iz drugih razloga ne može provesti. Saznanje suda za činjenicu prijenosa tražbine nije razlog zbog kojeg bi ovrha koja se provodi po pravomoćnom rješenju o ovrsi bila nemoguća. U konkretnom slučaju sud nije zaprimio prijedlog da postupak preuzme novi ovrhovoditelj – D. g. d.o.o, a postupanje suda po službenoj dužnosti u tom pravcu nije predviđeno. Nadalje, taj bi prijenos mogao biti razlog da ovršenik podnese žalbu nakon proteka roka protiv rješenja o ovrsi, ali ovršenik svoj podnesak od 3. ožujka 2022. nije tako naslovio, niti se sadržajno može tako tumačiti.“

Županijski sud u Splitu, Gž Ovr-211/2022-2 od 2. svibnja 2022.

52

831.110.6

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OVRHA > OVRHA RADI NAPLATE NOVČANE TRAŽBINE > OVRHA NA NEKRETNINI > OPĆENITO > ZABILJEŽBA OVRHE

*Ovršni zakon
(NN 112/12)*

Članak 59.
Članak 60.
Članak 80.
Članak 84.

*Zakon o vlasništvu i drugim stvarnim
(NN 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 114/01, 76/06, 141/06, 146/08, 38/09, 153/09,
143/12, 152/14, 81/15 i 94/17)*

Članak 26.
Članak 163. stavak 1.
Članak 166.

Protokol 1. uz Europsku konvenciju za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda

Članak 1.

Tužiteljica se ima smatrati predmijevanim vlasnikom, a provođenjem ovrhe protiv osobe koja je samo formalno vlasnik sporne nekretnine zadire se u pravo na mirno uživanje dobara tužiteljice kao treće osobe te sukladno odredbi članka 1. Protokola 1 uz Europsku konvenciju za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda, ima pravo na zaštitu tog svog prava protiv ovrhovoditelja i upisanog vlasnika sporne nekretnine.

„Odredbom članka 80. OZ-a propisano je da se ovrha na nekretnini provodi zabilježbom ovrhe u zemljišnoj knjizi, utvrđenjem vrijednosti nekretnine, prodajom nekretnine i namirenjem ovrhovoditelja iz iznosa dobivenog prodajom, dok je odredbom

članka 84. propisano da čim donese rješenje o ovrsi, sud će po službenoj dužnosti zatražiti da se u zemljишnoj knjizi upiše zabilježba ovrhe, i tom zabilježbom ovrhe ovrhovoditelj stječe pravo da svoju tražbinu namiri iz nekretnine i u slučaju da treća osoba kasnije stekne vlasništvo te nekretnine.

Polazeći od navedenog, da bi ovrhovoditelj mogao ostvariti svoje pravo na namirenje, nužno je da na nekretnini koja je predmet ovrhe nije došlo do promjena prava vlasništva prije nego što je došlo do zabilježbe ovrhe u zemljishnim knjigama.

U ovom slučaju rješenje o ovrsi doneseno je 28. veljače 2014., a tuženik 2. prenio je pravo vlasništva na prednika tužiteljice ugovorom od 10. kolovoza 2001., što potvrđuje i aneksom tog ugovora od 1. travnja 2013., a tužiteljica je putem svojih prednika u posjedu predmetne nekretnine od 2002. neprekidno. Iz navedenog proizlazi da je do prijenosa prava vlasništva došlo valjanim pravim poslovima, da je prednica tužiteljice, odnosno tužiteljica stupila u posjed sporne nekretnine, te da tužiteljica ima zakonit, istinit i pošten posjed nekretnine, jer ima valjanu pravnu osnovu stjecanja i zakonit način stjecanja. Stoga prvostupanjski sud zaključuje da tužiteljica kao predmjeljene vlasnik ima pravo koje sprječava ovrhu u smislu odredbi članka 59. i 60. OZ-a.

Iz odredbe članka 59. OZ-a proizlazi kako nije samo pravo vlasništva trećeg na predmetu ovrhe pravo zbog kojeg bi ovrha mogla biti nedopuštena, već i bilo koje drugo pravo koje sprječava provedbu ovrhe. Posljedica prodaje nekretnine je gubitak prava posjeda ovršenika, odnosno treće osobe, budući su dužne nekretninu predati ovrhovoditelju. U konkretnom slučaju predmetna nekretnina je u posjedu tužiteljice i njenih prednika, dakle, oni imaju pravo na posjed u smislu odredbe članka 26. ZV-a te sukladno članka 163. stavka 1. ZV-a imaju pravo odbiti predaju stvari vlasniku ili trećoj osobi kao stjecatelju predmetne nekretnine u ovršnom postupku, koje bi to pravo izvodili iz prava tuženika 2. kao upisanog vlasnika. Pravo posjeda tužiteljica i njeni prednici stekli su prije zabilježbe ovrhe u zemljishnim knjigama, radi čega je ovrha na spornoj nekretnini, bez obzira što tužiteljica, odnosno njegovi prednici nisu upisani kao vlasnici, nedopuštena. Naime, predmjeljeno vlasništvo iz članka 166. ZV-a predstavlja pravo koje sprječava ovrhu, odnosno da kupac kojemu je na temelju valjanog pravnog posla nekretnina prodana iako nije stekao vlasništvo, jer nije izvršio upis u zemljishnu knjigu, može se s uspjehom protiviti zahtjevu vlasnika za povrat odnosno predaju stvari.

Tužiteljica ima istiniti, zakonit i pošten posjednik sporne nekretnine, odnosno sukladno odredbi članka 166. ZV-a ima se smatrati predmjeljivenim vlasnikom, a provođenjem ovrhe protiv osobe koja je samo formalno vlasnik sporne nekretnine zadire se u pravo na mirno uživanje dobara tužiteljice kao treće osobe te sukladno odredbi članka 1. Protokola 1 uz Europsku konvenciju za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda, ima pravo na zaštitu tog svog prava protiv ovrhovoditelja i upisanog vlasnika sporne nekretnine.“

Županijski sud u Splitu, Gž-416/2023-5 od 27. travnja 2023.

53

831.112.1

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OVRHA > OVRHA RADI NAPLATE NOVČANE TRAŽBINE > OVRHA NA NEKRETNINI > ODREĐIVANJE VRIJEDNOSTI NEKRETNINE > NAČIN UTVRĐIVANJA VRIJEDNOSTI

*Ovršni zakon
(NN 112/12, 25/13, 93/14, 55/16, 73/17 i 131/20)*

Članak 10. stavak 3.

Članak 11. stavak 5.

Članak 92. stavak 1.

Članak 93.

Članak 95.

Sud svojim radnjama ne može stranci dati veća prava od onih koja joj po zakonu pripadaju, pa okolnost što je sud o vrijednosti nekretnine koja je predmet ovrhe odlučio rješenjem uz uputu o pravnom lijeku, strankama ne daje ovlaštenje za podnošenje žalbe protiv takve odluke, koja ima karakter zaključka protiv kojeg nije dopušten pravni lijek.

„Prvostupanjskim rješenjem utvrđena je vrijednost nekretnine upisane u zk.ul.br. 285 k.o. V. C. i to čkbr. 1165 grad (oranica) sa $394 m^2$, kao vlasništvo ovršenika u cijelosti, u iznosu od 121.000,00 kuna i vrijednost nekretnine upisane u zk.ul.br. 8712 k.o. V. i to čkbr. 6796 S. D. sa 1563 čhv, kao vlasništvo ovršenika u cijelosti, u iznosu od 531.000,00 kuna.

Sukladno članku 10. stavku 3. OZ-a odluke u ovršnom postupku sud donosi u obliku rješenja ili zaključka, dok prema stavku 4. istog članka zaključkom se izdaje nalog sudsakom ovršitelju za provedbu pojedinih radnji i odlučuje o upravljanju postupkom kao i drugim pitanjima kad je to izrijekom predviđeno ovim Zakonom.

Odredbom članka 11. stavka 5. OZ-a je propisano da protiv zaključka nije dopušten pravni lijek.

Dakle, u ovršnom postupku sud odlučuje o upravljanju postupkom uvijek zaključkom. Također, sud zaključkom odlučuje i kada je to Zakonom izrijekom predviđeno (članak 10. stavak 3. OZ-a).

Pritom, značenje radnji kojima se upravlja postupkom imale bi sve one radnje koje radi prikupljanja procesnog materijala služe za donošenje odluka tijekom postupka, odnosno provedbe ovrhe ili za rješavanje incidentalnih pitanja što se jave tijekom postupka ili u povodu tih radnji.

Dakle, radnja suda kojom utvrđuje vrijednost nekretnina koje su predmet ovrhe, predstavlja odluku o upravljanju ovršnim postupkom.

Prema odredbi članka 92. stavka 1. OZ-a vrijednost nekretnine sud utvrđuje zaključkom po slobodnoj ocjeni na temelju obrazloženog nalaza i mišljenja ovlaštenog sudskega vještaka ili procjenitelja, izrađenog primjenom posebnog propisa iz područja prostornog uređenja o načinu procjene vrijednosti nekretnina, načinu prikupljanja podataka i njihovoj evaluaciji te o metodama procjene nekretnina, odmah na ročištu nakon što je omogućio strankama, založnim vjerovnicima, sudionicima u postupku i osobama koje imaju pravo prvakupu da se o procjeni izjasne.

Nadalje, odredbom članka 93. OZ-a, propisano je da vrijednost nekretnine sud utvrđuje zaključkom o prodaji.

Zaključno, prema odredbi članka 95. OZ-a, nakon provedbe postupka za utvrđivanje vrijednosti nekretnine sud donosi zaključak o prodaji nekretnine kojim se utvrđuje vrijednost nekretnine i određuju način i uvjeti prodaje.

Iz citiranih odredbi OZ-a, jasno je kako je izrijekom propisano da se odluka o vrijednosti nekretnine utvrđuje zaključkom.

Shodno tome, po ocjeni ovog suda, pobijana odluka, koja je naznačena kao rješenje, imala bi karakter zaključka, u smislu članka 10. stavak 3. i 4. OZ-a, a s obzirom da se ne radi o pitanju o kojem je sud dužan odlučiti rješenjem.

Budući da sud svojim radnjama ne može stranci dati veća prava od onih koja joj po zakonu pripadaju, nije odlučno što je uputom o pravnom lijeku strankama dopušteno pravo podnošenja žalbe protiv ove odluke.“

Županijski sud u Splitu, Gž Ovr-16/2022-2 od 14. veljače 2022.

54

831.121.1

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OVRHA > OVRHA RADI NAPLATE NOVČANE TRAŽBINE > OVRHA NA POKRETNINAMA > PLJENIDBA I PROCJENA POKRETNINA > POSTUPAK PLJENIDBE

Ovršni zakon

(NN 112/12, 25/13, 93/14, 55/16, 73/17 i 131/20)

Članak 144. stavak 1.

Prijedlog ovrhovoditeljice da se rješenje o ovrsi ovršeniku dostavi putem oglasne ploče ili poštom preporučeno ne predstavlja prijedlog za ponovnu pljenidbu u smislu mjerodavnih odredaba članka 144. stavka 1. OZ-a, pa je prvostupanjski sud pravilno obustavio predmetnu ovru na pokretninama.

„Prvostupanjskim rješenjem poslovni broj Ovr-208/21 od 17. svibnja 2022. obustavljena je ovra na pokretninama ovršenika

Prvostupanjski sud je donio pobijano rješenje pozivom na odredbu članka 144. stavka 4. OZ-a, obrazlažući da je dana 14. travnja 2022. provedba ovre na pokretninama ovršenika ostala bezuspješna jer ovršenik nije zatečen, a dana 4. svibnja 2022. pokušana je ponovna provedba ovre, ali ovršenik niti odrasli član kućanstva nisu bili nazočni, a ovrhovoditeljica nije predložila ponovnu pljenidbu, kako to nalažu odredbe članka 144. stavka 1. OZ-a, radi čega je prvostupanjski sud obustavio ovru na pokretninama.

Iz stanja spisa, u bitnom, proizlazi:

- da je ovrhovoditeljica podnijela prijedlog za ovru (nastavni prijedlog za ovru) na pokretninama ovršenika, temeljem rješenja o ovrsi općenito na imovini i na novčanoj tražbini ovršenika javnog bilježnika R. B. iz O. poslovni broj Ovrv-13/19 od 20. ožujka 2019., radi naplate novčane tražbine ovrhovoditeljice u iznosu od 83.318,88 kuna, te je rješenje o ovrsi donešeno dana 11. veljače 2021. pod poslovnim brojem Ovr-208/21-2;

- da je uredovanje održano dana 27. siječnja 2022., ali ovršenik nije zatečen na navedenoj adresi (...), O.), te je ovrhovoditeljica predložila uredovanje na novoj adresi (...), L.);

- da na uredovanju održanom dana 14. travnja 2022., na naznačenoj adresi ... nitko nije zatečen;

- da na uredovanju održanom dana 4. svibnja 2022. nitko nije zatečen, te je ovrhovoditeljica predložila da se dostava rješenja o ovrsi dostavi putem oglasne ploče ili poštom preporučeno.

Odredbom članka 137. stavka 1. OZ-a propisano je da sudske ovršitelje, prije nego što pristupi pljenidbi, predat će ovršeniku rješenje o ovrsi i pozvati ga da plati iznos za koji je određena ovra s kamataima i troškovima.

Člankom 144. stavkom 1. propisano je da ako se pljenidba ne može obaviti zato što ovršenik, njegov zakonski zastupnik, opunomoćenik, odrasli član ovršenikova kućanstva ili zastupnik pravne osobe nije nazočan ili neće otvoriti prostoriju ili je prostorija zaključana,

ovrhovoditelj je dužan odmah na uredovanju očitovati se predlaže li ponovnu pljenidbu uz sudjelovanje dvaju punoljetnih svjedoka ili javnog bilježnika te drugih osoba potrebnih za prisilno otvaranje ulaza u prostoriju u kojoj treba obaviti pljenidbu. Ako ovrhovoditelj ne predloži ponovnu pljenidbu uz sudjelovanje osoba iz stavka 1. ovoga članka a pljenidba se ne može obaviti iz razloga navedenih u stavku 1. ovoga članka, ovrha će se obustaviti (stavak 2.). Stavkom 3. propisano je da ako ovrhovoditelj predloži ponovnu pljenidbu uz sudjelovanje osoba iz stavka 1. ovoga članka, a ne osigura sve potrebno za provedbu ovrhe, ovrha će se obustaviti. Ako se pri pljenidbi ne nađu pokretnine koje mogu biti predmet ovrhe, sud će ovrhu obustaviti (stavak 4.).

Prema pravnom shvaćanju ovoga suda, prijedlog ovrhovoditeljice da se rješenje o ovrsi ovršeniku dostavi putem oglasne ploče ili poštom preporučeno ne predstavlja prijedlog za ponovnu pljenidbu uz sudjelovanje dvaju punoljetnih svjedoka ili javnog bilježnika te drugih osoba potrebnih za prisilno otvaranje ulaza u prostoriju u kojoj treba obaviti pljenidbu, u smislu mjerodavnih odredaba članka 144. stavka 1. OZ-a.“

Županijski sud u Splitu, Gž Ovr-418/2022-2 od 22. kolovoza 2022.

55

831.133.84

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OVRHA > OVRHA RADI NAPLATE NOVČANE TRAŽBINE > OVRHA NA NOVČANIM SREDSTVIMA OVRŠENIKA > OVRHA NA PLAĆI I DRUGIM STALNIM NOVČANIM PRIMANJIMA > OVRHA NA TRAŽBINI PO RAČUNU KODPRAVNE OSOBE KOJA OBAVLJA POSLOVE PLATNOGA PROMETA > ZAPLJENA RAČUNA NA TEMELJU ZADUŽNICE

*Ovršni zakon
(NN 112/12, 25/13, 93/14, 55/16, 73/17 i 131/20)*

Članak 209. stavak 1.
Članak 210. stavak 1.

Medu ispravama na temelju kojih se provodi izravna naplata i to kod Agencije sukladno odredbi članka 209. stavka 1. OZ-a nije navedena isprava zapljena po pristanku dužnika (odnosno izjava o suglasnosti ovršenika za zapljenu). To znači da se na temelju te isprave ne može od Agencije zahtijevati izravna naplata.

„Pravilno je utvrđenje prvostupanskog suda da je ovršna isprava u konkretnom slučaju izjava o suglasnosti prednika ovršenika pod 1. L. H., pod 2. A. Š. (rođena H.), pod 3. P. H., pod 4. J. H. i pod 5. F. H. za zapljenu svih računa, a zapljena po pristanku dužnika je regulirana odredbom članka 202. OZ.

Naime, odredbom članka 209. stavka 1. OZ propisano je da ako ovrhovoditelj izravno zatraži od Agencije da na temelju ovršne odluke domaćeg suda ili upravnog tijela koje imaju potvrdu ovršnosti, ovršne nagodbe sklopljene pred domaćim sudom ili upravnim tijelom, ovršne nagodbe postignute u postupku mirnog rješenja spora na temelju članka 186.a Zakona o parničnom postupku, zadužnice, bjanko zadužnice, naloga za plaćanje Hrvatske radiotelevizije s potvrdom o ovršnosti, europskog ovršnog naslova, europskog platnog naloga, a koje glase na ispunjenje određene novčane tražbine ili obračuna poslodavca o neisplati

dospjelog iznosa plaće, naknade plaće ili otpremnine provede naplatu te tražbine prijenosom novčanih sredstava s računa koje ovršenik ima kod banaka na ovrhovoditeljev račun kojeg je odredio u zahtjevu za izravnu naplatu, Agencija će postupiti kao u povodu rješenja o ovrsi koje je dostavio sud.

Odredbom članka 210. stavka 1. OZ propisano je da nakon što primi obavijest o tome da je protiv njega zatražena izravna naplata tražbine na temelju isprave iz članka 209. stavka 1. OZ prema odredbi članka 209. stavka 5. OZ ili nakon što na drugi način sazna za to da je zatražena takva naplata protiv njega, ovršenik može predložiti sudu da doneše rješenje kojim će naložiti Agenciji da odgodi izdavanje naloga bankama za prijenos zaplijenenih sredstava odnosno rješenje kojim će se pljenidba i prijenos proglašiti nedopuštenim.

Dakle, pravilan je zaključak prvostupanjskog suda da među ispravama na temelju kojih se provodi izravna naplata i to kod Agencije sukladno citiranoj odredbi članka 209. stavka 1. OZ nije navedena isprava zapljena po pristanku dužnika (odnosno izjava o suglasnosti ovršenika za zapljenu). To znači da se na temelju te isprave ne može od Agencije zahtijevati izravna naplata.

U odnosu na žalbene navode ovrhovoditelja u kojima navodi da su uložili žalbu protiv zahtjeva za izravnu naplatu te prijedlog za odgodu ovrhe te da sud nije odlučio o žalbi već o proglašenju pljenidbe nedopuštenom pa da bi time počinio povredu iz članka 354. stavka 2. točke 12. ZPP-a, za odgovoriti je da žalba i prijedlog za odgodu ovrhe nisu pravna sredstva ovršenika u povodu zahtjeva za izravnu naplatu, već su to prijedlog za proglašenje pljenidbe i prijenosa nedopuštenim, a što je pravilno ocijenio prvostupanjski sud.

Nadalje, suprotno žalbenim navodima ovrhovoditelja pravilno je prvostupanjski sud ocijenio da ovršna isprava u konkretnom slučaju nije zadužnica već izjava o zapljeni po pristanku dužnika je regulirana odredbom članka 202. OZ-a.“

Županijski sud u Splitu, Gž Ovr-334/2023-2 od 24. travnja 2023.

56

831.013

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OVRHA > OPĆENITO > OVRŠNA I VJERODOSTOJNA ISPRAVA > PRIJENOS TRAŽBINE ILI OBVEZA

*Ovršni zakon
(NN 112/12, 25/13, 93/14, 55/16, 73/17 i 131/20)*

Članak 31. stavak 1.
Članak 32. stavak 1.

Odredba članka 32. OZ-a, koja regulira određivanje ovrhe u korist ili u odnosu na osobe koje u ispravi nisu označene kao vjerovnici, odnosno dužnici, odnosi se na osobe označene u ovršnoj ispravi, ali ne i u vjerodostojnoj ispravi iz odredbe članka 31. stavka 1. OZ-a. Zbog toga je pravilno zaključio prvostupanjski sud da ovrhovoditelj, podnoseći predmetni prijedlog za ovrhu, nije odabrao pravilan pravni put za ostvarenje svojih prava.

„Odredbom članka 32. OZ-a propisano je da se ovrha određuje na prijedlog i u korist osobe koja u ovršnoj ispravi nije označena kao vjerovnik, ako ona javnom ili ovjerovljenom privatnom ispravom dokaže da je tražbina na nju prenesena ili da je na nju na drugi način

prešla. Ako se prijenos ne može dokazati na taj način, prijenos tražbine dokazuje se pravomoćnom odlukom donesenom u parničnom postupku. Odredba stavka 1. ovoga članka na odgovarajući se način primjenjuje i na ovrhu protiv osobe koja u ovršnoj ispravi nije označena kao dužnik.

Prema mišljenju ovog žalbenog suda, u konkretnom slučaju nisu bile ispunjene pretpostavke za donošenje rješenja o ovrsi upravo iz razloga koje navodi prvostupanjski sud u obrazloženju svoje odluke. Naime, prvostupanjski sud je pravilno zaključio kako u ovom slučaju nisu ostvareni zakonom predviđeni uvjeti za pokretanje ovršnog postupka protiv ovršenika na temelju priložene vjerodostojne isprave koja glasi na sada pok. M. L., prednicu ovršenika.

Citirana odredba članka 32. OZ-a, i koja regulira određivanje ovrhe u korist ili u odnosu na osobe koje u ispravi nisu označene kao vjerovnici, odnosno dužnici, odnosi se na osobe označene u ovršnoj ispravi ali ne i u vjerodostojnoj ispravi iz odredbe članka 31. stavka 1. OZ-a. Zbog toga je pravilno zaključio prvostupanjski sud da ovrhovoditelj, podnoseći predmetni prijedlog za ovrhu, nije odabroao pravilan pravni put za ostvarenje svojih prava.

Naime, vjerovnik, koji raspolaze vjerodostojnom ispravom u kojoj je kao dužnik naznačena preminula osoba, radi ostvarenja svoje tražbine protiv nasljednika ovlašten je pokrenuti parnični postupak.“

Županijski sud u Splitu, Gž Ovr-322/2023-2 od 25. svibnja 2023.

57

831.25

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OVRHA > OVRHA RADI OSTVARENJA NENOVČANE TRAŽBINE > OVRHA RADI VRAĆANJA RADNIKA NA RAD ODносно U SLUŽBU

*Ovršni zakon
(NN 112/12, 25/13, 93/14, 55/16, 73/17 i 131/20)*

Izvršenje obveze vraćanja na rad naloženo ranijem društву u pravomoćnoj i ovršnoj sudskoj presudi protiv ovršenika, ne čini ovrhu temeljem iste neprovedivom, jer bi u protivnom pretjerani formalizam onemogućio ovrhovoditelja u prisilnom ostvarenju svog prava utvrđenog predmetnom ovršnom ispravom.

„U žalbi ovršenik ističe da je ovršna isprava neprovediva, budući da je u uvodu iste kao tuženik naznačen Z. d.o.o., a da je izrekom ovršne isprave izvršenje obveze vraćanja zaposlenika na rad naloženo Z. H. d.o.o. Dakle, ovršni zahtjev da ne proizlazi iz ovršne isprave. Također, navodi da je protiv drugostupanske presude podnio prijedlog za dopuštenje revizije.

Predmetnom ovršnom ispravom utvrđena je nedopuštenom i nezakonitom Odluka o izvanrednom otkazu Ugovora o radu ovrhovoditelja od 10. lipnja 2014., koja je donesena u vrijeme kada je ovršenik Z. d.o.o. bio u sastavu Z. H. d.o.o. Naime, uvidom u sudske registre, kao javni upisnik, a s obzirom na općepoznatu činjenicu da je ovršenik Z. d.o.o. bio u sastavu Z. H. d.o.o., utvrđeno je da je odlukom skupštine društva Z. H. d.o.o. od 29. prosinca 2017. odlučeno o podjeli društva Z. H. d.o.o., kao društva koje se dijeli i ne prestaje, uz istodoban prijenos dijelova imovine na novo društvo Z. d.o.o., iz čega proizlazi da su na istoga prešle i

obveze koje su se odnosile na novo osnovano društvo dok je bilo u sastavu ranijeg društva Z. H. d.o.o.

Zbog navedenog, kako nedvojbeno proizlazi da je u tijeku postupka došlo do promjene pravne osobe koja bi, s obzirom na radno mjesto ovrhovoditelja, bila u obvezi izvršiti obvezu vraćanja ovrhovoditelja na rad, pri čemu niti nije sporno da bi to sada bio Z. d.o.o., prihvaćanje stava ovršenika iznesenog u žalbi, predstavljalo bi pretjerani formalizam koji bi onemogućio ovrhovoditelja u prisilnom ostvarenju svog prava koje mu nesporno pripada i koje je utvrđeno pravomoćnom i ovršnom presudom.“

Županijski sud u Splitu, Gž Ovr-463/2023-2 od 13. srpnja 2023.

58

831.31

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OVRHA > SUDJELOVANJE JAVNIH BILJEŽNIKA U OVRSI > NADLEŽNOST JAVNIH BILJEŽNIKA

*Ovršni zakon
(NN 112/12, 25/13, 93/14, 55/16, 73/17 i 131/20)*

Članak 281. stavak 6.

Članak 287.

*Zakon o izmjenama o dopunama Ovršnog zakona
(NN 131/20)*

Članak 15.

*Zakon o parničnom postupku
(NN 53/91, 91/1992, 112/99, 129/00, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 96/08, 84/08, 123/08, 57/11, 25/13, 89/14, 70/19, 80/22 i 114/22)*

Članak 445.

Članak 446.

Ako javni bilježnik zaprimi prijedlog za ovrhu protiv ovršenika osobe s prebivalištem ili sjedištem izvan Republike Hrvatske, smarat će se da je zaprimio zahtjev za izdavanje platnog naloga sukladno odredbama zakona kojim se uređuje parnični postupak te neće donijeti rješenje o ovrsi već će proslijediti predmet nadležnom sudu radi donošenja odluke u skladu sa člankom 287. ovoga Zakona, a koja odredba se primjenjuje u konkretnom slučaju, budući da je prijedlog za ovrhu podnesen nakon stupanja na snagu ZID OZ/20.

„Iz stanja spisa proizlazi:

- da je ovrhovoditelj 13. listopada 2022. podnio nadležnom javnom bilježniku prijedlog za ovrhu na temelju vjerodostojne isprave (izvadak iz poslovnih knjiga) kojim predlaže određivanje ovrhe općenito na imovini ovršenika, a radi namirenja novčane tražbine,

- da je javni bilježnik dostavio predmet суду обзиром да овршеник у trenutku podnošenja prijedloga za ovrhu nije imao prijavljeno prebivalište/boravište u Republici Hrvatskoj,

- da je prvostupanjski sud uvidom u Jedinstveni registar osoba Ministarstva unutarnjih poslova Republike Hrvatske, utvrdio da ovršenik nema prijavljenu adresu na teritoriju Republike Hrvatske odnosno da je odjavljen 23.ožujka 2019.

Ovaj sud drugog stupnja nije suglasan sa zaključkom prvostupanjskog suda.

Osnovano žalitelj u žalbi upućuje na odredbu članka 281. stavka 6. OZ (članak 15. Zakona o izmjenama o dopunama Ovršnog zakona - Narodne novine broj 131/20 od 27. studenog 2020.,) koja glasi: Ako javni bilježnik zaprimi prijedlog za ovrhu protiv ovršenika osobe s prebivalištem ili sjedištem izvan Republike Hrvatske, smatrat će se da je zaprimio zahtjev za izdavanje platnog naloga sukladno odredbama zakona kojim se uređuje parnični postupak te neće donijeti rješenje o ovrsi već će proslijediti predmet nadležnom суду radi donošenja odluke u skladu sa člankom 287. ovoga Zakona radi donošenja odluke, a koja odredba se primjenjuje u konkretnom slučaju, budući da je prijedlog za ovrhu podnesen nakon stupanja na snagu ZID OZ/20.

Prema tome, u situaciji kada javni bilježnik nije donio rješenje o ovrsi, već je proslijedio spis predmeta суду, nije bilo mjesta donošenju pobijanog rješenja kojim se odbacuje prijedlog za ovrhu, već je o prijedlogu trebalo odlučiti temeljem članka 281. točke 6. OZ-a, u svezi članka 287. OZ-a te članka 445.-456. ZPP-a pa je stoga žalbu ovrhovoditelja valjalo uvažiti i temeljem članka 380. točke 3. ZPP u svezi članka 21. stavka 1. OZ-a riješiti kao u izreci.“

Županijski sud u Splitu, Gž Ovr-820/2022-2 od 17. travnja 2023.